

UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI
FAKULTET

ODSJEK ZA GEOGRAFIJU

**ELABORAT O POKRETANJU
STUDIJSKOG PROGRAMA
III CIKLUSA STUDIJA
NA SMJERU TURIZAM**

Sarajevo, 2024.

UNIVERZITET U SARAJEVU

ELABORAT

**O OPRAVDANOSTI OSNIVANJA
STUDIJSKOG PROGRAMA**

TURIZAM
TREĆI CIKLUS/DOKTORSKI STUDIJ

Sarajevo, januar 2024. godine

SADRŽAJ

1. UVODNI DIO	4
1.1. Organizaciona jedinica koja predlaže program (misija, vizija, strategija i institucionalni okvir)	4
1.2. Razlozi za pokretanje studija	8
1.3. Procjena značaja studija s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru	11
1.4. Usklađenost s misijom Univerziteta i strategijom predlagača studijskog programa kao i sa aktuelnim strateškim dokumentom Univerziteta	13
1.5. Usporedivost studijskog programa s programima akreditiranih srodnih studijskih programa u Bosni i Hercegovini i zemljama Europske Unije	15
1.6. Mogućnost mobilnosti studenata u domaćem i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja	16
1.7. Povezanost s lokalnom zajednicom	18
1.8. Usklađenost sa zahtjevima strukovnih udruženja	19
1.9. Mogući partneri izvan visokoškolskog sistema	20
2. OPĆI DIO	22
2.1. Naziv programa, tip, nivo, cilj i nosioc programa	22
2.2. Naučna polja kojima pripada predloženi studijski program	23
2.3. Organizacija i trajanje studijskog programa, te minimalni broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija	23
2.4. Jezik na kojem se izvodi studijski program	25
2.5. Odgovarajući i transparentni selekcijski postupci za upis na studijski program	25
2.6. Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa (uz direktno izraženu vezu s kvalifikacijskim okvirom)	26
2.7. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskih programa koja uključuje mišljenje ili službeno objavljene dokumente organizacija vezanih za tržište rada o primjerenosti predviđenih kvalifikacija koje se stiču završetkom studija	27
2.8. Prohodnost studija	28
2.9. Skala bodovanja i ocjenjivanja	29
2.10. Osiguranje kvalitete	29
3. OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA	30
3.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa definiranim u skladu sa zahtjevima strukovnih udruženja i tržišta rada, nastavkom školovanja, općim društvenim potrebama i standardima kvalifikacijskog okvira	30

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC
za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 3 od 81

3.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta s brojem ECTS bodova i brojem kontakt sati nastave potrebnim za njihovu izvedbu	32
3.3. Logička matrica ishoda učenja.....	35
3.4. Informacije o strukturi studija i uslovima upisa u sljedeći semestar	36
3.5. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa.....	36
3.6. Načini dokumentovanja 30 ECTS praktične nastave.....	36
3.7. Informacije o načinu završetka studija.....	37
4. OPIS SVAKOG PREDMETA NA STUDIJU.....	37
4.1. Podaci o predmetu (naziv predmeta, nivo, ECTS, broj sati, status predmeta, godina studija, semestar, preduslovni predmeti ukoliko postoje, opis i ciljevi predmeta, očekivani ishodi učenja (znanje, vještine, kompetencije), tematske jedinice koje će se izučavati, metode izvođenja nastave, metode provjere znanja, literature (obavezna i dopunska).....	37
5. OSTALA DOKUMENTACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM O POSTUPKU PREDLAGANJA, OCJENE, USVAJANJA NOVIH I IZMJENA POSTOJEĆIH STUDIJSKIH PROGRAMA I NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU	71
5.1. Dokumentacija o kadrovskim uvjetima.....	71
5.2. Dokumentacija o prostornim uvjetima i opremi.....	73
5.3. Dokumentacija o finansijskim sredstvima za izvedbu studijskog programa	75
5.4. Sadržaj plana osiguranja kvaliteta	78
6. KORIŠTENI DOKUMENTI.....	81
PRILOZI.....	83
RECENZIJE.....	114
DODATNA DOKUMENTACIJA.....	

- SENAT -

Broj: 01-6-4/24

Sarajevo, 27. 03. 2024. godine

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU SARAJEVO			
Datum odluke:		02-04-2024	
Org. jed.	Broj	Priloga	Komada
01/06-223,224-3	14	2024	

Na osnovu člana 61. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 36/22), člana 64. stav (1) tačka k) i člana 162. Statuta Univerziteta u Sarajevu, a u vezi sa odredbama članova 12. i 13. Pravilnika o postupku predlaganja, ocjene, usvajanja novih i izmjena postojećih studijskih programa i nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu, na prijedlog Vijeća Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta broj: 01/06-223,224/2-2024 od 08. 02. 2024. godine, uz prethodno Mišljenje Službe za nastavu od 05. 03. 2024. godine i Mišljenje Odbora za upravljanje kvalitetom Univerziteta u Sarajevu broj: 0105-3266-2/24 od 25. 03. 2024. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 67. redovnoj sjednici održanoj 27. 03. 2024. godine, *donio slijedeću*

ODLUKU

I

Usvaja se zahtjev za uspostavu i izvedbu novog studijskog programa trećeg ciklusa studija – Doktorski studij pod nazivom *Turizam* na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematičkom fakultetu.

II

Daje se saglasnost na visinu školarine u iznosu od 21.000,00 KM (slovima: dvadesetijednahiljada KM) po studentu.

III

Univerzitet u Sarajevu – Prirodno-matematički fakultet je dužan studijski program iz tačke I ove odluke dostaviti Univerzitetu u Sarajevu u formi info kataloga u štampanoj i elektronskoj formi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku i engleskom jeziku, u roku od 30 dana od dana donošenja ove odluke.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i dostavlja se Upravnom odboru Univerziteta u Sarajevu radi utvrđivanja cijene studija iz tačke II ove odluke.

REKTOR

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Dostavljeno:

- Upravnom odboru Univerziteta u Sarajevu
- Prirodno-matematičkom fakultetu
- Službi za nastavu
- U dokumentaciju Senata
- Arhivi

1. UVODNI DIO

1.1. Organizaciona jedinica koja predlaže program (misija, vizija, strategija i institucionalni okvir)

Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet

Naziv visokoškolske ustanove	Univerzitet u Sarajevu – Prirodno-matematički fakultet
Adresa	Zmaja od Bosne 33-35, 71 000
e-mail adresa	pmf@pmf.unsa.ba
web - adresa	www.pmf.unsa.ba
telefon	033/723-723
Odgovorna osoba	Prof.dr. Nusret Drešković - dekan

Univerzitet u Sarajevu formiran je na osnovu Zakona o Univerzitetu koji je usvojila Skupština NR Bosne i Hercegovine 11. novembra 1949. godine. Bio je to prvi univerzitet koji je osnovan u Bosni i Hercegovini (<https://www.unsa.ba/o-univerzitetu/organizacija/historija>). Vremenski period od 1949. do 1954. godine obilježile su aktivnosti oko formiranja Univerziteta i konstituirano je još nekoliko vrlo značajnih njegovih članica, među kojima su se nalazili Ekonomski i Filozofski fakultet, iz koga će kasnije nastati Prirodno-matematički fakultet, te je konačno ostvareno statusno pozicioniranje Sarajevskog univerziteta u društveno relevantne faktore razvoja zemlje u cjelini. Osnivanje Filozofskog fakulteta u Sarajevu 1950. godine, u čijem je sastavu bio i Prirodno-matematički odsjek, može se uzeti kao početak razvoja modernih prirodno-matematičkih nauka u Bosni i Hercegovini. Univerzitetom rukovodi rektor sa prorektorima za: nastavu i studentska pitanja, naučnoistraživački rad, međunarodnu saradnju, kvalitet, umjetnost, umjetničko-istraživački rad, kulturu i sport te za finansije. Tu je još i student-prorektor.

Prirodno-matematički fakultet je osnovan 1960. godine, odlukom nadležnog organa Narodne Republike Bosne i Hercegovine (Službeni list broj 50/60) o izdvajanju Prirodno-matematičkog odsjeka iz Filozofskog fakulteta, čime postaje samostalna naučno-nastavna ustanova, koja objedinjava prirodne i matematičke nauke u čijem sastavu se nalaze naučno-nastavni odsjeci: Odsjek za biologiju, Odsjek za fiziku, Odsjek za geografiju, Odsjek za hemiju i Odsjek za matematiku. Rukovodstvo PMF-a bira se s mandatom od četiri godine. Pored dekana, rukovodstvo Fakulteta čine prodekan: prodekan za nastavu i naučno-istraživački rad, prodekan za finansije, te prodekan za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta.

Misija Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta

Realizirajući naučna istraživanja od interesa za Bosnu i Hercegovinu te na njima osnovano obrazovanje kroz sva tri ciklusa studija, Fakultet stvara visokokvalificirane i cijenjene stručnjake sposobne da odgovore zahtjevima dinamičnog okruženja i potrebama održivog razvoja zajednice u kojoj djeluju. Kroz studijske programe i saradnju sa privredom, mobilnost unutar međunarodne akademske zajednice te dodatne vannastavne aktivnosti, Fakultet studentima omogućava profesionalni razvoj s ciljem uspješnog zapošljavanja. Također, Fakultet se brine za razvoj kadrovskog potencijala, stalni rast kvaliteta i unapređenje međunarodne konkurentnosti nastavne i naučne djelatnosti. U okviru svoje djelatnosti Fakultet radi na razvijanju vještina učenja i općih stručnih kompetencija koje omogućavaju nastavak školovanja i osposobljavanja za naučnoistraživački rad u specijaliziranim oblastima. Misija Fakulteta je svojim aktivnostima kontinuirano bila usmjerena na obrazovanje stručnjaka iz oblasti prirodnih i matematičkih nauka. Također, misija Fakulteta je u skladu sa ciljevima programskog djelovanja čija usklađenost se periodično preispituje kroz vrednovanje komplementarnosti studijskih programa sa potrebama planiranja i razvoja lokalne i šire društvene zajednice.

Vizija Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta

Vizija Fakulteta je integracija u jedinstveni istraživački prostor Evrope i Evropski prostor visokog obrazovanja, obezbjeđenjem konkurentnosti studijskih programa, uspostavljanjem razmjene studenata, akademskog osoblja, te kroz zajedničke međunarodne studijske i istraživačke projekte. Osmišljavanjem društveno korisnih obrazovnih programa i realizacijom zajedničkih projekata sa privredom kroz naučno-istraživački rad podsticati stvaranje novih rješenja i ideja i postati osloncem održivog razvoja Bosne i Hercegovine temeljenog na znanju, te jačati prepoznatljivost Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta kao pouzdane i poželjne institucije za saradnju i studiranje u Bosni i Hercegovini i inostranstvu. Vizija Fakulteta je uspostava i razvijanje snažnog obrazovnog sistema koji omogućava upisa na evropske visokoškolske ustanove, u skladu sa reformom obrazovnog sistema sa preporukama iz Bolonjske deklaracije o visokom obrazovanju. Također, vizija Fakulteta je usmjerena na promovisanje sistema kvaliteta u visokom obrazovanju saradnjom sa visokoškolskim institucijama u regionu i Evropi, kao i razvojem zajedničkih studijskih programa i programa istraživanja u oblasti prirodnih i matematičkih nauka.

Studij geografije u Bosni i Hercegovini otpočeo je osnivanjem Katedre za geografiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1950. godine. Osnivanjem Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu, kao zasebne nastavno-naučne institucije 1960. godine,

Katedra za geografiju prerasta u Odsjek za geografiju, kao najreferentniju visokoškolsku instituciju u Bosni i Hercegovini u oblasti geografske nauke. Geografska istraživanja na bosanskohercegovačkom prostoru tokom prošlih stoljeća mogu se posmatrati u kontekstu različitih historijskih procesa i koncepcija institucionalne organizacije. Konkretnije, prvi oblik institucionalne organizacije bosanskohercegovačkih geografa svih naučnih i obrazovnih profila utemeljen je osnivanjem Geografskog društva NR Bosne i Hercegovine. Utemeljivačkim aktima definirana su dva osnovna razvojna pravca savremene geografske nauke. Prvi od njih se odnosio na razvoj školske geografije što je, osim unapređenja nastavnog procesa iz geografije, imalo funkciju popularizacije geografske nauke i njenog kadrovskog jačanja. Drugi utemeljiteljski organizacijski pravac djelovanja Geografskog društva se odnosio na razvoj naučne geografije. Ovaj koncept je svoj izraz dobio kroz publikovanje naučnog časopisa Geografski pregled koji se u kontinuitetu publikuje od 1957. godine do danas. Rezultate teoretskih i aplikativnih naučnih istraživanja bosanskohercegovački geografi su prezenirali na svih 12 kongresa geografa Jugoslavije, uz napomenu da je 3. i 9. kongres organiziralo Geografsko društvo Bosne i Hercegovine. Također, nakon osamostaljenja, geografi Bosne i Hercegovine organizirani u Geografskom društvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, uz suorganizaciju sa Odsjekom za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, su do sada organizirali pet kongresa geografa Bosne i Hercegovine sa međunarodnim učešćem.

Odsjek raspolaže sa sljedećim podorganizacionim jedinicama:

- katedra za fizičku geografiju,
- katedra za društvenu geografiju,
- katedra za regionalnu geografiju,
- katedra za geologiju,
- katedra za turizam i zaštitu životne sredine,
- katedra za GIS i regionalno i prostorno planiranje,
- katedra za geografiju u obrazovanju.

Pored pomenutih katedri, rad na Odsjeku za geografiju organizovan je i kroz rad centra za GIS, centra za meteorološka i klimatska istraživanja, kartografski centar, institut za regionalno i prostorno planiranje, kabinet za metodiku nastave geografije, laboratorij za primjenjena geografska istraživanja, te laboratorij za fizičkogeografska istraživanja i biblioteku.

(<https://pmf.unsa.ba/odsjek-za-geografiju/>).

Komponentne naučne discipline prema svom osnovnom objektu i predmetu proučavanja su na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta grupisane u sljedeće matične naučne oblasti: fizička geografija, društvena geografija, regionalna geografija,

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 7 od 81

geologija, regionalno i prostorno planiranje, turizam, geoeкологија, географски информациони систем (GIS), teorijska географја и географја у образовању. Свака од поменутих матичних научних области обједињава сродне предметне научне дисциплине/области које се даље диференцирају на адекватне научне поддисциплине теоријског или апликативног карактера. Наведене матичне научне области представљају окосницу образовања и академског усавршавања како наставног особља Одсјека за географију тако и учесника у редовном наставном процесу на свим образовним нивоима. Наведеним едукативним концептом савремена сарајевска географска школа је имплементирала поменути апликативну географску оријентацију односно дала је свој пуни допринос у едукацији стручњака из области туризма, заштите животне средине, регионалног и просторног планирања и GIS-а.

На Одсјеку за географију ангаžовано је седам редовних професора, десет ванредних професора, четири доцента, два виша асистента, два асистента, стручњак из праксе, лаборант/секретар и библиотекар. Развоју Одсјека такођер доприноси интензивно ангаžовање на пољу интернационализације у домену научно-истраживачког рада, гдје научно-истраживачко особље Одсјека за географију у сарадњи са научно-истраживачким особљем осталих одсјека Универзитета у Сарајеву – Природно-математичког факултета, тренутно координира Horizon Europe пројектом STECCI (Stone monument ensembles and the climate change impact Horizon Europe). Наведени пројекат је први координаторски Horizon Europe пројекат Универзитета у Сарајеву, чији је фокус на изналажењу иновативних и одрживих стратегија заштите културно-историјског наслеђа од негативних утјечаја климатских промјена и антропогених пријетњи. У сарадњи са бројним научним институцијама из Босне и Херцеговине, Европске Уније и ширег регионалног окружења, научно-истраживачко особље Одсјека за географију партнерски је дјелоvalo у припреми, реализацији и имплементацији и других значајних научно-истраживачких пројеката, попут Restore4Life (Restoration of wetland complexes as life supporting systems in the Danube Basin - Обнова моčварних подручја као екосистема у сливу Дунава), чије су активности усмјерене на кризе у сфери европских моčвара кроз развој Restore4Life система за подршку одлучивању о ресторацији моčвара на нивоу слива Дунава, препознавањем примјене европске политике на различитим нивоима укључујући тренутно актуелни Green Deal програм, као и ECOBIAS пројекта (Erasmus+ Development Of Master Curricula In Ecological Monitoring And Aquatic Bioassessment For Western Balkans HEIs). Посебно треба нагласити и аспект периодичних научних публикација, гдје поред Географског прегледа, Одсјек за географију - Природно-математички факултет у Сарајеву издаје Часопис за менаџмент у туризму и угоститељству (Journal of Tourism and Hospitality Management) који излази од 2015. године. Часопис објављује међународно рецензиране научне радове водећих зnanstvenika и истраживача који дијеле своја искуства и резултате истраживања, идеја и примјене на свим научним аспектима о туризму и угоститељству. Научни радови се дијелом презентирају на Међународној конференцији менаџмента у туризму и угоститељству (International Tourism and Hospitality Management

Conference – ITHMC organizirane u saradnji sa više javnih Univerziteta iz Turske i zemalja u okruženju: <https://www.ithmc.com/>). Časopis izlazi jednom godišnje u tiskanom i elektroničkom obliku. Puna tekstna verzija časopisa dostupna je na linku <https://geografija.pmf.unsa.ba/jthm/index.php/en/>

Prepoznavanje turističkih resursa i potencijala u skladu sa konceptom održivog razvoja i zahtjevima tržišta, aplikativna geografija, uz primjenu specifične istraživačke metodologije stavlja u fokus savremeni edukativni koncept inkorporiran u nastavni plan i program studijskog smjera Turizam.

Elaborat o opravdanosti osnivanja doktorskog studijskog programa "TURIZAM" izrađen je u skladu s propisima Univerziteta u Sarajevu. Ovaj dokument je sačinjen na osnovu Pravilnika o postupku predlaganja, ocjenjivanja, usvajanja novih i izmjene postojećih studijskih programa i nastavnih planova na Univerzitetu u Sarajevu, donesenog na 23. elektronskoj sjednici Senata Univerziteta održanoj 27. 01. 2021. godine. Osnova za izradu elaborata o pokretanju studijskog programa proizlazi iz odredbi člana 50. stav (1), člana 51. stav (1) Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22) te članova 159. i 162. Statuta Univerziteta u Sarajevu). Elaboratom su obuhvaćene sve relevantne odredbe Pravilnika, uključujući član 2. koji se odnosi na predlagača studijskog programa, član 3. koji definiše potrebnu dokumentaciju, te član 4. koji regulira sadržaj elaborata o studijskom programu. Dodatno, elaborat sadrži informacije iz člana 5. o dokumentaciji koja se odnosi na kadrovske uslove, članu 6. koji se tiče dokumentacije o prostornim uvjetima i opremi, članu 7. o dokumentaciji o finansijskim sredstvima za izvođenje studijskog programa, te članu 8. o sadržaju plana osiguranja kvalitete, uz pripadajuću prateću dokumentaciju.

1.2. Razlozi za pokretanje studija

Uvažavajući predmet, ciljeve, zadatke i metode proučavanja geografske nauke nastavnicima i saradnicima Odsjeka za geografiju su, u skladu sa Bolonjskim principima, krenuli u primjenu fundamentalnih geografskih znanja, koja objektom i predmetom pripadaju njenom polju istraživanja u edukaciji iz turizma. Nalazeći se u oblastima preklapanja prirodnih i društvenih nauka, geografija je otvorila perspektivu edukacije studenata na smjeru Turizam, što je planirano i na III ciklusu studija za koji je namijenjen ovaj Elaborat. Aplikativni smjerovi na Odsjeku za geografiju su prezentovani javnosti još na Naučnom skupu sa međunarodnim učešćem, a u povodu obilježavanja 60 godina postojanja Odsjeka za geografiju, Prirodno-matematičkog fakulteta, Univerziteta u Sarajevu, pod nazivom: „Edukacija iz turizma i zaštite životne sredine, kao preduvjet turističkog regionalnog i prostornog planiranja“, održanog u maju/junu 2012. godine. Tim povodom je podcrtano da su turizam, zaštita životne sredine, te

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 9 od 81

regionalno i prostorno planiranje objekti aplikativnog geografskog proučavanja bez kojeg nema sveukupnog privrednog i društvenog razvoja, strategije planiranja privrede, kao ni uključivanja države u evropske integracijske prostore.

Turizam i turistički promet, pored ostalog, baziraju se na identifikacionim faktorima, koji ujedno čine limese turističkim masovnim kretanjima, a odlikuju se raritetnim pejzažnim i drugim prostornim vrijednostima. S tim u vezi se javlja i druga komponenta turističko-geografskog proučavanja, koja se odnosi na zaštitu prirodnih i kulturnih vrijednosti, te je kao takva sastavni dio planskog razvoja u oblasti turizma. Ovakav dualistički pristup izučavanju turističkih regija, destinacija i objekata u otkrivanju turističkih motiva i unikatnih prirodnih i kulturno-historijskih vrijednosti zahtijeva punu senzibilnost u konceptu korištenja turističkih pogodnosti i njihove zaštite u kontekstu održivog razvoja.

Geografski koncept aplikativnog smjera ima svoj puni smisao i zbog činjenice da nije moguće ostvariti dugoročni turistički razvoj bez pravilnog odnosa prema antropogenoj i prirodnoj sredini. Održivost i uspješnost razvoja turizma u antropogenoj sredini zavisi i od prilagodbe njenog sadržaja prirodnom ambijentu u okruženju kojem pripada. Turizam i turistički objekti se ubrajaju u žarišta senzibilnog razvoja određenog geografskog prostora, regije i prostorne cjeline. Aplikativni geografski smjer, Turizam, organizovan kao III ciklus studija, čini vertikalno prohodan sistem studija geografije, što je predviđeno aktima Prirodno-matematičkog fakulteta i Univerziteta u Sarajevu.

Novi program studijskog smjera „Turizam“ na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno - matematičkog fakulteta, koncipiran je sa svrhom da se ponude oni nastavni sadržaji, koji će studentima osigurati kvalitetnije komuniciranje sa turističkim tržištem i poslovnim okruženjem, da se uspješno valorizira i osigura u poslovnom sistemu ili destinaciji za bolju poziciju u odnosu na konkurenciju. Time se stiču osnovni preduvjeti za zadovoljavanje potrebe tržišta rada, koje evidentno zahtijeva sve veći broj stručnih i obrazovanih kadrova koji mogu adekvatno odgovoriti novim izazovima u turističkom sektoru. Obrazovna koncepcija za uspostavu i razvoj edukacije iz oblasti turizma na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno - matematičkog fakulteta je primarno zasnovana na strateškom makroekonomskom opredjeljenju Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i kantona za ekonomski funkcionalnu i okolinski optimalnu valorizaciju postojećih prirodnih i društvenih resursa u funkciji intenziviranja privrednog razvoja. U vezi sa navedenim, u svim općim i sektorskim razvojnim strategijama koje su na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou usvojene u periodu od 2000. godine turizam je prepoznat kao jedna od strateških privrednih grana održivog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine.

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 10 od 81

https://www.fzzpr.gov.ba/files/Strategije/FINALNA_VERZIJA_STRATEGIJE_RAZVOJA_TURIZMA_BOS.pdf,

https://www.fzzpr.gov.ba/files/Strategije/Strategija%20razvoja%20FBiH_Slu%C5%BEbene%20novine%20Federacije%20BiH%20br%2040_2022_26%2005%202022.pdf, [Стратегија развоја туризма Републике Српске 2021-2027 184076603.pdf \(vladars.net\)](#),

https://zpr.ks.gov.ba/sites/zpr.ks.gov.ba/files/strategija_razvoja_ks_2021-2027_strateska_platforma_nacrt_prosirena_verzija_0.pdf)

Inkorporiranje turizma kao strateške razvojne privredne grane prvi put je vidljivije ozvaničena kroz izradu entitetskih prostornih planova kao strateških dokumenata primarnog nivoa koji definišu način i oblike valorizacije prirodnih i društvenih resursa za potrebe razvoja turističke privrede, ali i drugih planskih i strateških dokumenata. Tu se posebno ističu: Prostorni plan Federacije Bosne i Hercegovine za period 2008. – 2028. – nacrt, Strateški i operativni ciljevi iz Strategije zaštite okoliša FBiH, Strategija razvoja turizma Federacije Bosne i Hercegovine 2022–2027., Prostorni plan Kantona Sarajevo, za period 2003. do 2023., Strategija razvoja Kantona Sarajevo i sl. Navedeni dokumenti predstavljaju recentni okvir za povezivanje visokoškolskog obrazovanja Univerziteta u Sarajevu iz oblasti Turizma i strateškog opredjeljenja privrednog razvoja na prostoru Kantona Sarajevo i Federaciji Bosne i Hercegovine uopšte.

Iskustvo 20-godišnjeg obrazovanja visokoškolskih kadrova za turizam kroz dosadašnji rad na sva tri ciklusa studija koji je realiziran na Odsjeku za Geografiju, predstavlja realni i objektivni temelj i garanciju da će se predočena konceptualna polazišta kvalitetno implementirati u strukturu novog nastavnog plana i programa „Turizam“. Uporište za usmjerenost na nove nastavne sadržaje je bazirana i na rezultatima istraživanja u javnom i privatnom sektoru među ciljanim korisnicima (strukovna ministarstva, turistička zajednica, zavodi, agencije i kompanije iz turističkog sektora, hotelijerski sektor i dr.). Nastavni plan i program su temeljno usmjereni ka obrazovanju adekvatnog broja kvalificiranih kadrova kroz obrazovanje na III ciklusu studija, njihovo usavršavanje putem formalnog i neformalnog obrazovanja i sticanja teoretskih i praktičnih znanja tokom studija za rad u turizmu, ugostiteljstvu, hotelskoj industriji i javnom sektoru, kojima se kroz različite nastavne sadržaje nudi sagledavanje osnovnih znanja u ravnoteži sa znanjima i principima uravnoteženog društvenog razvoja. Naglasak je na razvoju znanja, vještina i kompetencija neophodnih budućim i svršenim studentima koji moraju poznavati, promovirati i unapređivati turizam, kao pretpostavke očuvanja prirodnih i društvenih resursa na kojima se zasniva i bez kojih nije moguće ostvariti proklamirane ciljeve u lokalnim, nacionalnim i globalizacijskim uslovima.

Novi studijski program je tako koncipiran, da studentima nudi uravnotežen odnos u sticanju teorijskih i praktičnih znanja, vještina i kompetencija. U realizaciji ovog programa, koristiti će se dosadašnja stečena iskustva u vrednovanju opterećenja studenta (broj ECTS bodova), s time da se slijedi princip da se obavezni i izborni predmeti studija valoriziraju sa 6 ECTS-a (osim predmeta Naučno-istraživački rad), vodeći računa da se osigura optimalno opterećenje studenata tokom 6 semestara nastavnog procesa na trećem ciklusu studija. Interdisciplinarni pristup ovog programa iziskuje angažman visokokvalificiranog nastavnog kadra sa različitih fakulteta Univerziteta u Sarajevu i država iz okruženja, te angažman stručnjaka iz prakse različitih profila.

Na osnovu velikog broja ugovora o saradnji sklopljenih sa subjektima u privrednom i javnom sektorom studentima se osigurava prije svega mogućnost sticanja i usvajanja praktičnih znanja i vještina tokom studija, prikupljanje relevantnih podataka za pripremu seminara i projektnih zadataka, studija slučaja, doktorske disertacije i sl., čime se osiguravaju pretpostavke za povezivanje teorije i prakse. U kreiranju ovog nastavnog programa korišteni su iskustva vodećih obrazovnih institucija u regionalnom okruženju te Evropi, koje korisnicima nude programe sa sadržajima iz područja turizma.

Osnovna načela doktorskog studija „Turizam“ su naučno istraživanje i učenje kroz istraživanje, unapređenje naučnog i stručnog rada, inovativnost, primjena najviših međunarodnih akademskih i naučnih standarda i međunarodnih standarda kvaliteta, transparentnosti kao i međunarodna konkurentnost.

1.3. Procjena značaja studija s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru

Studijski program III ciklusa, Turizam, je nadogradnja postojećeg studijskog programa na I i II ciklusu studija. Doktorski studij odgovor je na savremenu turističku praksu, a ujedno i izazov na brzo evoluirajuće turističke potrebe. Konceptija na kojoj se zasniva izrada ovog programskog sadržaja, uvažava potrebe tržišta rada u području javnog i privatnog sektora, koji traži specifične oblike aktivnosti, prilagođenih karakteru turističkog proizvoda kojeg nude učesnici turističke ponude, kao i institucije i organizacije koje se bave turističkim planiranjem i razvojem turizma. Nastavnici iz područja turizma, sa Odsjeka za geografiju, svojim istraživačkim radom već i danas pridonose u tijelima javne uprave (entitetska i kantonalna ministarstva) te lokalne uprave i samouprave, firmama za upravljanje prostorom, zavodima za prostorno planiranje i uređenje, turističkim organizacijama (na svim nivoima), turističkim subjektima (hoteli i ostali smještajni kapaciteti, turoperatora, turističke agencije), institucijama za zaštitu kulturno-historijske baštine, kulturnim ustanovama, javnim ustanovama za zaštitu

prirode (npr. nacionalni parkovi, parkovi prirode, javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima), ovlaštenim firmama za izradbu planova i programa turističkog razvoja, razvojnim agencijama, naučnim i visokoškolskim ustanovama itd.

Geografija je nauka o prostoru, jednom od osnovnih razvojnih resursa Bosne i Hercegovine. Zbog njenog objekta istraživanja (geoprostorni sistem), odgovarajuće metodologije koju koristi (multiplikativne interakcije između elemenata prostornog sistema, prostorna analiza-sinteza) i tehnika rada, geografiji kao vodećoj geoprostornoj nauci pripada nezaobilazno istaknuto mjesto u planiranju, upravljanju i vrednovanju prostora u skladu s postulatima održivoga razvoja turizma. Istraživanja su pokazala da oko 80% podataka danas ima svoju prostornu dimenziju, te je kvalitetna analiza podataka i njihovo korištenje nemoguće bez odgovarajućeg naučnog pristupa njihovoj prostornoj dimenziji. Veliki napredak u tehnologiji koja prikuplja i pohranjuje prostorne podatke (poput satelitskih sistema, GPS uređaja i digitalne obrade prostornih podataka) omogućila je njihovu učinkovitu primjenu u nauci i stvaranje novih saznanja, koje se danas uspješno primjenjuju između ostalog i u turizmu. Aplikativno geografsko obrazovanje uključuje pitanja oblikovanja i uređenja geografskog prostora, planiranja prostorne organizacije regije, zaštite i obnove životne sredine, otvaranja prirodnih i antropogenih ambijentalnih prostora u turističke svrhe.

U okviru ovog programa, studenti će steći specifičnu naobrazbu iz područja uravnoteženog odnosa znanja, vještina i kompetencija, a vezanih uz nove trendove u turizmu. U koncipiranju programskih sadržaja se poseban naglasak stavlja na razvijanje sposobnosti logičkog razmišljanja, interdisciplinarni pristup, rješavanje otvorenih problema ove grane djelatnosti (studija slučaja), primjenom teorijskih polazišta, važećih propisa, standarda i najbolje prakse, usklađeno sa globalnim smjernicama i zahtjevima u Bosni i Hercegovini, čije će se specifičnosti uvažavati u razradi teorijskih polazišta.

U izradi ovog studijskog programa, korištene su i spoznaje srodnih studijskih programa u zemalja EU, uvažavali su se trendovi i zahtjevi najbolje prakse u svijetu, a sve u svjetlu diverzifikacije i inoviranja poslovnih i radnih zadataka, koji nova koncepcija razvoja turizma nameće, a koja se ne može zasnivati na klasičnim znanjima, već na savremenim spoznajama o turizmu. Kako do sada provedena istraživanja naših alumnija i referentnih stručnjaka iz turističkog sektora potvrđuju da je velika većina njih zaposlena na najodgovornijim pozicijama u hotelima, turističkim agencijama, turističkim zajednicama te institucijama u javnom sektoru, njihova su iskustva korištena i u koncipiranju ovih nastavnih sadržaja, kao pretpostavke da se teorijska polazišta i iskustva najbolje prakse što uspješnije implementiraju na specifične uvjete poslovanja u Bosni i Hercegovini. Vrlo važan podatak do kojeg se došlo kroz provedena

istraživanja, je sveprisutan nedostatak kvalificirane stručne radne snage u svim oblastima turističkog privređivanja.

Na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematičkom fakultetu, Odsjek za geografiju usko surađuje sa privrednim subjektima, posebno sa poslovnim sistemima u hotelskoj industriji, restoraterstvu i turističkom posredovanju sa kojima su sklopljeni ugovori na osnovu kojih studenti mogu doći do praktičnih i teoretskih znanja, vještina i kompetencija za potrebe studija. Nastavnici (kao i drugi zaposlenici) se aktivno uključuju u ove aktivnosti, kroz izradu stručnih projekata, organizaciju humanitarnih aktivnosti, provođenjem akcija unapređenja turističkih aktivnosti i zaštite okoliša, kao i drugim projektima od značaja za razvoj različitih privrednih i uslužnih djelatnosti zajednice u cjelini.

Kroz organizaciju naučnih i stručnih skupova, okruglih stolova, savjetovanja i etičkim djelovanjem u okruženju, nastavnici i suradnici Odsjeka doprinose razvoju lokalne, regionalne i nacionalne zajednice, prvenstveno djeluju na podizanju svijesti o potrebi usklađivanja turističke djelatnosti zasnovane na globalnim trendovima, koje treba na adekvatan način implementirati od lokalnog do međunarodnog nivoa.

1.4. Usklađenost s misijom Univerziteta i strategijom predlagača studijskog programa kao i sa aktuelnim strateškim dokumentom Univerziteta

Osnivanje studijskog smjera „Turizam“ na III ciklusu studija nalazi svoje uporište u odrednicama Strategije razvoja UNSA 2017-2023., misiji Univerziteta kao i misiji Prirodno-matematičkog fakulteta. Ciljevi i struktura predloženog doktorskog studija usklađeni su s vizijom i ciljevima Univerziteta u Sarajevu. To se posebno odnosi na poticanje istraživačke izvrsnosti priznate na međunarodnom nivou, nastave zasnovane na istraživanjima, stvaranju novih ideja, kritičkog promišljanja i kreativnosti. Struktura i koncepcija doktorskog studijskog programa Turizam osigurava sticanje društveno opravdanih kompetencija koje su u funkciji ne samo nauke kao takve, već i efikasno i efektivno poslovanje turističkih i hotelskih kompanija i razvoj turističkih destinacija u Bosni i Hercegovini.

Misija Univerziteta u Sarajevu jeste da kreira inspirativno, inkluzivno i atraktivno okruženje za učenje, poučavanje, istraživanje i umjetnički rad, što omogućava da studenti, istraživači i nastavnici i ostali akteri kritički promišljaju i shvataju dinamiku globalnih i lokalnih društveno-ekonomskih, tehničko-tehnoloških i političkih procesa te održiva i inovativna rješenja za unapređenje kvaliteta života za sve. Poseban fokus je na jačanju multidisciplinarnosti i interdisciplinarnosti te ostvarivanju misije modernih uspješnih i prepoznatljivih univerziteta – socijalne inovacije: jasan i prepoznat pozitivan uticaj na društveno-ekonomska i politička

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 14 od 81

kretanja, a putem stvaranja prostora za uključivanje svih putem jasnog i otvorenog javnog angažmana, promoviranja etičke i društvene odgovornosti.

U području nastave i studentskih pitanja glavni strateški prioritet Univerziteta, između ostalog je i izvrsnost u nastavnom procesu, permanentnom osnaživanju sposobnosti akademskog i neakademskog osoblja, razvoju zajedničkih, međunarodnih atraktivnih studijskih programa, modernizaciji procesa podučavanja i učenja te uvođenju „na istraživanju zasnovanog“ nastavnog procesa, uporedivi nastavni planovi i programi, povezivanje sa tržištem rada s ciljem omogućavanja obavljanja studentskih praksi iz svih područja, adekvatno postavljeni i dostignuti ciljevi učenja, podrška studentima itd.;

Osnivanje studijskog programa “Turizam” na III ciklusu studija, u potpunoj je saglasnosti sa strateškim ciljem Univerziteta u Sarajevu – N1. Promocija i podrška izvrsnosti u nastavnom procesu i to operativni cilj 1.1, kao i podcilj N 1.1.3. Ovaj cilj odnosi se na jačanje kompetencija kroz funkcionalne studijske programe, odnosno usklađivanje studijskih programa sa tržištem rada kroz jasno definiranje ishoda učenja. Doktorski studij Turizam direktno doprinosi i cilju M1. Institucionalizacija procesa internacionalizacije na UNSA uz snažni razvoj uvjeta za jačanje „Internacionalizacije kod kuće“ kako bi se stvorilo atraktivno, poticajno, kreativno i inkluzivno okruženje za učenje, napredovanje, istraživanje i razmjenu ideja i znanja kroz aktivnosti M 1.1.15 i M 1.1.16. Također, studij Turizma aktivno promoviše i daje podršku mobilnosti nastavnog i nenastavnog osoblja i studenata, što je u skladu sa operativnim ciljem Q 3.3.

Predloženi doktorski studij osigurava pretpostavke za kvalitetnu međunarodnu suradnju, posebno dovođenje doktoranata, postdoktoranata i gostujućih predavača iz inostranstva. Dolazak gostujućih predavača redovna je praksa na Odsjeku za geografiju u okviru I I II ciklusa studija. Potencijale za širenje međunarodne saradnje osigurava i činjenica da je u posljednjih nekoliko godina Odsjek za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta organizovao više međunarodnih konferencija i ugostio neke od vodećih svjetskih geografa. Nastavno osoblje Odsjeka uključeno je u niz međunarodnih projekata, učestvovalo je u akademskim razmjenama, projektima ERASMUS, CEEPUS i dr. Trenutni doktoranti zaposleni na Odsjeku za geografiju uglavnom su boravili na univerzitetima u inostranstvu u okviru izrade svojih doktorskih disertacija (Zagreb, Maribor, Ljubljana). Nastavnici i saradnici Odsjeka za geografiju sarađuju na projektima koje provode tijela javne samouprave, ministarstva, agencije te udruženja civilnog sektora, primjenjujući rezultate naučnih istraživanja.

Osnova za uspostavljanje studijskog programa Turizam je bazirana na savremenoj i prioritetnoj potrebi za novim znanjima i kompetencijama u oblasti turizma kao dinamične i globalizirane privredne grane. Važno utemeljenje za uspostavu ovog smjera je i uspostavljanje intenzivnijih mehanizama povezivanja sa međunarodnim tržištem i okruženjem kao odgovor na potrebu jačanja ove oblasti na evropskom putu Bosne i Hercegovine, pri čemu na ovaj način postajemo intelektualno sposobna i društveno odgovorna akademska zajednica.

1.5. Usporedivost studijskog programa s programima akreditiranih srodnih studijskih programa u Bosni i Hercegovini i zemljama Europske Unije

Predloženi program doktorskog studija geografije može se usporediti u većini elemenata, sa nizom doktorskih programa visokorangiranih univerziteta u EU i regiji u kojima je u procesu primjene Bolonjska deklaracija. Studiji Turizma na III ciklusu studija u zemljama Evropske unije i u Evropskom prostoru visokog obrazovanja se razlikuju s obzirom na zemlju, instituciju i karakteristike studija, ali postoje određene zajedničke odlike, koje posjeduje i predloženi studij Turizma na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematičkom fakultetu. Za potrebe osnivanja ovog studija posebno su analizirani doktorski studiji univerziteta u Masačusetsu, Portugalu, Mariboru, Kopru i Novom Sadu.

R. br.	Institucija	Naziv studijskog programa	Država
1.	University of Amherst, Isenberg School of Management	Ph.D. in Hospitality and Tourism Management	Massachusetts, USA
2.	University of Aveiro	Doctorate in Tourism	Portugal
3.	University of Primorska Faculty of Tourism Studies - Turistica	Doctoral study program in Innovative Tourism	Slovenija
4.	The University of Maribor, The Faculty of Tourism	The study programme Contemporary Tourism Studies	Slovenija
5.	University of Novi Sad, Department for Geography, Tourism, and Hotel Management	PhD in Geosciences – Tourism	Srbija

Svim doktorskim programima ovih univerziteta zajednički je mali broj predmeta koji se izvode kroz klasičnu nastavu, a odnose se prvenstveno na metodologiju istraživanja, izbornost predmeta izvan matične struke radi poticanja interdisciplinarnosti, naglasak na istraživanju i

intenzivan mentorski rad. Fokus na naučno-istraživačkoj djelatnosti podstiče kritičko razmišljanje, istraživački pristup i razvoj kompetencija i vještina kod studenata, potrebnih za rješavanje stvarnih problema u oblasti turizma. Pri upisu na studij također se zahtjeva da student tačno zna svoje istraživačko usmjerenje, te da je sposoban, uz pomoć savjetnika ili budućeg mentora, formulirati svoje istraživanje.

1.6. Mogućnost mobilnosti studenata u domaćem i međunarodnom prostoru visokoga obrazovanja

Načini sprovođenja mobilnosti studenata jasno su definisani Statutom Univerziteta u Sarajevu, Odjeljak D. Mobilnost studenata, studiranje na drugim članicama i prelazak studenata sa drugih univerziteta Član 193.

Precizirano Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom UNSA, Pravilima studiranja za I, II i III ciklus studija – Tokom studija, studenti imaju pravo provesti određeno vrijeme na srodnim visokoškolskim institucijama u zemlji ili inozemstvu, uključujući pohađanje kurseva, istraživanje ili pripremu završnog rada na različitim univerzitetima. Univerzitet u Sarajevu ima više od 150 potpisanih sporazuma s najprestižnijim visokoškolskim institucijama širom svijeta, ističući se posebno kroz ugovore u okviru programa ERASMUS+, te CEEPUS mreže. Studenti i nastavnici ovog programa mogu iskoristiti ove ugovore i posjetiti prestižne institucije, uključujući partnerske institucije, Univerzitet u Kopru, Sveučilište u Zagrebu i Univerzitet u Novom Sadu. Učešće predavača s raznolikim iskustvom i znanjem s različitih visokoškolskih intitucija pridonosi kvaliteti i interdisciplinarnosti studija, jačajući pritom vidljivost programa i podizanje svijesti o važnosti tema koje obrađuje. Načini sprovođenja mobilnosti studenata jasno su definisani Statutom Univerziteta.

Mobilnost akademskog osoblja i studenata na Univerzitetu u Sarajevu, pa samim tim i studijskim programima Odsjeka za geografiju, se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inostranstva. Mobilnost akademskog osoblja i studenata se odvija putem Službe za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, sa sjedištem u Rektoratu. Osnovana je s ciljem koordinacije aktivnosti i razvoja međunarodnih odnosa s partnerskim univerzitetima i ostalim nastavnim, obrazovnim i istraživačkim institucijama i mrežama saradnje iz Evrope i svijeta.

Univerzitet u Sarajevu – Prirodno – matematički fakultet kadrovski osnažuje kapacitete koji su zaduženi za saradnju sa Službom za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Međunarodna saradnja je osobito intenzivirana posljednjeg desetljeća u okviru međunarodne razmjene studenata, nastavnika i nenastavnog osoblja u

okviru Tempus, CEEPUS i Erasmus projekata te različitih programa i fondova prekogranične saradnje. Ured za međunarodnu saradnju, kojeg vodi Prodekan za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta, zadužen je da prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje. Međunarodne aktivnosti na Prirodno-matematičkom fakultetu osim Prodekanu za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta, povjerene su i Odboru za osiguranje kvaliteta.

U okviru CEEPUS programa i GEOREGNET mreže, izabrani voditelj/kontakt osoba sa Odsjeka za geografiju zadužen je za praćenje i realizaciju dolazne i odlazne mobilnosti nastavnika i studenata. Voditelj je u obavezi da Službi za međunarodnu saradnju Univerziteta, 15 dana od završetka razmjene, pošalje Izvještaj o realiziranom boravku i izvršenoj uplati osiguranih sredstava nastavnicima i studentima koji borave na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta. Link koji se odnosi na CEEPUS program i GEOREGNET mrežu čiji je član i Odsjek za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta: <https://www.ceepus.info/nw/0111-2223>.

Sa mogućnostima razmjene i mobilnosti, nastavnici i studenti se upoznaju putem informacija dostupnim na web stranicama Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta kao i na oglasnoj ploči web stranice Odsjeka za geografiju. Linkovi koji potvrđuju dostupnost informacijama nastavnicima i studentima u vezi međunarodne razmjene na Univerzitetu u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta i Odsjeku za geografiju:

<https://unsa.ba/istrazivanje-i-saradnja/medjunarodna-saradnja/mobilnost-studenata-i-osoblja>

<https://pmf.unsa.ba/medjunarodna-saradnja/odlazna-mobilnost/#erasmus>

<https://pmf.unsa.ba/medjunarodna-saradnja/dolazna-mobilnost/>

<http://geografija.pmf.unsa.ba/kategorija/medjunarodna-saradnja/>

Informacije su dostupne i putem službenih društvenih mreža Odsjeka za geografiju.

Odsjek za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta razvio je vrlo intenzivnu saradnju sa više visokoškolskih nastavno-naučnih institucija u inostranstvu među kojima su:

- Oddelek za geografiju Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem u Kopru, Republika Slovenija
- Oddelek za geografiju Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Republika Slovenija,
- Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
- Katedra za geografiju Pedagoške fakultete Masarykove Univerze u Brnu, Češka Republika

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 18 od 81

- Department of Geography University of Kingston, Engleska
- University de Paris-IV, Francuska Republika
- Institut fur Geographie und Raumforschung Karl-Franzens-Universitat Graz, Republika Austrija
- University of Kopenhagen, Kraljevina Danska.

U okviru Erasmus+ programa razmjene, Odsjek za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu uspješno saraduje sa:

- University of Primorska, Slovenia;
- University of Debrecen, Hungary.
- Department of Geography, Faculty of Science, Palacky University, Olomouc, Czech Republic;

1.7. Povezanost s lokalnom zajednicom

Na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, intenzivno se razvija multidisciplinarna saradnja sa lokalnom zajednicom kroz različite vidove projekata, školovanja, radionica, organizacije naučnih i stručnih skupova i dr. Nastavnici i saradnici se aktivno uključuju u društvene i privredne aktivnosti, kroz izradu stručnih projekata, članstvom u udrugama, tijelima lokalne i regionalne samouprave, organizaciju humanitarnih aktivnosti, provođenjem akcija unapređenja i zaštite okoliša, kao i drugim projektima od značaja za razvoj različitih privrednih djelatnosti i zajednice u cjelini.

Kroz organizaciju naučnih i stručnih skupova, okruglih stolova, savjetovanja i etičkim djelovanjem u okruženju, nastavnici i suradnici Odsjeka doprinose razvoju lokalne, regionalne i nacionalne zajednice, prvenstveno djeluju na podizanju svijesti o potrebi usklađivanja turističke djelatnosti zasnovane na globalnim trendovima, koje treba na adekvatan način implementirati od lokalnog do međunarodnog nivoa.

Povezanost predloženog studijskog programa „Turizam“ sa lokalnom zajednicom izuzetno je važna u ostvarenju ciljeva odgovornog i održivog razvoja i poboljšanju kvaliteta života lokalne zajednice. Stručnjaci iz ove oblasti će direktno doprinijeti razvoju planskih politika koje uključuju uspostavu različitih vrsta turizma usklađenih prema identificiranim turističkim resursima te ulogu i način komplementarnog razvoja servisa koje lokalne zajednice trebaju razvijati u cilju optimiziranja vlastitog turističkog razvoja.

1.8. Usklađenosti sa zahtjevima strukovnih udruženja

Odsjek za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta u saradnji sa Geografskim društvom u Federaciji Bosne i Hercegovine organizirao je do sada pet Kongresa geografa Bosne i Hercegovine i to: 2004., 2008., 2012., 2016. i 2020. godine. (<http://geografija.pmf.unsa.ba/o-odsjeku/naucni-skupovi/>). Geografski pregled je naučni i stručni časopis Odsjeka za geografiju, Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Geografskog društva u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je naslijedio izdavaštvo i ulogu nekadašnjeg Geografskog društva Bosne i Hercegovine. Prvo izdanje Geografskog pregleda objavljeno je 1957. godine, te je do 1991. godine izdano 35 brojeva. U periodu nakon sticanja nezavisnosti Bosne i Hercegovine, u 2015. godini, nastavljeno je s izdavanjem Geografskog pregleda (svezak 36) na bosanskom i engleskom jeziku.

Geografski pregled je indeksiran u sljedećim bazamapodataka:

- CGP (Current Geographical Publications) od 2016. godine (<https://guides.library.uwm.edu/c.php?g=56532&p=363510#10398889>)
- CAB International od 2022. godine
- ERIH PLUS od 2023. godine. (<https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/periodical/info.action?id=50501>)

Profesori i saradnici Odsjeka za geografiju pripremaju i uređuju Zbornik radova Kongresa geografa Bosne i Hercegovine u izdanju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta i Geografskog društva Federacije Bosne i Hercegovine. U Zborniku se objavljuju međunarodno recenzirani naučni radovi vodećih naučnika i istraživača koji dijele svoja iskustva i rezultate naučnih istraživanja, ideje i primjene o svim aspektima teorijske i aplikativne geografije, turizma, zaštite okoliša, prostornog i urbanističkog planiranja, regionalnog planiranja i regionalnog razvoja i geografije u obrazovanju. Zbornik radova publikuje se jednom u četiri godine u štampanom i elektronskom formatu (<http://geografija.pmf.unsa.ba/o-odsjeku/izdavacka-djelatnost-odsjeka/>).

Udruženje turističkih vodiča Kantona Sarajevo „Vučko“ je nestranačko, nevladino i neprofitno udruženje, koje je osnovano radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva njegovih članova. Udruženje djeluje na Kantonu Sarajevo. Ciljevi i program rada ovog strukovnog udruženja, su između ostalog usmjereni na saradnju sa nadležnim organima i organizacijama, pravnim licima, udruženjima, asocijacijama kao i svim drugim srodnim institucijama. Između ostalog, ciljevi i program rada su usmjereni na uključivanje u različite lokalne i međunarodne projekte, organizovanje, samostalno ili sa drugim subjektima, edukativnih seminara, stručnih sastanaka, konferencija, radionica, treninga, smještaja turista, razmjena iskustva i informacija sa istim ili sličnim udruženjima, organima i organizacijama u zemlji i inostranstvu, jačanje turističke

svijesti i kulture svih ljudi s posebnim osvrtom na mlade. Naročito se ističe nužna potreba za saradnja sa srednjim školama i univerzitetima, zalaganje za posredovanje pri zapošljavanju, saradnja sa turističkim agencijama i ostalim subjektima, kao i poboljšanje turističkih usluga, zalaganje za unapređenje i razvoj turizma u Kantonu Sarajevo, kroz izradu i implemetaciju projekata iz oblasti turizma, obrazovanja, demokratije, ekologije, kulture i sporta.

Zenith Group D.O.O. Sarajevo je agencija za turizam, konzalting i marketing sa sjedištem u Sarajevu. Iako nije direktno označena kako strukovno udruženje, Odsjek za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Univerziteta u Sarajevu je uspostavio intenzivnu suradnju sa ovom agencijom, a kao rezultat toga je uspješna organizacija osam međunarodnih naučnih konferencija po nazivom International Tourism and Hospitality Menagment Conference – ITHMC koje su organizirane u saradnji sa više javnih Univerziteta iz Turske i zemalja u okruženju. (Detalji: <https://www.ithmc.com/>). U 2024. godini će se održati deveti ITHMC naučni skup, i kao i do sada okupiti naučne djelatnike iz cijelog svijeta.

Programski ciljevi navedenih udruženja i kompanija su u jasnoj korelaciji sa predviđenim ciljevima predloženog studijskog programa Turizam, čime se primjereno argumentira usklađenost sa strukovnim udruženjima i dionicima u turističkom sektoru.

1.9. Mogući partneri izvan visokoškolskog sistema

U svrhu promocije turizmološke nauke i struke kao i turističkih potencijala Bosne i Hercegovine, Odsjek za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta je uspostavio intenzivnu naučnu saradnju sa više srodnih fakulteta, kao što su: Fakultet za turistične studije – Turistika, Univerza na Primorskem, Akdeniz University Tourism Faculty, Departman za geografiju, turizam, hotelijerstvo Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Novom Sadu i dr.

Period do 2023. godine na Odsjeku za geografiju je bio označen jačanjem saradnje sa drugim institucijama i privrednim subjektima, u cilju unapređenja nastavnog procesa, ali i naučno-istraživačkog rada njegovog osoblja. Naročito se to odnosi na uspostavljanje veza sa turističkom privredom, što je rezultat činjenice da najveći broj studenata na Odsjeku za geografiju tradicionalno pohađa smjer Turizam i zaštita životne sredine. U navedenom periodu, potpisani su poslovni sporazumi između Prirodno-matematičkog fakulteta i drugih javnih i privatnih subjekata na polju realizacije praktične nastave iz predmeta u oblasti Turizma. Kao istaknutiji primjeri se izdvaja saradnja sa kantonalnim javnim preduzećima ZOI '84 i Centar Skenderija, (sporazum potpisan 2020, odnosno 2021. godine). Značajno je napomenuti, da je ranije, tokom 2019. godine, formalizirana saradnja slične vrste i sa privatnim privrednim

		Obrazac SP1
UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa		Stranica 21 od 81

subjektima – hotelima Hills i Malak, te turističkom agencijom Buena Vista. U nastavnom i praktičnom pogledu su značajni i ostvareni kontakti sa hotelom Hollywood i turističkim agencijama Relax Tours i BH Passport. U 2022. godini su potpisani sporazumi sa Swissotelom Sarajevo i Turističkom zajednicom Kantona Sarajevo (<http://geografija.pmf.unsa.ba/wp-content/uploads/2022/12/Sporazum-o-saradnji-sa-Turistickom-zajednicom-Kantona-Sarajevo.pdf>).

U svrhu privredne aplikacije istraživačkog rada akademskog osoblja Fakulteta iz oblasti turizma, te upošljavanja završenih studenata Fakultet je potpisao i niz sporazuma među kojima se ističe Sporazum o poslovno-tehničkoj saradnji između Privredne/gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta. Svi sporazumi sa privrednim subjektima iz privatnog sektora kao i javnim ustanovama su dostupni na linku:

<https://geografija.pmf.unsa.ba/dokumenti/#1672941808350-900d75b0-0379>

Obzirom na trendove u turističkom sektoru, u narednom periodu je planiran intenziviranje kontakata i potpisivanje ugovora o saradnji i praktičnom radu sa većim brojem privrednih subjekata iz privatnog i javnog sektora.

Mogući partneri izvan visokoškolskog sistema mogu se naći u javnom sektoru i to u strukovnim ministarstvima na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou (Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Turističke zajednice kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo, Jedinice lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini - gradovi i općine), te u privatnom sektoru (hotelski sektor, putničke agencije, Udruženje turističkih agencija u Bosni i Hercegovini – UTA BiH, Strukovna udruženja građana, Nevladine organizacije iz oblasti turizma i Udruženja turističkih vodiča).

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv programa, tip, nivo, cilj i nosioc programa

Doktorski studij „Turizam“ na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, organizirat će se u skladu Bolonjskog principa studiranja.

Studijski program traje tri godine – šest semestara. Studijska godina traje od početka oktobra do kraja septembra i organizirana je u dva semestra: zimskom i ljetnom. Potrebno je ostvariti 180 ECTS kredita tokom studija. Završetkom jedne studijske godine stiže se ukupno 60 ECTS kredita, odnosno 30 ECTS po jednom semestru.

Naziv programa	Turizam
Univerzitetski stepen	III ciklus univerzitetskog obrazovanja – doktorski studij
Nosilac studijskog programa	Univerzitet u Sarajevu – Prirodno - matematički fakultet; Zmaja od Bosne 33-35. (www.pmf.unsa.ba)
Naziv diplome	Doktor/doktorica geografskih nauka/znanosti u oblasti turizma
Trajanje studija	3 akademske godine - 6 semestara
Kreditne vrijednosti studijskog programa	180 ECTS

Osnovni ciljevi studijskog programa Turizam III ciklusa studija na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta su:

- sistemsko shvatanje suštine geografskog prostora i njegove valorizacije u strateško razvojne svrhe;
- izgradnja umreženog, kompleksnog mišljenja o životnoj sredini kao mediju razvoja turističkog i općeg geografskog značaja;
- sintetiziranje, eksplikacija i implementacija stečenih fundamentalnih i aplikativnih turističkogeografskih naučnih spoznaja u različitim oblastima privrednog razvoja sa posebnim akcentom na tercijarni privredni sektor;
- sposobnost za samostalno i originalno istraživanje u oblasti fundamentalnih turističkogeografskih istraživanja;

- aktivno učešće na međunarodnim skupovima od interesa za razvoj fundamentalne i aplikativne turističke geografije;
- samostalan naučno-istraživački rad u oblastima izrade, prezentacije, revizije i recenzije strateških dokumenata koji se tiču turističkogeografske regionalizacije Bosne i Hercegovine uvažavajući Evropsku povelju o regijama i regionalizacijama Evropske unije;
- samostalno rukovođenje timovima za izradu baznih naučno-istraživačkih elaborata koji se odnose na uspostavu i organizaciju novih turističkih destinacija;
- samostalan naučno-istraživački rad i rukovođenje timovima u različitim fazama pripreme, izrade i revizije planova razvoja turističkih destinacija i planiranje adekvatnih mjera za budući samoodrživi razvoj;
- samostalan naučno-istraživački rad u oblastima identifikacije i valorizacije prirodnogeografskih i društvenogeografskih potencijala u svim fazama turističkog planiranja;
- samostalne savjetodavne i nadzorne aktivnosti u cilju provođenja planova i strategija razvoja turizma u okviru nadležnih ministarstava i javnih i privatnih institucija;
- samostalan naučno-istraživački rad u procesima izrade i/ili evaluacije prostorno-planerske dokumentacije koja se odnosi na oblast turističkog planiranja.
- obrazovanje naučnih i visokostručnih kadrova iz oblasti turizma, sa kompetentnim znanjem za rad u visokoobrazovnim i naučnim institucijama i najvišim privrednim funkcijama;
- stečenim multidisciplinarnim obrazovanjem osigurati svršenim studentima visoku kompetenciju za obavljanje teorijskih i praktičnih aktivnosti u svim oblicima turizma, u oblasti upravljanja razvojem destinacije i hotelskog preduzeća i takav nivo znanja koji će im omogućiti razumijevanje savremenih tendencija u razvoju turizma.

2.2. Naučna polja kojima pripada predloženi studijski program

Predloženi studijski program pripada naučnom polju Geografija i matičnoj grani/oblasti Turizam. Pored toga, studijski program oslanja se na naučna saznanja drugih matičnih grana Geografije, kao što su: Fizička geografija, Društvena geografija, Regionalna geografija, Geoeкологија, Regionalno i prostorno planiranje, Geografski informacioni sistemi i Teorijska geografija.

2.3. Organizacija i trajanje studijskog programa te minimalnom broju ECTS bodova potrebnim za završetak studija

Studijski program traje tri godine – šest semestara. Organizacija i trajanje studijskoga programa su usklađeni sa zakonskim aktima. Nastava se izvodi u skladu sa akademskim kalendarom i rasporedom nastave koji na prijedlog Vijeća studija usvaja Vijeće Fakulteta najkasnije 30 dana prije početka nastave. Uslov za završetak studija je 180 ECTS kredita.

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 24 od 81

Doktorski studij se realizira kombiniranjem utvrđenih oblika sati nastave i naučnoistraživačkog rada, na osnovu ukupnog opterećenja u pojedinom semestru ili akademskoj godini studija. Nastavni proces izvodi se kroz predavanja, istraživačke seminare, konsultacije, diskusijske skupine, radionice i druge oblike nastave radi razvijanja kritičkog mišljenja, a prema utvrđenom nastavnom planu i programu. Nastava na studiju organizira se u I i II semestru studija, dok su III, IV, V i VI semestar studija predviđeni za izbor i definiranje uže oblasti ili discipline istraživanja, prijavu i odbranu projekta, radne i konačne verzije doktorske disertacije. Nastava u I i II semestru organizira se tokom 15 sedmica nastave i konsultacija u skladu sa utvrđenim studijskim programom i vrednuje se sa 60 ECTS bodova, uključujući i Naučno-istraživački rad.

Naučno-istraživački rad se boduje sa 18 ECTS studijskih bodova i organizira se u toku II semestra, a odnosi se na sljedeće aktivnosti:

- objavljivanje najmanje dva naučna rada iz šire naučne oblasti iz koje je tema doktorske disertacije u časopisima koje prati relevantna međunarodna baza podataka. Navedena aktivnost se boduje sa ukupno 12 ECTS kredita, odnosno 6 ECTS kredita po objavljenom naučnom radu;
- učešće na najmanje jednom naučnom skupu sa međunarodnim učešćem koji je iz šire naučne oblasti iz koje je tema doktorske disertacije, uz priloženi certifikat o učešću. Učešće u radu naučnog skupa podrazumijeva prihvaćen i prezentovan naučni rad što studenti potvrđuju adekvatnim certifikatom. Navedena aktivnost se boduje sa ukupno 6 ECTS kredita po prezentovanom naučnom radu.

Kroz naučno-istraživački rad student proširuje postojeće spoznaje o naučnom problemu disertacionog rada i započinje aktivnosti pripreme projekta prijave doktorske disertacije.

Izrada doktorske disertacije organizira se u III, IV, V i VI semestru i vrednuje se sa 120 ECTS bodova. Student, u toku III semestra studija, bira oblast istraživačke teme i zajedno sa akademskim savjetnikom/mentorom definira užu oblast i temu doktorske disertacije, što potvrđuje vijeće studija. Doktorant/doktorantica prijavljuje teme doktorske disertacije na Obrascu 1, koji čini sastavni dio Pravila studiranja za III ciklus (Istraživački seminar I – boduje se sa 30 ECTS kredita). U toku IV semestra studija student prijavljuje projekat doktorske disertacije Vijeću studija. Prijava projekta doktorske disertacije vrši se na obrascu koji čini sastavni dio Pravila (Obrazac 2), a obavezno sadrži: biografiju/CV kandidata, radni naslov teze, prijedlog mentora, uvodne napomene i pregled dosadašnjih istraživanja, predmet i ciljeve istraživanja, užu istraživački domen, metodološki pristup, očekivane rezultate i naučni/umjetnički doprinos i korištenu literaturu (Istraživački seminar II – boduje se sa 30 ECTS kredita).

Student je dužan pristupiti javnoj odbrani projekta doktorske disertacije pred Komisijom za ocjenu i odbranu projekta, radne verzije i doktorske disertacije (Komisija Univerziteta), koju je utvrdilo Vijeće doktorskog studija Odsjeka za geografiju i verificovalo Vijeće Prirodno-

matematičkog fakulteta i Senat Univerziteta u Sarajevu, najkasnije do kraja V semestra (Istraživački seminar III – boduje se sa 30 ECTS kredita) .

Prezentacija radne verzije doktorske disertacije se realizira tokom VI semestra (u skladu sa Pravilima studiranja za III ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu). Postupak prezentacije radne verzije doktorske disertacije obavlja se pred Komisijom Univerziteta, uz obavezno prisustvo sekretara vijeća studija i zapisničara. Za odbranenu radnu verziju doktorske disertacije studentu se dodjeljuju ECTS bodovi predviđeni Zakonom i ovim Elaboratom a odnosi se na Istraživački seminar IV – boduje se sa 20 ECTS kredita. Postupak pokretanja javne odbrane doktorske disertacije student stiće nakon što je realizovao potreban broj ECTS bodova po svim ostalim studijskim obavezama. Komisija Univerziteta nakon provedenog postupka javne odbrane doktorske disertacije donosi odluku o tome da li je student „uspješno odbranio“ ili „nije odbranio“ doktorsku disertaciju, ocjena se donosi većinom glasova članova Komisije Univerziteta. Odbrana doktorske disertacije nosi 10 ECTS kredita.

Student može obnoviti studijske godine, a rok za završetak studija je najviše šest studijskih godina od dana prvoga upisa u prvu godinu studija. Navedeni rok može se produžiti najduže za još jednu godinu, računajući od dana isteka Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo utvrđenog roka. Kandidatu se rokovi mogu produžiti ako postoje opravdani razlozi za produženje, o čemu odluku donosi Vijeće Fakulteta, na prijedlog Vijeća studija, pri čemu nije moguće produžiti studij na period duži od osam godina od dana upisa.

2.4. Jezik na kojem se izvodi studijski program

Cjelokupan nastavno-naučni proces na studijskom programu realizuje se na jednom od tri jezika u Bosni i Hercegovini (bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku). Studijski program se može realizirati i na engleskom jeziku (dosadašnja praksa za studente iz inostranstva koji pohađaju nastavu kroz programe mobilnosti).

2.5. Odgovarajući i transparentni selekcijski postupci za upis na studijski program

Procedure koje regulišu postupke za upis na studijski program precizirane su Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom UNSA, Pravilima studiranja za III ciklus studija, i provode se permanentno kroz institucije Odsjeka za geografiju (imenovana Komisija od strane Nastavnog vijeća Prirodno-matematičkog fakulteta).

Upis na studij vrši se na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet na bosanskom, srpskom, hrvatskom ili engleskom jeziku. Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje se na web-stranici Univerziteta

u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, najkasnije dva mjeseca prije početka studijske godine.

Na konkurs se mogu prijaviti kandidati koji su stekli diplomu drugog ciklusa studija, integriranog studija, specijalističkog akademskog studija i magistra nauka prema predbolonjskom sistemu studiranja iz odgovarajuće naučne oblasti. Kandidatima koji su stekli titulu magistra nauka prije uvođenja bolonjskog sistema trocikličnog studiranja priznaje se 60 ECTS bodova, na način koji pobliže utvrđuje vijeće studija, a preostali obim od 120 ECTS bodova ovi kandidati stižu u skladu sa Pravilima studiranja na III ciklusu Univerziteta u Sarajevu. Strani državljani imaju pravo upisa na studij pod jednakim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine, uz prethodno akademsko priznavanje diplome ranije završenog ciklusa/stepena studija.

Postupak prijema kandidata provodi komisija za upis koju imenuje Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta iz reda nastavnika studija koji se organizira. Komisija sačinjava preliminarnu listu prijavljenih i primljenih kandidata, koja se objavljuje na web stranici Univerziteta u Sarajevu – Prirodno - matematičkog fakulteta najkasnije sedam dana nakon isteka roka za podnošenje prijave na konkurs. Na preliminarnu listu kandidati imaju pravo prigovora Vijeću Fakulteta u roku od pet radnih dana od dana objave liste. Na prigovor nadležno tijelo Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta je dužno donijeti odluku u roku od sedam dana od isteka roka za izjavljivanje prigovora i istu objaviti na svojoj web stranici. Komisija za upis sačinjava konačni izvještaj o rezultatima upisa studenata sa prijedlogom konačne liste prijavljenih i primljenih kandidata i dostavlja Vijeću Fakulteta na usvajanje. Konačna lista upisanih studenata se objavljuje na web stranici Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta najkasnije dva dana nakon isteka roka za donošenje odluke po izjavljenom prigovoru i dostavlja se Senatu Univerziteta.

2.6. Kvalifikacije koje se stižu po okončanju programa (uz direktno izraženu vezu s kvalifikacijskim okvirom)

Diplomu doktora/doktorice geografskih nauka/znanosti u turizmu stiče student koji je ispunio sve obaveze utvrđene nastavnim planom i programom trećeg ciklusa studija i odbranio doktorsku disertaciju na način propisan Statutom Univerziteta i Pravilima studiranja na III ciklusu Univerziteta u Sarajevu. Uz diplomu se izdaje i dodatak diplomi. Ovim dokumentom se pojašnjava stečena kvalifikacija, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, nivo, sadržaj i status studija. Dodatak diplomi je razvijen na modelu European Commission, Council of Europe i UNESCO/CEPES. Dodatak diplomi sadrži informacije o nosiocu kvalifikacije, informacije o kvalifikaciji, informacije o stepenu kvalifikacije, informacije o

sadržaju studija i postignutim rezultatima (spisak položenih predmeta sa ocjenama). Ako je student učestvovao u programu mobilnosti koji je odobren od Vijeća Prirodno - matematičkog fakulteta, ovaj dokument sadrži i spisak položenih predmeta tokom mobilnosti na instituciji domaćina u skladu sa važećim propisima. U dodatku diplomi nalaze se i podaci o doktorskoj disertaciji, informacije o funkciji kvalifikacije, dodatne informacije, obrazovni ciljevi i ishodi studijskog programa.

2.7. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskih programa koja uključuje mišljenje ili službeno objavljene dokumente organizacija vezanih za tržište rada o primjerenosti predviđenih kvalifikacija koje se stižu završetkom studija

Prema provedenoj komparativnoj analizi stanja oblasti turizma u Bosni i Hercegovini, Federaciji BiH i Kantonu Sarajevo, u strukturi ukupnog turističkog prometa u Bosni i Hercegovini i u Federaciji BiH, Kanton Sarajevo tokom cijelog poslijeratnog perioda ima signifikantno učešće. Prosječni udio Kantona Sarajevo u periodu 2008. – 2022. u ukupnom broju ostvarenih turističkih dolazaka u Bosni i Hercegovini iznosi 35,8 %. dok sa aspekta ostvarenog broja noćenja iznosi 33,4 %. Još izraženije vrijednosti udjela u ukupnom turističkom prometu Kanton Sarajevo ima na nivou Federacije BiH, gdje je u kategoriji turističkih dolazaka ostvario udjel od 50 %, a u turističkim dolascima stranih turista čak 60,6 %. Dužina boravka turističkih posjetilaca u Kantonu Sarajevo gdje vrijednost ostvarene također iznosi oko 2,1 dan.

Shodno navedenom, u velikoj mjeri je porastao interes privatnog i javnog sektora za kvalificiranom radnom snagom, usljed enormnog porasta registrovanih privrednih subjekata koji participiraju u sektoru turističke djelatnosti. To se prije svega ogleda u porastu broja hotelskih i drugih vidova smještaja, broju registrovanih turističkih agencija i kompanija uz sveprisutnom trendu deficita kvalifikovane radne snage. Na osnovu dosadašnjih iskustava i permanentne komunikacije sa privrednim subjektima koji posluju u turističkom sektoru na Kantonu Sarajevo (i šire), su i vrlo izražni slijedeći trendovi:

- zahtjevi za preporuke od strane hotelijerskog sektora u cilju zapošljavanja svršenih studenata prema Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta;
- zahtjevi za preporuke od strane turističkih agencija u cilju zapošljavanja svršenih studenata prema Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta;
- angažovanje studenata tokom studija u različitim privrednim subjektima na različitim radnim zadacima i poslovima u turističkom (agencijsko-hotelijerskom) sektoru sezonskog karaktera;

- nulta stopa nezaposlenosti svršenih studenata na dosadašnjem smjeru Turizam i zaštita životne sredine na Odsjeku za geografiju i
- prisutan trend prelaska na režim Vanrednog studija na I i II ciklusu studija tokom školovanja usljed zapošljavanja u sektoru turizma.

Ovi trendovi ukazuju na izuzetnu potrebu za formiranje smjera Turizam u cilju zadovoljavanja sve većih potreba i potražnje kvalificirane radne snage u javnom i privatnom sektoru među ciljanim korisnicima (bazirane i na rezultatima istraživanja strukovnih ministarstava, turističkih zajednica, zavoda, turističkih agencija i kompanija iz turističkog sektora, hotelskog sektora i dr.), na sva tri ciklusa studija, kako bi se osigurala vertikalna prohodnost studenata.

Studijski program trećeg ciklusa studija geografskih nauka „Turizam“ programski je profiliran kao naučno - istraživački studij, koji omogućuje najviši nivo univerzitetskog obrazovanja. Nakon završenog trećeg ciklusa studija, doktoranti geografije iz oblasti turizma su potpuno osposobljeni za samostalna naučna istraživanja teoretsko-aplikativnog karaktera i samostalan praktični rad u oblasti turizma.

2.8. Prohodnost studija

Precizirano Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom UNSA, Pravilima studiranja za III ciklus studija – za upis na III ciklus studija mogu se prijaviti kandidati koji su stekli diplomu drugog ciklusa studija, integriranog studija, specijalističkog akademskog studija i magistra nauka prema predbolonjskom sistemu studiranja iz odgovarajuće naučne oblasti, kao i kandidati koji su stekli titulu magistra nauka prije uvođenja bolonjskog sistema trocikličnog studiranja.

Na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, je formirana Komisija za provođenje postupka akademskog priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija I i II ciklusa studija. Zadatak Komisije je utvrđivanja mogućnosti akademskog priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija I i II ciklusa studija u svrhu daljeg obrazovanja i upisa na III ciklus studija na sve studijske smjerove Odsjeka za geografiju.

Nakon završetka III ciklusa studija, doktori/doktorice geografskih nauka/znanosti u oblasti turizma imaju mogućnost da nastave svoje obrazovanje na postdoktorskim studijama, koje se fokusiraju na istraživanje i podrazumjevaju rad na istraživačkom projektu pod mentorstvom iskusnih naučnika u ovoj oblasti. Postdoktorske studije pružaju doktorima geografskih nauka/znanosti u oblasti turizma priliku da se specijalizuju u određenoj oblasti istraživanja i da steknu dodatno znanje i vještine koje su neophodne za napredovanje u karijeri. Prohodnost studija i nastavak školovanja na drugim visokoškolskim institucijama u Bosni i Hercegovini, državama regije ili zemljama članicama EU koji imaju komplementarne studijske programe je, prema dosadašnjim iskustvima, omogućena na visokom stepenu.

2.9. Skala bodovanja i ocjenjivanja

Skala bodovanja i ocjenjivanje je precizirano Zakonom o visokom obrazovanju, ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22), Član 97. (Ispiti) i Statutom Univerziteta u Sarajevu - Član 184. (Ocjena). U skladu sa ECTS-om, obim nastavnih programa iznosi 60 ECTS studijskih bodova – kredita u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS studijskih bodova – kredita u jednom semestru. Jedan ECTS studijski bod – kredit predstavlja 25 sati ukupnog opterećenja studenta kroz sve oblike njegovog rada na određenom predmetu. Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja, kako slijedi:

ECTS Ocjena	Ocjena	Broj bodova	Opis
A	10	95 - 100	Izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama
B	9	85 - 94	Iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom
C	8	75 - 84	Prosječan u postizanju ishoda učenja, sa primjetnim greškama
D	7	65 - 74	Općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima
E	6	55 - 64	Zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja
F	5	<55	Ne zadovoljava minimalne uslove

2.10. Osiguranje kvalitete

Sistem osiguranja kvaliteta na Prirodno-matematičkom fakultetu uređen je Pravilnikom o sistemu osiguranja kvaliteta Prirodno-matematičkog fakulteta i Pravilnikom o sistemu osiguranja i upravljanja kvalitetom Univerziteta u Sarajevu.

Osiguranje kvaliteta studijskog programa Turizam Odsjeka za geografiju na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematičkom fakultetu, bazirano je na evaluaciji rada nastavnika i asistenata kao i evaluaciji svakog pojedinačnog kursa. Evaluacija se provodi nakon svakog semestra, a studenti imaju mogućnost da iskažu svoje stavove o sadržaju predmeta, opterećenju na predmetu, kvalitetu izvođenja nastave i organizaciji ispita. Dobiveni rezultati se analiziraju te se nastavnicima dostavljaju izvještaji za svaki predmet pojedinačno. Na osnovu dobivenih rezultata nastavnici vrše potrebne korektivne radnje.

3. OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

3.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa definiranim u skladu sa zahtjevima strukovnih udruženja i tržišta rada, nastavkom školovanja, općim društvenim potrebama i standardima kvalifikacijskog okvira

Studijski program trećeg ciklusa geografskih nauka „Turizam“, programski je profiliran kao naučno-istraživački studij najvišeg nivoa univerzitetskog obrazovanja. Nastavno-naučni proces i studijski program su prilagođeni multidisciplinarnim naučnim istraživanjima koja za cilj imaju unapređenje postojećih naučnih spoznaja i njihovu teoretsku i praktičnu aplikaciju u različitim oblastima turizma.

Obrazovni proces i edukacija studenata na III ciklusu studija usmjereni su na sticanju i unapređenju teoretskih i praktičnih naučnih spoznaja kroz sljedeće ishode:

- bazna edukacija studenata tokom I godine studija, koja se realizira u skladu sa obaveznim i izbornim obrazovnim modulima koji se slušaju tokom prve godine studija;
- realizacija naučno-istraživačkih projekata koji su tematski koncipirani u skladu sa odabranim usmjerenjem studenata u različitim oblastima turizma tokom druge i treće godine studija;
- stvaranje odgovornog naučnika, sposobnog da samostalno sprovodi istraživanja iz oblasti turizma i hotelijerstva koja su u skladu sa najvišim međunarodnim stručnim standardima i potrebama nauke, razvoja privrede i društva;
- studijskim programom osigurava se sticanje svih neophodnih kompetencija iz domena razvoja turističke destinacije i turističkog preduzeća zasnovanog na integralnom pristupu razvoja koji je baziran na kompetitivnim prednostima destinacije (prije svega prirodnim i antropogenim resursima destinacije i strateškom partnerstvu najznačajnijih stejkholdera);
- sticanje neophodnih kompetencija iz savremenih metoda rukovođenja hotelskim preduzećima zasnovanog na modernim metodama liderstva, motivacije i uslužne orijentacije zaposlenih;
- ovladavanje teoretskim znanjima i metodologijama neophodnim za doprinos razvoju nauke u oblasti turizma i hotelijerstva;
- razvoj sposobnosti transfera i implementacije naučnih saznanja u nove metode i vještine upravljanja turističkom destinacijom kao i turističkim i hotelskim preduzećima;
- osposobljavanje kandidata za samostalan naučno-istraživački rad, razvoj kritičkog mišljenja i procjenjivanje istraživanja drugih kao i vođenje originalnih istraživanja kroz publikovane rezultate koji predstavljaju međunarodnu validaciju istraživačkog rada;

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 31 od 81

- razvoj kreativnih sposobnosti studenata i ovladavanje specifičnim praktičnim vještinama neophodnim za razvoj karijere;
- uključivanje studenata u realizaciju međunarodnih naučnih projekata u oblasti turizma i hotelijerstva;
- međunarodnu saradnju institucija i razmjenu doktoranata;
- sticanje društveno opravdanih kompetencija koje su u funkciji nauke ali i efikasnog i efektivnog poslovanja turističkih i hotelskih preduzeća i razvoja turističkih destinacija u Bosni i Hercegovini.

Realizacija navedenih obrazovnih sadržaja je zasnovana na samostalnom radu kandidata a u saradnji sa:

- nastavnicima koji realiziraju nastavni proces na nivou obaveznih nastavno-naučnih predmeta;
- supervizorom/mentorom tokom realizacije naučnih istraživanja na nivou izabranog disertacionog usmjerenja kandidata.

Student III ciklusa studijskog programa Turizam usvaja i stiče slijedeća:

Znanja

- na osnovu kojih može da kritički razmišlja o donošenju ključnih odluka za razvoj turizma na destinaciji;
- da daje argumente o izboru i korištenju odgovarajućih naučnoistraživačkih metoda, postupaka i procesa u širokom spektru problema u promjenjivim okolnostima i stvaranju novih znanja i rješenja;

Vještine:

- prezentira formiranje složenog modela kompetitivnosti destinacije;
- utvrđuje parametre (ekonomske, sociokulturne i ekološke) održivog razvoja turizma na destinaciji;
- utvrđuje parametare značajne za uslužnu orijentaciju zaposlenih;
- identifikira ključne istraživačke izazove u oblasti turizma;

Kompetencije:

- sposobnost kritičkog mišljenja, donošenja ključnih odluka za razvoj turizma na destinaciji;
- obrazovanje stručnjaka sa svim potrebnim specifičnim kompetencijama za savremeno poslovanje i vođenje istraživanja u ovim naučnim oblastima;
- sposobnost primjene savremenih informacionih tehnologija u menadžmentu i marketingu;
- da upravlja, rukovodi i koordinira aktivnostima brojnih stejkholdera na destinaciji;

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 32 od 81

- da kreira nove metode rada i modele upravljanja;
- primijenjivanja savremenih matematičko-statističkih metoda istraživanja u turizmu;
- provjeravanja i vrednovanja najadekvatnijeg stila rukovođenja hotelskim preduzećem.

3.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta s brojem ECTS bodova i brojem kontakt sati nastave potrebnim za njihovu izvedbu

SMJER: TURIZAM; Zvanje: DOKTOR/DOKTORICA GEOGRAFSKIH NAUKA/ZNANOSTI U OBLASTI TURIZMA					
/trogodišnji studij/					
	PRVA GODINA	PRVI SEMESTAR			
šifre	NASTAVNI PREDMETI	Struktura nastave (sedmično)		Broj ECTS	Broj kontakt sati i ukupno opterećenje studenta
		Predavanja	Istraživački seminar		
OBAVEZNI PREDMETI:					
G/102	Metodologija istraživanja u oblasti geografskih nauka	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/107	Upravljanje marketingom turističke destinacije i uslugama u turizmu	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/119	Savremeni pravci razvoja turizma	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/120	Metodologija izrade strategija razvoja turizma	2	2	6	30P+ 30IS (150)
IZBORNI PREDMETI:					
G/104	Evropska unija i savremeni integracijski procesi	2	2	6	30P+ 30IS (150)
G/105	GIS u savremenoj geografskoj nauci	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/106	Ruralni razvoj i turizam	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/111	Savremeni turistički tokovi u mediteranskoj regiji	2	2	6	30P+ 30IS (150)
Ukupno prvi semestar: četiri obavezna + jedan izborni		10	10	30	150P+150IS (750)

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 33 od 81

	PRVA GODINA	DRUGI SEMESTAR			
OBAVEZNI PREDMETI:					
T/212	Naučno-istraživački rad	-	-	18	(450)
IZBORNI PREDMETI:					
T/210	Destinacioni turizam	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/221	Turizam u zaštićenim područjima	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/213	Identifikacija i valorizacija klime i voda u turizmu	2	2	6	30P+ 30IS (150)
T/216	Identifikacija i valorizacija reljefa u turizmu	2	2	6	30P+ 30IS (150)
Ukupno drugi semestar: jedan obavezni + dva izborna		4	4	30	60P+ 60IS (750)
Ukupno prva studijska godina		14	14	60	210P+210IS 1500

	DRUGA GODINA	TREĆI SEMESTAR			
šifre	NASTAVNI PREDMETI	Struktura nastave (sedmično)		Broj ECTS	Broj kontakt sati i ukupno opterećenje studenta
		Predavanja	Istraživački seminar		
OBAVEZNI PREDMETI:					
T/318	Istraživački doktorski seminar I (prijava teme doktorske disertacije)	-	-	30	(750)
Ukupno treći semestar: jedan obavezni		-	-	30	(750)

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 34 od 81

DRUGA GODINA		ČETVRTI SEMESTAR			
OBAVEZNI PREDMETI:					
T/418	Istraživački doktorski seminar II (prijava projekta doktorske disertacije)	-	-	30	(750)
Ukupno četvrti semestar: jedan obavezni		-	-	30	(750)
Ukupno druga studijska godina				60	1500

TREĆA GODINA		PETI SEMESTAR			
šifre	NASTAVNI PREDMETI	Struktura nastave (sedmično)		Broj ECTS	Broj kontakt sati i ukupno opterećenje studenta
		Predavanja	Istraživački seminar		
OBAVEZNI PREDMETI:					
T/518	Istraživački doktorski seminar III (odbrana projekta doktorske disertacije)	-	-	30	(750)
Ukupno peti semestar: jedan obavezni		-	-	30	(750)

TREĆA GODINA		ŠESTI SEMESTAR			
OBAVEZNI PREDMETI:					
T/618	Istraživački doktorski seminar IV (prezentacija radne verzije doktorata)	-	-	20	(500)
T/626	Odbrana doktorske disertacije			10	(250)
Ukupno šesti semestar: dva obavezna		-	-	30	(750)
Ukupno treća studijska godina				60	1500

3.3. Logička matrica ishoda učenja

Na studijskom programu Turizam III ciklusa studija, definisano je pet osnovnih ishoda:

1. bazna edukacija studenata tokom I godine studija, osposobljavanje kandidata za samostalan naučno-istraživački rad, razvoj kritičkog mišljenja i procenjivanje istraživanja drugih kao i vođenje originalnih istraživanja kroz publikovane rezultate koji predstavljaju međunarodnu validaciju istraživačkog rada;
2. razvoj: sposobnosti transfera i implementacije naučnih saznanja u nove metode liderstva, motivacije i uslužne orijentacije zaposlenih, zatim vještina upravljanja turističkom destinacijom kao i rukovođenja turističkim i hotelskim preduzećima;
3. sticanje društveno opravdanih kompetencija koje su u funkciji nauke ali i efikasnog i efektivnog poslovanja turističkih i hotelskih preduzeća i razvoja turističkih destinacija u Bosni i Hercegovini;
4. sticanje svih neophodnih kompetencija iz domena razvoja turističke destinacije i turističkog preduzeća zasnovanog na integralnom pristupu razvoja koji je baziran na kompetitivnim prednostima destinacije (prije svega prirodnim i antropogenim resursima destinacije i strateškom partnerstvu najznačajnijih stejkholdera), kao i ovladavanje teoretskim znanjima i metodologijama neophodnim za doprinos razvoju nauke u oblasti turizma i hotelijerstva;
5. stvaranje odgovornog naučnika, sposobnog da samostalno sprovodi istraživanja iz oblasti turizma i hotelijerstva koja su u skladu sa najvišim međunarodnim stručnim standardima i potrebama nauke, razvoja privrede i društva;

R.B.	GODINA/ SEMESTAR	PREDMET	Ishod 1	Ishod 2	Ishod 3	Ishod 4	Ishod 5
1	I/ZIMSKI	Metodologija istraživanja u oblasti geografskih nauka	x				x
2	I/ZIMSKI	Upravljanje marketingom turističke destinacije i uslugama u turizmu		x	x		
3	I/ZIMSKI	Savremeni pravci razvoja turizma			x		x
4	I/ZIMSKI	Metodologija izrade strategija razvoja turizma		x		x	
5	I/ZIMSKI	Evropska unija i savremeni integracijski procesi	x				x
6	I/ZIMSKI	GIS u savremenoj geografskoj nauci	x				x
7	I/ZIMSKI	Ruralni razvoj i turizam				x	x

8	I/ZIMSKI	Savremeni turistički tokovi u mediteranskoj regiji				x	x
9	I/LJETNI	Naučno-istraživački rad	x				x
10	I/LJETNI	Destinacioni turizam			x	x	
11	I/LJETNI	Turizam u zaštićenim područjima			x	x	
12	I/LJETNI	Identifikacija i valorizacija klime i voda u turizmu				x	x
13	I/LJETNI	Identifikacija i valorizacija reljefa u turizmu				x	x

3.4. Informacije o strukturi studija i uslovima upisa u sljedeći semestar

Struktura studija je u skladu sa zakonskim dokumentima i to Zakonom o visokom obrazovanju, ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22), Statutom UNSA i Pravilima studiranja za III ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu.

U skladu sa članom 11. Pravila studiranja za III ciklus – doktorski studij na Univerzitetu u Sarajevu, struktura doktorskih studija određena je studijskim programom nositelja studija, koji je podijeljen na studijske godine i semestre. Studijski program studija realizuje se u okviru sinhroniziranih faza: nastavni proces, naučnoistraživački rad i izrada i odbrana doktorske disertacije. Ukupan broj ECTS studijskih bodova stiće se istraživačkim radom, polaganjem ispita i/ili priznavanjem odgovarajućeg broja ECTS studijskih bodova u skladu sa članom 22. Pravila studiranja za III ciklus – doktorski studij na Univerzitetu u Sarajevu. Znanje, sposobnosti i vještine doktoranta prate se i vrednuju tokom nastave, a konačna ocjena utvrđuje se na ispitu. Ispit se polaže nakon odslušanog predavanja, odnosno nakon svih izvršenih nastavnih obaveza propisanih nastavnim planom i programom studija. Istraživački rad se, shodno članu 17. Pravila studiranja za III ciklus – doktorski studij na Univerzitetu u Sarajevu vrednuje za svaku pojedinačnu aktivnost doktoranta utvrđenu navedenim Pravilima i nastavnim programom i one su izražene kroz ECTS studijske bodove.

3.5. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa

Nastavnim planom i programom III ciklusa studija na studijskom smjeru Turizam nisu predviđeni uslovi izbora predmeta sa drugih studijskih programa.

3.6. Načini dokumentovanja 30 ECTS praktične nastave

Svaki od nastavnih predmeta koji u silabusu i modulu predviđa praktični dio nastave, dokumentuje se u formi evidencijskog obrasca prisustva nastavi, koju vodi predmetni

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 37 od 81

nastavnik. Evidencije u realizaciji i prisustvu praktičnoj nastavi se arhiviraju i ovjeravaju od strane Šefa Odsjeka za geografiju.

3.7. Informacije o načinu završetka studija

Student okončava studij uspješnom odbranom doktorske disertacije. Preduslov za odbranu su položeni ispiti tokom 3 godine studija na trećem ciklusu /12 predmeta, minimalno 170 ECTS/.

4. OPIS SVAKOGA PREDMETA NA STUDIJU

4.1. Podaci o predmetu (naziv predmeta, nivo, ECTS, broj sati, status predmeta, godina studija, semestar, preduslovni predmeti ukoliko postoje, opis i ciljevi predmeta, očekivani ishodi učenja (znanje, vještine, kompetencije), tematske jedinice koje će se izučavati, metode izvođenja nastave, metode provjere znanja, literature (obavezna i dopunska)

I godina, I semestar

Šifra predmeta: G/102	Naziv predmeta: Metodologija istraživanja u oblasti geografskih nauka		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni predmet		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30	
Nosilac predmeta	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Cilj predmeta je savladavanje pojmova i razumijevanje metoda i tehnika koje se primjenjuju u geografskim istraživanjima. Obuka kandidata da budu u stanju predstaviti različite pristupe prikupljanja, obrade i analize podataka. Usklađivanje metoda sa ciljevima istraživanja i razumijevanje mogućnosti i opsega kvantitativnih i kvalitativnih metoda istraživanja.		
Tematske jedinice:	1. Metodologija geografskog proučavanja – pojam, definicije, predmet, ciljevi i zadaci studija; 2. Teorije i metodologija geografskog proučavanja; 3.-4. Uloga i značaj geografije i odnos sa drugim naučnim disciplinama u oblasti naučnog istraživanja; 5. Istraživanje problema;		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 38 od 81

	<p>6. Prikupljanje i analiza podataka; 7. Test/projekat 8.-9. Geografske metode i tehnike i njihova upotreba u istraživanju; 10-12. Značajni izvori informacija i literatura u geografskim istraživanjima; 13-14. Uloga i mogućnost statističke analize u geografskim istraživanjima; 15. Test/projekat</p>																					
Ishodi učenja:	<p>Znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati i koristiti adekvatne metode u pojedinim istraživanjima; <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U okviru studija interpretirati analizirane podatke; <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrednovati i rješavati problem u geografskim istraživanjima; 																					
Metode izvođenja nastave:	Multimedijalne prezentacije i diskusije (predavanja); praktični rad, analiza nastavnog materijala i diskusija (vježbe).																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Provjera znanja - kriteriji: Angažman: 20, testovi/ projekti: 40x2 (80), ukupno: 100 bod. <i>Angažman- prisustvo: 10, aktivnost: 10</i> Test 1,2: 40, 22 (55%)/ intg. (t1,t2) 80, 44 (55%)</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>ECTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>66 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F, FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	ECTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	66 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F, FX) nedovoljan	<55
Ocjena	ECTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	66 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F, FX) nedovoljan	<55																				
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parsons, A.J. and Knight,P.G.(ur.) (1995):How to do your Dissertationin Geography and Related Disciplines, London:Chapman and Hall. 2. Fiorio, L., Zagheni, E., Abel, G., Hill, J., Pestre, G., Letouzé, E., & Cai, J. (2020). Analyzing the Effect of Time in Migration 																					

¹Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 39 od 81

Measurement Using Georeferenced Digital Trace Data. *Demography*, Department of Geography University of Washington

3. Valentine, G. and Clifford, N.(ur.) (2003):Key Methods in Geography, SAGE Publications.
4. Robinson, G.(1998):Methodsand Techniques in Human Geography, New York, Wiley.

Dopunska:

1. Rogerson, P.A.(2001):Statistical Methods for Geography, SAGE Publications.
2. Cloke, P.,Cook,I.,Crang,P.,Goodwin, M.,Painter,J, Philo,C. (2004):Practising Human Geography, SAGE Publications.

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 40 od 81

Šifra predmeta: T/107	Naziv predmeta: Upravljanje marketingom turističke destinacije i uslugama u turizmu		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni predmet		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Cilj predmeta je da se studenti osposobe za primjenu strateškog pristupa u upravljanju različitim dimenzijama i učesnicima na turističkoj destinaciji, kao i na upravljanje destinacijom kroz kreiranje strategije razvoja i njenu implementaciju. Takođe je neophodno da nakon završenog predmeta budu u mogućnosti koncipirati modele korištenja usluga u turističkoj ponudi koje će doprinijeti kreiranju i održavanju konkurentske prednosti destinacije.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teorije, modeli, tehnike i principi strateškog marketinga i menadžmenta turističke destinacije 2. Analiza ključnih snaga i interesnih grupa od kojih zavisi turistička destinacija 3. Integrirano planiranje za turističku destinaciju 4. Koncept saradnje privatnog i javnog sektora 5. Razvoj koncepta destinacijske konkurentnosti 6. Implementacija strategija marketinga na turističkoj destinaciji 7. Upravljanje uslugama u cilju kreiranja konkurentske prednosti destinacije 8. Diferenciranje ponude turističke destinacije na bazi usluga 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student analizira turizam u kontekstu savremenih usluga i njihovim specifičnostima; • student identifikuje sve tipove marketing okruženja; • student objašnjava povezanost i zavisnost svih elemenata marketing miksa; <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student samostalno analizira ponašanje korisnika turističkih usluga; • student procjenjuje proces istraživanja marketinga u turizmu; • student samostalno tumači proces segmentiranja, izbor ciljnih tržišta i pozicioniranja. <p>Kompetencije:</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> student procjenjuje, uspoređuje i predlaže najadekvatniji marketing mix 																					
Metode izvođenja nastave:	<p>Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje);</p> <ul style="list-style-type: none"> predavanja sa prezentacijama, poster prezentacije, studije slučaja. <p>Istraživački samostalni rad studenata i zajednička analize:</p> <ul style="list-style-type: none"> praktične vježbe, studentske prezentacije, timski rad, debate, grupna rasprava. 																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³:	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analize studija slučaja: max 10 – min 7 bodova Diskusije tekstova: max 10 – min 7 bodova Prikaz naučnih članaka: max 30 – min 16 bodova Završni rad: max 50 – min 25 bodova <p>Ukupno 100 bodova, uslov za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>E CTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F,FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura⁴:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kozak, M. and Baloglu, S. (2010). Managing and Marketing Tourist Destinations - Strategies to Gain a Competitive Edge, Routledge Kotler, P. (1993). Marketing places, The Free Press Bakić O. (2003). Marketing u turizmu, Beograd <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tsiotsou, R. H. and Goldsmith, E. R. (2012). Strategic Marketing in Tourism Services 																					

³Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁴Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 42 od 81

Šifra predmeta: T/119	Naziv predmeta: Savremeni pravci razvoja turizma		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Cilj predmeta je da se studenti osposobe za razumijevanje, praćenje i primjenu strateškog pristupa u trendovima savremenih promjena u razvoju turizma. Takođe je neophodno da nakon odslušanog kolegija studenti budu u mogućnosti analizirati globalne modele i trendove razvojnosti i transformacije i koncipirati stečena znanja u kreiranju turističkog ambijenta na lokalnom i nacionalom nivou.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teorijsko-metodološke odrednice – turizam i razvoj 2. Wolfgang Freyerove faze razvoja turizma 3. Turistički razvoj i utjecaji na destinaciju 4/5. Konceptualizacija novih pravaca i trendova razvoja turizma (alternativni turizam, održivi turizam, getoizacija) 6. Strukturalna transformacija u definisanju savremenih pravaca razvoja turizma 7. Funkcionalna transformacija u definisanju savremenih pravaca razvoja turizma 8. Faktori i determinante promjena distribucije u savremenom razvoju turizma: horološko-temporalna analiza 9/10. Nove paradigme u pravcima razvoja turizma – UNWTO, WTTC, World Tourism Alliance (WTA), 11. Najvažnije razvojne turističke inicijative Evropske unije 12. Europski turizam: savremeni razvoj i budući izazovi 13. Bosna i Hercegovina i globalni pravci razvoja turizma – stanje i perspektive 14/15. Analiza projektnih aktivnosti i zaključna razmatranja 		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none"> • student usvaja znanja vezana za koncepte utvrđivanja i klasifikacije novih pravaca i trendova razvoja turizma; • obrazlaže i povezuje ključne elemente u aspektu definisanja savremenih pravaca razvoja turizma • uspoređuje i obrazlaže uticaje pojedinih faktora i oblika turizma na formiranje novih pravaca i trendova razvoja turizma Vještine:		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 43 od 81

	<ul style="list-style-type: none"> student analizira uticaje strukturalnih i funkcionalnih faktora na procese u savremenim pravcima razvoja turizma student obrađuje i vrši komparaciju horološko-temporalnih pokazatelja sa aspekta promjena razvoja turizma. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> student evaluira različite koncepte u pogledu determinisanja savremenih pravaca razvoja turizma student samostalno kreira i razvija vlastiti koncept pravaca razvoja turizma na bazi usvojenih znanja i metoda na nivou nacionalnog i lokalnog razmatranja 																					
Metode izvođenja nastave:	Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (istraživački seminar/projekat, projektni zadaci).																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁵:	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ol style="list-style-type: none"> Teorijske osnove – pismeni ispit: max 25 - min 14 bodova Projektni zadaci (seminar): max 25 - min 14 bodova Samostalni istraživački rad s usmenom provjerom: max 50-min 27 bodova Ukupno: 100 bodova, uvjet za prolaz: 55 bodova <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>ECTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F,FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	ECTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	ECTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura⁶:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> World Tourism Organization (2023), Tourism: A Driver for Shared Prosperity – Key insights, UNWTO, Madrid. WTTC (2023): Travel & Tourism Economic Impact Report 2023 Global Trends Gržinić J. i Bevanda V (2014): Suvremeni trendovi u turizmu. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli – Fakultet ekonomije i turizma "Dr. 																					

⁵Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁶Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 44 od 81

	<p>Mijo Mirković”,. Pula</p> <p>4. Strategija razvoja turizma Federacije Bosne i Hercegovine 2022.- 2027. Federalno ministarstvo okoliša i turizma., 2022.</p> <p>Dopunska:</p> <p>5. Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine (2022): Ministarstvo turizma i sporta RH. Zagreb.</p> <p>6. Bednarczyk, M. (2012). Strategic Directions of Tourism Development: The Cases of Poland and Slovakia. Jagiellonian University Press. (izabrana poglavlja)</p> <p>7. Curić,Z., Glamuzina,N., Opačić,V.T. (2013): Geografija turizma, Zagreb. (izabrana poglavlja)</p> <p>8. Weston, R. et al. (2019). European tourism: recent developments and future challenges, European Parliament. Policy Department for Structural and Cohesion Policies</p>
--	--

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 45 od 81

Šifra predmeta: T/120	Naziv predmeta: Metodologija izrade strategija razvoja turizma		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Cilj predmeta je da se studenti osposobe za primjenu strateškog pristupa u upravljanju različitim dimenzijama i pristupima u procesu izrade strategija u oblasti turizma, kao i da ovladaju metodologijom kroz kreiranje strategije i njenu implementaciju. Takođe je neophodno da nakon završenog predmeta budu u osposobljeni koncipirati prijedloge modela i sudjelovanje u izradi strateških dokumenata i planske podloge za razvoj turizma.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Strategije razvoja - pojam, definicije i značaj. 2. Prostorno-planerske kategorije i koncept turističkog planiranja 3. Planiranje i strategija razvoja turizma –pojam, definicije i značaj. 4. Vrste strategija razvoja turizma – legislativni okvir 5. Vrste strategija razvoja turizma prema hijerarhiji 6. Vrste strategija razvoja turizma prema strukturi 7. Vrste strategija razvoja turizma prema sadržaju 8. Provjera znanja 9. Aspekti planiranja strategija razvoja turizma po pojedinačnim prostorno-planerskim kategorijama. 10. Metodološki aspekti izrada strategije turističkog razvoja – međunarodni i regionalni aspekti (UNWTO, Evropska unija) 11. Metodološki aspekti izrada strategije turističkog razvoja – Bosna i Hercegovina 12. Metodologija izrade strategije turističkog razvoja administrativnih jedinica u Bosni i Hercegovini – izabrani primjeri 13. Metodologija izrade strategije turističkog razvoja administrativnih jedinica u Bosni i Hercegovini – izabrani primjeri 14/15. Seminari, zajednička analiza i zaključna razmatranja 		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none"> • student usvaja znanja vezana za metode izrade strategija razvoja turizma; • obrazlaže i povezuje ključne elemente sadržane u strategiji kroz turističke potencijale te prirodne i društvene resurse • uspoređuje uticaje pojedinih vrsta i oblika turističkih resursa i njihovo vrednovanje u procesu donošenja stratejskih odluka 		

	<ul style="list-style-type: none">tumači faktore i indikatore turističkih sadržaja, njihovu prostornu i funkcionalnu vrijednostVještine:student samostalno primjenjuje metodologiju izrade strategija na različitim nivoima upravljanja ;student samostalno primjenjuje savremene geoinformatičke i kartografske metode u funkciji valorizacije turističkih potencijala i prirodnih i društvenih resursa;student samostalno analizira prostorne i funkcionalne razlike u turističkom razvoju određenog područja; <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">student samostalno, uz primjenu adekvatne metodologije analizira i tumači strategije turističkog razvoja;student je osposobljen za samostalan rad na izradi strategija turističkog razvoja i analitičkih studija u turizmu																					
Metode izvođenja nastave:	Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (istraživački seminar/projekat, projektni zadaci).																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁷:	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ol style="list-style-type: none">Teorijske osnove – pismeni ispit: max 25 - min 14 bodovaProjektni zadaci (seminar): max 25 - min 14 bodovaSamostalni istraživački rad s usmenom provjerom: max 50-min 27 bodova <p>Ukupno: 100 bodova, uvjet za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table><thead><tr><th>Ocjena</th><th>E CTS ocjena</th><th>Broj bodova</th></tr></thead><tbody><tr><td>10</td><td>(A) izvrstan</td><td>95 - 100</td></tr><tr><td>9</td><td>(B) odličan</td><td>85 - 94</td></tr><tr><td>8</td><td>(C) vrlo dobar</td><td>75 - 84</td></tr><tr><td>7</td><td>(D) dobar</td><td>65 - 74</td></tr><tr><td>6</td><td>(E) dovoljan</td><td>55 - 64</td></tr><tr><td>5</td><td>(F,FX) nedovoljan</td><td><55</td></tr></tbody></table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura⁸:	Obavezna:																					

⁷Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁸Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 47 od 81

1. Prostorni plan SR Bosne i Hercegovine (1981): Prirodni izvori i uslovi. Zavod za arhitekturu i urbanizam, Sarajevo.
 2. Prostorni plan Federacije Bosne i Hercegovine, za period 2008. – 2028. (2012): Postojeće stanje. Urbanistički zavod BiH, Sarajevo.
 3. Strategija razvoja turizma Federacije Bosne i Hercegovine 2022–2027.(2022): Federalno ministarstvo okoliša i turizma.
 4. Strategija razvoja turizma Republike Srpske za period 2021–2027.(2021): Ministarstvo trgovine i turizma. Banja Luka.
- Dopunska:**
5. Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine (2022): Ministarstvo turizma i sporta RH. Zagreb.
 6. Evropska unija - Strategija za održivi turizam(2021): Rezolucija Evropskog parlamenta, 2019-2024.
 7. Tribe, J. (2016): Strategy for Tourism (2nd ed.). Goodfellow Publishers Ltd.
 8. McLennan, C., Ruhanen, L. (2008): Analysis of national, state, regional and local tourism strategies and plans: Identification of strategic issues. Sustainable Tourism Cooperative Research Centre (STCRC), Griffith University.

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 48 od 81

Šifra predmeta: G/104	Naziv predmeta: Evropska unija i savremeni integracijski procesi		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Upoznavanje studenata sa strukturom, organizacijom i funkcionisanjem Evropske unije i sa odlikama njene pozicije i uloge u savremenim integracijskim procesima, sa naglaskom na savremene procese vezane za Bosnu i Hercegovinu.		
Tematske jedinice:	Ideja evropskog ujedinjenja i početni oblici saradnje – historijskogeografski razvoj Evropske unije Institucionalno uređenje Evropske unije Politike Evropske unije - integracija evropskog političkog i ekonomskog prostora Kriterijumi, mehanizmi i sporazumi pristupanja Evropskoj uniji Makroregionalne strategije Evropske unije Bosna i Hercegovina i Evropska unija Prekogranična suradnja u okviru evropske politike susjedstva Strateški ciljevi Evropske Unije do 2030. godine		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student navodi i samostalno razmatra znanja o procesu razvoja i institucionalnog uređenja Evropske Unije, objašnjava temeljne odrednice strateških dokumenata iz Pravne stečevine (acquis communautaire) vezane za oblast Regionalne politike EU • student samostalno i kritički tumači kriterijume, mehanizme i sporazume u procesu pristupanja Evropskoj uniji • student samostalno i kritički tumači sistem koordinacije u procesu evropskih integracija u Bosni i Hercegovini <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student samostalno kreira znanja o procesima integracije evropskih zemalja sa iskustvima Bosne i Hercegovine; • student analizira i donosi samostalne zaključke vezane za primjenu modaliteta mehanizma koordinacije evropskih integracija <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student primjenjuje principe i strategije evropskih standarda kroz mehanizam koordinacije evropskih integracija u Bosni i Hercegovini; 		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 49 od 81

	<ul style="list-style-type: none"> student kreira i realizira projektni plan samostalnog istraživanja na odabranu temu iz oblasti evropskih integracijskih procesa. 																					
Metode izvođenja nastave:	Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (konsultacije).																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁹:	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ol style="list-style-type: none"> Teorijske osnove – pismeni ispit: max 25 - min 14 bodova Projektni zadaci/seminar: max 25 - min 14 bodova Samostalni istraživački rad s usmenom provjerom: max 50-min 27 bodova <p>Ukupno: 100 bodova, uvjet za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>E CTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F,FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura¹⁰:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropska teritorijalna suradnja (Interreg). UREDBA (EU) 2021/1059 Evropskog parlamenta i vijeća. Službeni list Evropske unije, 2021. Somun, R. et al.: Study on impact assessment regulation (RIA) in the process of European integration in Bosnia and Herzegovina (RIA). Direkcija za evropske integracije i Projekt EC CARDS, Sarajevo, 2007. Džombić I.(2012). Evropska unija – prošlost, sadašnjost i budućnost. Friedrich- Ebert-Stiftung, Sarajevo. Strateški ciljevi EU do 2030. godine. https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/overall-targets-and-reporting/2030-targets_hr <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> Todorova M. 1998 (1997). <i>Imaginarni Balkan (prev. D Starčević i A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek. Mirić R (2011): „Kompleksnost geografskih implikacija političko-teritorijalne organizacije Bosne i Hercegovine u svijetlu savremenih evropskih integracijskih procesa“ Doktorska disertacija. Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Sarajevu. 																					

⁹Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹⁰Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 50 od 81

Šifra predmeta: G/105	Naziv predmeta: GIS u savremenoj geografskoj nauci		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje studenata sa mogućnostima primjene GIS-a u savremenim geografskim istraživanjima, - konkretan rad sa naprednim GIS softverskim alatima za komponentna i kompleksna savremena istraživanja prirodno-geografskih, društvenogeografskih i regionalnogeografskih procesa, - upoznavanje studenata sa mogućnostima primjene različitih GIS modela i alata u istraživanjima turističkih potencijala i zaštiti životne sredine, - upoznavanje studenata sa mogućnostima izrade različitih GIS prostornih modela primjenom zadanih kriterija i, s tim u vezi, optimiziranje korištenja prostornih resursa - za različite oblasti i nivoe regionalnog i prostornog planiranja. 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sadržaj, struktura i metodološki koncept primjene GIS-a u savremenim geografskim istraživanjima. 2. GIS aplikacije - struktura, modeli organizacije, korisnički nivoui. 3. GIS bazirane geobaze – pojam, struktura njihova primjena u savremenim geografskim istraživanjima. 4. Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i metoda u komponentnim i kompleksnim istraživanjima prirodnogeografskih procesa. 5. Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i metoda u komponentnim i kompleksnim istraživanjima društvenogeografskih procesa. 6. Teoretske i aplikativne osnove primjene prostornih GIS modela i postojećih geobaza podataka u savremenim regionalnogeografskim istraživanjima. 7. Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u istraživanjima, identifikaciji i valorizaciji prirodnogeografskih turističkih potencijala. 8. Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u istraživanjima, identifikaciji i valorizaciji društvenogeografskih turističkih potencijala. 		

	<p>9. Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u savremenim geografskim istraživanjima životne sredine.</p> <p>10. Primjena GIS-a u geokološkom modeliranju.</p> <p>11. Teoretske osnove primjene naprednih GIS modela i alata u regionalnim prostornim istraživanjima i regionalnom razvoju.</p> <p>12. Primjena GIS-a u izradi regionalnih prostornih modela i njihovoj praktičnoj valorizaciji.</p> <p>13. Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u sektorskim prostorno-planerskim istraživanjima i tematskoj kartografiji.</p> <p>14. 3D prostorno modeliranje i njegova primjena u prostornom planiranju.</p> <p>15. Prediktivno GIS modeliranje geografskih procesa.</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student definiše i opisuje sadržaj, strukturu i metodološki koncept primjene GIS-a u savremenim geografskim istraživanjima; - Student definiše i opisuje GIS aplikacije, njihovu strukturu, modele organizacije, korisničke nivoe, GIS bazirane geobaze i mogućnosti njihove primjene u savremenim geografskim istraživanjima; - Student daje primjere teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i metoda u komponentnim i kompleksnim istraživanjima prirodnogeografskih i društveno geografskih procesa. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student prepoznaje i ponalazi prostorne GIS modele i postojeće geobaze podataka u savremenim regionalnogeografskim istraživanjima. - Student prepoznaje i koristi napredne GIS modele i alate u istraživanjima, identifikaciji i valorizaciji prirodnogeografskih i društvenogeografskih turističkih potencijala. - Student prepoznaje i koristi napredne GIS modele i alate u istraživanjima, identifikaciji i valorizaciji prirodnogeografskih i društvenogeografskih turističkih potencijala. - Student prepoznaje i koristi napredne GIS modele i alate u savremenim geografskim istraživanjima životne sredine. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student primjenjuje GIS u geokološkom modeliranju; - Student primjenjuje GIS u izradi regionalnih prostornih modela i njihovoj praktičnoj valorizaciji. - Student vrši 3D prostorno modeliranje i prepoznaje mogućnosti njegove primjene u prostornom planiranju. - Student vrši prediktivno GIS modeliranje geografskih procesa.
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (samostalni istraživački projekat / seminar).</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 52 od 81

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹¹:	Provjera znanja – kriterij: 1. Usmeni diskurs: max 25 – min 14 bodova 2. Praktičan rad: max 25 – min 14 boda 3. Samostalni istraživački rad: max 50 – min 27 boda Ukupno 100 bodova, uslov za prolaz: 55 boda Ocjnjivanje: <table border="1"><thead><tr><th>Ocjena</th><th>E CTS ocjena</th><th>Broj bodova</th></tr></thead><tbody><tr><td>10</td><td>(A) izvrsan</td><td>95 - 100</td></tr><tr><td>9</td><td>(B) odličan</td><td>85 - 94</td></tr><tr><td>8</td><td>(C) vrlo dobar</td><td>75 - 84</td></tr><tr><td>7</td><td>(D) dobar</td><td>65 - 74</td></tr><tr><td>6</td><td>(E) dovoljan</td><td>55 - 64</td></tr><tr><td>5</td><td>(F,FX) nedovoljan</td><td><55</td></tr></tbody></table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrsan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrsan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura¹²:	Obavezna: 1. Đug, S., Drešković, N., Odžak, S. (2015): Daljinska istraživanja – principi i primjena u prirodnim naukama. Univerzitetski udžbenik. Izdavač: Univerzitet u Sarajevu, Prirodno-matematički fakultet Sarajevo. ISBN 978-9958-592-62-1, COBISS. BH – ID 22089478. 2. Heywood, I., Cornelius, S., Carver, S. (2006) An Introduction to Geographical Information Systems. Pearson Education Limited. 3. Fortheringham, A. S., Rogerson, P. A. (1994) Spatial Analysis and GIS. Technical Issues in Geographic Information Systems. Taylor and Francis. London. 4. ESRI (2009) ArcGIS 10. Using ArcGIS desktop. ESRI. Redlands. USA.																					

¹¹Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹²Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Obrazac SP1

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

Stranica 53 od 81

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Šifra predmeta: T/106	Naziv predmeta: Ruralni razvoj i turizam		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Nosilac predmeta			
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Kandidate uvesti u metodologiju izučavanja ruralnog turizma. Postići kod kandidata razumijevanje mjesta i uloge sela u razvoju turizma. Pripremiti kandidate za efikasno savladavanje zadataka koji se odnose na ponudu ruralnog turizma kao koncepta održivog razvoja, te uključivanje lokanih i širih zajednica u razvoj sela.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanje sa sadržajem predmeta2. Osnove ruralnog turizma3. Selo: resurs za turizam4. Specifičnosti ruralnog turizma5. Oblici ruralnog turizma6. Razvoj ruralnog turizma u svijetu7. Ruralni turizam u Bosni i Hercegovini8. TEST/ PROJECT 19. Ponuda i potražnja ruralnog turizma10. Ruralni turizam proizvodi i usluge11. Problemi u ruralnom turizmu12. Koncept održivog ruralnog turizma13. Kontribucija zajednice u ruralnom turizmu14. Marketing i menadžment ruralne turističke destinacije15. TEST/ PROJECT 2		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none">• kandidat opisuje i interpretira relevantne vrste ruralnog turizma;• razumije načine kreiranja ponude ruralnog turizma i ulogu lokalne zajednice;• objašnjava uticaje ruralnog turizma na okoliš i razvoj. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">• demonstrirati primjenu osnovne ponude ruralnog turizma;• primjeniti principe i koncepte ruralnog turizma;• provoditi kritičku analizu oblika ruralnog turizma u turističkoj djelatnosti. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">• kreirati primjenu osnovne ponude ruralnog turizma;• primjeniti principe i koncepte ruralnog turizma;		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 54 od 81

	<ul style="list-style-type: none"> • provoditi kritičku analizu sadržaja ruralnog turizma u turističkoj djelatnosti.
Metode izvođenja nastave:	Multimedijska prezentacija i diskusije; seminari i rad na projektima, analiza materijala i diskusija, primjena vještina i inovativnih ideja u području ruralnog turizma
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹³:	<p>Kriteriji vrednovanja:</p> <p>Angažman: 20, testovi/ projekti: 40x2 (80), ukupno: 100 bod.</p> <p>Angažman- prisustvo: 10, aktivnost: 10</p> <p>Test 1,2: 40, 22 (55%)/ intg. (t1,t2) 80, 44 (55%)</p> <p>Bolonjska skala:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 10 (A) - 95-100 bodova ➤ 9 (B) - 85-94 bodova ➤ 8 (C) - 75-84 bodova ➤ 7 (D) - 65-74 bodova ➤ 6 (E) - 55-64 bodova ➤ 5 (F, FX) - manje od 55 bodova
Literatura¹⁴:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bramwell, B. (1993) <i>Tourism Strategies and</i> 2. Clark, J. (1999), <i>Marketing Structures for Farm</i> 3. Gannon, A.. (1994) <i>Rural Tourism as a Factor in Rural Community Economic Development For Economies in Transition, Journal of Sustainable Tourism, 2 (1-2), 51-60.</i> 4. Jadrešić V., <i>Turizam u interdisciplinarnoj teoriji i primjeni, Školska knjiga, Zagreb, 2001</i> 5. Košić, K. (2012): <i>Ruralni turizam Vojvodine, PMF, Novi Sad</i> 6. Roberts, L. (2001) <i>Rural Tourism and Recreation: Principles and Practice. Massachusetts: CABI Publishing, Rural Development, Paris:OECD</i> 7. Sharpley, R., and Sharpley, J., (1998) <i>Rural Tourism: An Introduction. Singapore: International Thomson Business Press</i> 8. Štetić S., <i>Geografija turizma, Beograd, 2003</i> 9. Swarbrooke, J. (1998) <i>Sustainable Tourism Management, London: Biddles Ltd.</i> 10. <i>The Travel&Turizm Competitiveness Report 2009, World Economic Forum, Geneva, 2009</i> 11. Todorović, M., Štetić S. (2009) <i>Ruralni turizam, Univerzitet u Beogradu, Geografski fakultet. Beograd</i>

¹³Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 55 od 81

12. *Tourism; Beyond the Individual Provider of Rural Tourism, Journal of Sustainable Tourism, 7,(1), 26-45., 1999*

13. *Žunić, L. (2022): Pozitivni socio-kulturni impakti turizma na geografsku i životnu sredinu, PMF Sarajevo*

14. *Žunić, L. (2023): Impakti turizma, PMF Sarajevo*

15. *Članci, studije, dokumenti i projekti iz oblasti*

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 56 od 81

Šifra predmeta: T/111	Naziv predmeta: Savremeni turistički tokovi u mediteranskoj regiji		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Sticanje znanja o aktuelnim karakteristikama suvremenih turističkih tokova i procesa u Mediteranu, kao jednom od najpropulzivnijih regiona svijeta; Usvajanje i apikacija metodologije statističkog praćenja turističkog bilansa		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regionalni aspekt turističkih kretanja i njihova razvojnost 2. Koncept i suština turističko-geografskih regija 3. Metodologija statističkog praćenja turističkih kretanja 4. Mediteranski region: suvremene geografske odlike prostora i njegova pozicija u svjetskim turističkim tokovima 5. Evropski Mediteran: Španija, Francuska, Italija, Vatikan, San Marino, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Albanija, Malta, Grčka i Kipar 7. Azijski Mediteran: Sirija, Turska i Izrael 8. Afrički Mediteran: Maroko, Alžir, Libija, Tunis, Egipat 9. Mediteran i koncept održivog turizma 10. Metodologija statističkog praćenja turističkog bilansa (TSA) 11. Zaključna razmatranja 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student usvaja znanja vezana za faktore utvrđivanja i klasifikacije turističkih regija; • obrazlaže i povezuje ključne elemente turističkog razvoja kroz razvojne potencijale, prirodne i društvene resurse • uspoređuje uticaje pojedinih vrsta i oblika turizma i njihov uticaj na regionalnu homogenost Mediterana • obrazlaže faktore i indikatore turističkih kretanja, i njihovu važnost za pozicioniranje u svjetskim i regionalnim okvirima • student navodi najznačajnije turističke destinacije u Mediteranskoj regiji i objašnjava povezanost geografskih i društveno-ekonomskih faktora za turistički razvoj. <p>Vještine:</p>		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 57 od 81

	<ul style="list-style-type: none"> • student samostalno primjenjuje metodologiju statističkog praćenja turističkog bilansa (Tourism Satellite Account) regionalnih i nacionalnih turističkih pokazatelja; • student analizira subregionalne razlike u turističkom razvoju u Mediteranskoj regiji • student obrađuje kvantitativne i kvalitativne pokazatelje o regionalnom turističkom prometu i razvoju. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student kreira i primjenjuje različite koncepte turističke regionalizacije, naročito sa aspekta UNWTO; • student vrednuje prirodne i kulturno-historijske atrakcije na području turističke regije, kroz primjenu TSA 																					
Metode izvođenja nastave:	Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (konsultacije).																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹⁵:	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teorijske osnove – pismeni ispit: max 25 - min 14 bodova 2. Projektni zadaci: max 25 - min 14 bodova 3. Samostalni istraživački rad s usmenom provjerom: max 50-min 27 bodova <p>Ukupno: 100 bodova, uvjet za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>E CTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F,FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura¹⁶:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.UNEP/MAP-PlanBleu:State of the Environment and Development in theMediterranean,UNEP/ MAP-PlanBleu, Athens, 2009. 2.Tourism Satellite Account:Recommended, Madrid, 2016. 3.Zoran Curić, Nikola Glamuzina, Vuk Tvrтко Opačić: Geografija turizma, Zagreb, 2013. 																					

¹⁵Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹⁶Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 58 od 81

4.Rade Davidović: Regionalna geografija: Evropa, afrički Mediteran i turističke metropole, Knj.3. Prirodno-matematički fakultet, Institut za geografiju, Novi Sad, 1999.

Dopunska:

5.UNWTO Tourism Highlights-publication of the World Tourism Organization, 2023.

6.UNWTO Annual Report 2021 *A Year of Recovery*, 2021.

7.The Travel and Tourism Competitiveness report World Economic Forum, Geneve, 2023.

8.Zoran Klarić: Geografski aspekti turističke regionalizacije svijeta prema konceptu Svjetske turističke organizacije, Hrvatski geografski glasnik, Zagreb, 2005

9. Apostolopoulos, Y. and S. Sönmez (2000). New Directions in Mediterranean Tourism: Restructuring and Cooperative Marketing in the Era of Globalization. Thunderbird International Business Review.

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 59 od 81

I godina, II semestar

Šifra predmeta: T/210	Naziv predmeta: Destinacioni turizam		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	<p>- Upoznavanje studenata sa turističkom destinacijom kao generativnim elementom u razvoju i organizaciji turističke privrede;</p> <p>- upoznavanje studenata sa turističkom kapacitativnošću turističkih destinacija kao osnove za njihovu ekonomsku valorizaciju;</p> <p>- upoznavanje studenata sa organizacijom turističke ponude prema glavnim turističkim regijama i destinacijama u svijetu i u Bosni i Hercegovini.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Turistička destinacija - pojam, definicije, vizija i ciljevi razvoja turističke destinacije. 2. Značaj, zadaci proučavanja i vrste turističkih destinacija. 3. Turističko-motivska obilježja turističkih destinacija. 4. Analiza i vrednovanje elemenata atraktivnosti turističkih destinacija. 5. Uspostava, razvoj i održivost turističke destinacije. 6. Upravljanje turističkom destinacijom. 7. Funkcije i strategije turističkog planiranja destinacijskog menadžmenta. 8. Integrirani destinacijski menadžment. 9. Turistička politika i integralno turističko planiranje. 10. Turističko planiranje u destinaciji. 11. Organizacija turističke destinacije - povezivanje, koordiniranje i upravljanje elementima turističke ponude i marketinških organizacija u turističkim destinacijama. 12. Kontrola i elementi za ocjenu kvalitete turističke ponude u turističkim destinacijama - značaj i ciljevi kontrole. 13. Upravljanje kvalitetom turističke destinacije. 14. Geografski razmještaj i osnovne karakteristike vodećih turističkih destinacija u svijetu. 15. Geografski razmještaj i osnovne karakteristike turističkih destinacija u Bosni i Hercegovini. 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student razumije pojam turističke destinacije; • student razumije i objašnjava razlike u organizaciji 		

	<p>turističke ponude prema glavnim turističkim regijama i destinacijama u svijetu i u Bosni i Hercegovini;</p> <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> student samostalno analizira i valorizuje turističkomotivska obilježja i elemente atraktivnosti turističkih destinacija; <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> student samostalno definiše elemente za ocjenu kvalitete turističke ponude u turističkim destinacijama. 																					
Metode izvođenja nastave:	Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (vježbe).																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹⁷:	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <p>Usmeni diskursi: max 30 – min 16,5 bodova Istraživački seminar: max 20 – min 11 bodova Završni ispit: max 50 – min 27,5 bodova Ukupno 100 bodova, uslov za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>E CTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F,FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura¹⁸:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Dulčić, A., Petrić, L. (2001): Upravljanje razvojem turizma. Mate.do.o. Hall, C.M., Boyd, S. (2005.): Tourism and Nature-based Tourism in Peripheral Areas. Development or disaster? Aspect of Tourism. Channelwiev Publications, Clevedon. Gunn, C.A. (1993.): Tourism planning. 3rd edition. Washington D.C., Taylor and Francis. <p>Dopunska:</p>																					

¹⁷Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹⁸Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica **61** od **81**

1. A Practical Guide to Tourism Destination Management, UNWTO, 2007.
2. Tourism Destination Management in a Post-Pandemic Context Global Issues and Destination Management Solutions Vanessa GB Gowreesunkar, Shem Wambugu Maingi, Hiran Roy, Roberto Micera (eds). Emerald Publishing Limited, 2021.

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 62 od 81

Šifra predmeta: T/221	Naziv predmeta: Turizam u zaštićenim područjima		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	<p>Shvatiti suštinu izdvajanja, upravljanja i kategorizacije zaštićenih prirodnih područja kroz vrijeme, savremene koncepte zaštite, te mogućnosti razvoja turizma unutar zaštićenih prirodnih područja. Također, cilj predmeta je ovladavanje znanjima vezanim za turističku nosivost i opterećenost prostora, funkcionalnu i fizionomsku transformaciju uzrokovanu razvojem turizma, te mogućnosti primjene najadekvatniji modela upravljanja na zaštićena prirodna područja u skladu sa kapacitetima nosivosti i faktorima utjecaja na prostor. Uvesti kandidate u naučnu analizu identifikacije i valorizacije zaštićenih prirodnih područja u turističke svrhe. Posebno težište staviti na identifikaciju i valorizaciju geodiverziteta za potrebe održivog razvoja turizma, te na izdvajanju najvažnijih prostornih kompleksa u svrhu zaštite i razvoja selektivnih oblika turizma u skladu sa izdvojenim zonama zaštite.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Historijski aspekti izdvajanja i upravljanja zaštićenim prirodnim područjima i razvoja turizma u zaštićenim prirodnim područjima; 2. Savremeni koncepti definiranje, kategorizacija i upravljanje zaštićenim prirodnim područjima; 3. Turizam u zaštićenim prirodnim područjima, planiranje turizma u zaštićenim prirodnim područjima, segmenti turističke ponude i učinci turizma; 4. Turistička nosivost i opterećenost zaštićenih prirodnih područja; 5. Faktori uticaja na zaštićena prirodna područja – funkcionalna i fizionomska transformacija zaštićenih područja pod uticajem turizma; 6. Zaštićena prirodna područja u svijetu – koncepti zaštite i razvoja turističkih kretanja; 7. Modeli upravljanja zaštićenim prirodnim područjima i njihova efikasnost; 8. Zaštićena prirodna područja u Bosni i Hercegovini; 9. Temeljne funkcije, razvoj turizma, problemi upravljanja i održivog korištenja zaštićenim prirodnim područjima u Bosni i Hercegovini; 		

	<p>10. Metodologija istraživanja zaštićenih prirodnih područja u svrhu zaštite i održivog razvoja turizma;</p> <p>11.-13. Izdvajanje zona zaštite unutar i okolo zaštićenih prirodnih područja;</p> <p>14. Vrednovanje zaštićenih prirodnih područja u svrhu zaštite i za potrebe razvoja turizma;</p> <p>15. Procjena geodiverziteta zaštićenih prirodnih područja u svrhu zaštite i za potrebe razvoja turizma;</p>						
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizira faktore održivog razvoja turizma unutar zaštićenih prirodnih područja • navodi kategorije zaštićenih prirodnih područja u svijetu i Bosni i Hercegovini, izdvaja koncepte zaštite, kategorizaciju i modele upravljanja. • Ovladati znanjima o savremenim metodama istraživanja zaštićenih prirodnih područja, zoniranju i modelima održivog razvoja. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostalno primjenjuje metode istraživanja zaštićenih prirodnih područja u svrhu zaštite i razvoja selektivnih oblika turizma, • procjenjuje povoljnost zoniranja i modele održivog razvoja turizma zaštićenih prirodnih područja, <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samostalno procjenjuje turističku nosivost i opterećenost, te funkcionalnu i fizionomsku transformaciju zaštićenih prirodnih područja. • student valorizuje osobnosti elemenata i faktora zaštićenih prirodnih područja u svrhu zaštite i razvoja turizma. 						
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (istraživački seminar/projekat, projektni zadaci).</p>						
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹⁹:</p>	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teoretske osnove identifikacije i turističke valorizacije reljefa u turizmu - Usmeni diskursi: max 25 – min 14 bodova 2. Praktično poznavanje i rad na identifikaciji i turističkoj valorizaciji reljefa u turizmu - Projektni zadaci: max 25 – min 14 bodova 3. Samostalni istraživački rad sa usmenom verifikacijom: max 50 – min 27 boda <p>Ukupno 100 bodova, uslov za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>E CTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova					
10	(A) izvrstan	95 - 100					

¹⁹Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	9	(B) odličan	85 - 94
	8	(C) vrlo dobar	75 - 84
	7	(D) dobar	65 - 74
	6	(E) dovoljan	55 - 64
	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Literatura²⁰:	Obavezna: 1. Hrelja, E., (2022): Nacionalni parkovi u Bosni i Hercegovini – problemi održivog razvoja, Univerzitet u Sarajevu – Prirodno-matematički fakultet. 2. Hrelja, E., (2017): Modeli održivog upravljanja zaštićenim prirodnim područjima Bosne i Hercegovine, Doktorska disertacija – izabrana poglavlja, Zagreb. 3. Deguignet, M., Juffe-Bignoli, D., Harrison, J., MacSharry, B., Burgess, N., Kingston, N., (2014): 2014 United Nations List of Protected Areas. UNEP-WCMC: Cambridge, UK. 3. Dudley, N., 2008: Guidelines for Applying Protected Area Management Categories; Gland, Switzerland: IUCN. x+86 pp. 4. Kušen, E., (2002): Turistička atrakcijska osnova, Znanstvena edicija Instituta za turizam, Zagreb, 5. Hansruedi, M., (2004): Turizam i ekologija, Masmedia, Zagreb, Dopunska: 6. Cooper, C., et all (2000): Tourism, principles and practice, Longman, London. 7. Đorđević, J., (2004): Tipologija fizičko-geografskih faktora u prostornom planiranju, Beograd. 8. Bognar, A., Bognar, H., (2010): Geoekološko vrednovanje reljefa R. Hrvatske, Geoekologija XXI vjeka, Teorijski i aplikativni zadaci, Nikšić 2010., 44-63. 9. Buzjak, N., 2008: Geoekološko vrednovanje speleoloških pojava Žumberačke gore, Hrvatski geografski glasnik, 70 (2), 73-89. 10. Hrelja, E., Drešković, N., Mirić, R., Avdić, B., (2016): Geoecological Evaluation of Terrain in National Park Una, Proceedings Book, International Tourism and Hospitality Management Conference Sarajevo, Faculty of Science, University of Sarajevo, Sarajevo. 11. Agencija za zaštitu okoliša (AZO), (2015): Kartiranje i procjena ekosustava i njihovih usluga u Hrvatskoj, Zagreb		

²⁰Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 65 od 81

Šifra predmeta: T/213	Naziv predmeta: Identifikacija i valorizacija klime i voda u turizmu		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Cilj predmeta jeste upoznavanje studenata sa klimatskim i hidrološkim osnovama turističke valorizacije klimatskih i hidroloških potencijala. Posebna pažnja usmjerena je na pojedinačno upoznavanje studenata sa turističkim potencijalima klimatskih elemenata i njihovom turističkom valorizacijom, kao i na upoznavanje studenata sa turističkim potencijalima pojedinačnih hidroloških elemenata i njihovom turističkom valorizacijom.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teoretske osnove i metodološki koncept vrednovanja klime i voda u turizmu. 2. Teoretske osnove valorizacije klimatskih elemenata i klimatskih tipova za potrebe turističkog planiranja. 3. Identifikacija i turistička valorizacija Sunčevog zračenja. 4. Identifikacija i turistička valorizacija temperatura zraka. 5. Identifikacija i turistička valorizacija oblačnosti i horizontalne vidljivosti. 6. Identifikacija i turistička valorizacija padavina. 7. Identifikacija klimatskih tipova i njihova turistička valorizacija. 8. Klimatski tipovi – identifikacija i njihova valorizacija u turističkom planiranju. 9. Izrada karata klimatskih tipova i klimatskih podtipova za potrebe turističkog planiranja. 10. Vode kao identifikacioni faktor turizmu. 11. Podzemne vode kao identifikacioni faktor razvoja turizma 12. Tekućice kao medij turističke destinacije. 13. Mora kao turistička destinacija. 14. Jezera i lednici i njihov značaj za razvoj turizma. 15. Izrada tematskih hidroloških karata za potrebe turističkog planiranja. 		
Ishodi učenja:	Znanje: • student stiče znanja i mogućnosti da izvrši identifikaciju svih bitnih klimatskih i hidroloških elemenata koji su bitni sa aspekta turističke valorizacije;		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 66 od 81

	<ul style="list-style-type: none"> • student kritički spoznaje važnost identifikacije i valorizacije klimatskih tipova u turističkom planiranju; • student kritički spoznaje važnost identifikacije i valorizacije vodnih resursa za potrebe turističkog planiranja; <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student samostalno radi zadatke koji se odnose na analizu klimatskih i hidroloških elemenata u cilju njihove ocjene za potrebe razvoja turizma; • student stiče vještine izrade karata klimatskih tipova i tematskih hidroloških karata za potrebe turističkog planiranja; <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • student samostalno identifikuje i vrednuje klimatske i hidrološke elemente u svrhu turističkog planiranja; • student samostalno utvrđuje i kauzalno sagledava mogućnost opravdane turističke valorizacije prostora sa aspekta njegovih klimatskih i hidroloških karakteristika. 																					
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (istraživački seminar/projekat, projektni zadaci).</p>																					
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene²¹:</p>	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teoretske osnove identifikacije i turističke valorizacije klime i voda u turizmu - Usmeni diskursi: max 25 – min 14 bodova 2. Praktično poznavanje i rad na identifikaciji i turističkoj valorizaciji klime i voda u turizmu - Projektni zadaci: max 25 – min 14 bodova 3. Samostalni istraživački rad sa usmenom verifikacijom: max 50 – min 27 boda <p>Ukupno 100 bodova, uslov za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>ECTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F,FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	ECTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	ECTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				

²¹Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 67 od 81

Literatura²²:	Obavezna: <ol style="list-style-type: none">1. Šegota, T. (2004.): Klimatologija za geografe. Školska knjiga. Zagreb.2. Milosavljević, M. (2000.): Meteorologija. Naučna knjiga. Beograd.3. Milosavljević, M. (2000.): Klimatologija. Naučna knjiga. Beograd.4. Dukić, D. (2004.): Hidrologija kopna. Naučna knjiga, Beograd.
---------------------------------	---

²²Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: T/216	Naziv predmeta: Identifikacija i valorizacija reljefa u turizmu		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni predmet	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Istraživački seminar: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Ciljevi predmeta:	Uvesti kandidate u naučnu analizu identifikacije i valorizacije reljefa u turističke svrhe. Posebno težište staviti na identifikaciju i valorizaciju strukturno- geomorfoloških i genetskih tipova reljefa za potrebe turizma te na izdvajanju najvažnijih geomorfoloških spomenika prirode u Bosni i Hercegovini. Također, u kolegiju će se razmotriti važnost terenskih istraživanja te izdvajanje tipova turizma koji u značajnoj mjeri ovise o reljefu: speleološki turizam, turizam ekstremnih sportova (alpinizam, penjanje po stijenama, kanjoning, planinarenje i sl.), izletnički turizam i sl.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Reljef Zemlje – najvažnije postavke, podjela i značaj2. Reljef Bosne i Hercegovine sa aspekta razvoja turizma3. Geomorfološki položaj sa aspekta razvoja turizma4. Strukturno-geomorfološki tipovi reljefa i turizam5. Genetski tipovi reljefa i turizam6. Morfometrijske karakteristike reljefa i turizam7. Turistički aspekt krških područja Bosne i Hercegovine8. Geomorfološki spomenici prirode u Bosni i Hercegovini9. Značaj planina u turističkoj ponudi Bosne i Hercegovine10. Značaj složenih dolinskih formi u turističkoj ponudi Bosne i Hercegovine11. Značaj speleoloških objekata u turističkoj ponudi Bosne i Hercegovine12. Vodopadi/slapovi Bosne i Hercegovine kao turističke atrakcije13. Reljef, terenska istraživanja i turizam14. Vrednovanje reljefa za potrebe razvoja turizma15. Procjena geomorfološkog diverziteta		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none">- analizira morfološke i morfometrijske elemente reljefa;- prepoznaje genetske tipove reljefa;- vrši identifikaciju turističkih potencijala reljefa; Vještine: <ul style="list-style-type: none">- samostalno primjenjuje savremene metode geomorfoloških istraživanja u turizmu;		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 69 od 81

	<p>- samostalno primjenjuje savremene geoinformatičke i kartografske metode; - samostalno analizira reljef za potrebe razvoja turizma; Kompetencije: - samostalno identifikuje i vrednuje reljef u svrhu turističkog planiranja.</p>																					
Metode izvođenja nastave:	Multimedijalno izlaganje i razgovor (predavanje); istraživački samostalni rad studenata i zajednička analiza (istraživački seminar/projekat, projektni zadaci).																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene²³:	<p>Provjera znanja – kriterij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teoretske osnove identifikacije i turističke valorizacije reljefa u turizmu - Usmeni diskursi: max 25 – min 14 bodova 2. Praktično poznavanje i rad na identifikaciji i turističkoj valorizaciji reljefa u turizmu - Projektni zadaci: max 25 – min 14 bodova 3. Samostalni istraživački rad sa usmenom verifikacijom: max 50 – min 27 <p>Ukupno 100 bodova, uslov za prolaz: 55 bodova</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>E CTS ocjena</th> <th>Broj bodova</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>(A) izvrstan</td> <td>95 - 100</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>(B) odličan</td> <td>85 - 94</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>(C) vrlo dobar</td> <td>75 - 84</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>(D) dobar</td> <td>65 - 74</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>(E) dovoljan</td> <td>55 - 64</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>(F,FX) nedovoljan</td> <td><55</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova	10	(A) izvrstan	95 - 100	9	(B) odličan	85 - 94	8	(C) vrlo dobar	75 - 84	7	(D) dobar	65 - 74	6	(E) dovoljan	55 - 64	5	(F,FX) nedovoljan	<55
Ocjena	E CTS ocjena	Broj bodova																				
10	(A) izvrstan	95 - 100																				
9	(B) odličan	85 - 94																				
8	(C) vrlo dobar	75 - 84																				
7	(D) dobar	65 - 74																				
6	(E) dovoljan	55 - 64																				
5	(F,FX) nedovoljan	<55																				
Literatura²⁴:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kušen, E., (2002): Turistička atrakcijska osnova, Znanstvena edicija Instituta za turizam, Zagreb, 2. Bralić, I., Rukavina, M., (1999): Park prirode Velebit, Polazne osnove za prostorni plan parka prirode, Javna ustanova Parka prirode Velebit, Gospić, 3. Hansruedi, M., (2004): Turizam i ekologija, Masmedia, Zagreb, 4. Đorđević, J., (2004): Tipologija fizičko-geografskih faktora u prostornom planiranju, Beograd. 5. Bognar, A., Bognar, H., 2010: Geoekološko vrednovanje reljefa R. Hrvatske, u: Zbornik radova, Geoekologija XXI vijeka, Teorijski i aplikativni zadaci, Crna Gora. <p>Dopunska:</p>																					

²³Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²⁴Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica **70** od **81**

	1. Cooper, C., et all (2000): Tourism, principles and practice, Longman, London.
--	--

5. OSTALA DOKUMENTACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM O POSTUPKU PREDLAGANJA, OCJENE, USVAJANJA NOVIH I IZMJENA POSTOJEĆIH STUDIJSKIH PROGRAMA I NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU

5.1. Dokumentacija o kadrovskim uvjetima

U narednoj tabeli dat je popis nastavnog osoblja za realizaciju nastavnog procesa na predloženom studijskom programu III ciklusa „Turizam“, na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta. U nastavno-naučnom procesu uključeno je 5 redovnih profesora, 7 vanrednih profesora i 4 docenta. Pored nastavnog osoblja Odsjeka za geografiju su navedeni i profesori drugih odsjeka ili institucija u Bosni i Hercegovini (u tabeli označeni sa *), kao pomoćno osoblje - laborant i bibliotekarka.

Nastavno osoblje Odsjeka za geografiju pored znanja iz matičnih oblasti, posjeduje i pedagoška znanja i vještine, te je u potpunosti osposobljeno za upotrebu modernih tehnoloških sredstava u nastavi. Reference svih članova akademskog osoblja Odsjeka, kao i vanjskih saradnika dostupne su na web stranici Odsjeka (<http://geografija.pmf.unsa.ba/nastavno-osoblje/>) .

Nastavno i pomoćno osoblje u realizaciji nastavnog procesa na predloženom studijskom programu III ciklusa „Turizam“

R.b.	PREZIME	IME	ZVANJE/ RADNO MJESTO	STRUČNA SPREMA	NAUČNA OBLAST/I /INSTITUCIJA
1	Avdić	Boris	docent	DR	Regionalna geografija i Geografija u obrazovanju
2	Banda	Amra	docent	DR	Turizam i Geoekologija
3	Bidžan-Gekić	Aida	vanredni profesor	DR	Regionalna geografija
4	Božović	Tena	docent	DR.	Turizam
5	Čaušević	Amra	vanredni profesor	DR	Turizam
6	Drešković	Nusret	redovni profesor/ dekan	DR	Fizička geografija i GIS
7	Gekić	Haris	vanredni profesor	DR	Društvena geografija
8	Hrelja	Edin	vanredni profesor	DR	Fizička geografija i Geoekologija

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 72 od 81

9	Korjenić	Aida	vanredni profesor	DR	Fizička geografija
10	Mirić	Ranko	redovni profesor	DR	Regionalna geografija i Turizam
11	Nezirović	Senada	vanredni profesor	DR	Regionalna geografija i Turizam
12	Operta	Mevlida	redovni profesor	DR	Geologija
13	Pobrić	Alma	redovni profesor	DR	Društvena geografija
14	Sivac	Amina	docent	DR	Regionalno i prostorno planiranje i GIS
15	Škaljić	Emir	laborant	SSS	-
16	Stojanović	Biljana	bibliotekar	VSS	-
17	Žunić	Lejla	vanredni profesor	DR	Turizam
18	Peštek*	Almir	redovni profesor	DR	Ekonomski fakultet - Univerzitet u Sarajevu

Izvor: <http://geografija.pmf.unsa.ba/nastavno-osoblje/>

Statistički podaci o trendovima vezanim za upisne kvote i broj studenata koji su do sada aplicirali na studijski program Turizam i zaštita životne sredine - III ciklus (Odsjek za geografiju) su analizirani od ak. 2022. godine.

Podaci o broju studenata koji su aplicirali za upis, ukupno za Odsjek za geografiju studijski program Turizam i zaštita životne sredine, od 2022./23.

Akademska godina	Turizam i zaštita životne sredine	
	A	B
2022/23	2	2
2023/24	1	1

Legenda: A – Broj prijavljenih; B – upisani redovni studenti - troškove studija snose sami studenti;

Izvor: Konačne rang liste upisa studenata, 2022/23-2023/24.

Na osnovu tendova prikazanih u prethodnoj tabeli, uz analizu potreba tržišta, procjena optimalnog broja studenata koji se mogu upisati na predloženi studijski program Turizam bi bila slijedeća:

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC
za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 73 od 81

Akademska godina	Turizam	
	A	B
2024/25	3	3

Legenda: A – ukupan broj mjesta za upis u prvu godinu I ciklusa na studijski program Turizam; B – Redovni studij - troškove studija snose sami studenti;

5.2. Dokumentacija o prostornim uvjetima i opremi

U dijelu Prostorni resursi trećeg poglavlja dokumenta Preporuke Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH kojeg je 30.01.2012. godine donijela Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta uz saglasnost Upravnog odbora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, (dostupno na linku: http://hea.gov.ba/Dokumenti/dokumenti_agencije/?id=3323, stoji: “Kako bi se obezbijedilo da prostorije kapacitetom, strukturom i opremom odgovaraju specifičnostima studijskih programa koji se realiziraju na ustanovi nadležni obrazovni organ bi trebao propisati kvantitativne kriterije za prostorne kapacitete, i to:

- minimum potrebnog korisnog učioničkog prostora za jednog studenta prema naučnoj oblasti i minimum potrebnog prostora za akademsko osoblje,
- optimalne nastavne linije ili grupe u pogledu broja studenata na predavanjima i broja studenata u grupi za izvođenje vježbi i rada na seminarima na nastavnim predmetima i
- druge kvalitativne ili kvantitativne kriterije u cilju kvalitetnijeg rada visokoškolske ustanove (prostori osvijetljeni, suhi, po potrebi klimatizirani, izolirani od buke, nesmetan pristup i kretanje invalidnim licima kroz objekat visokoškolske ustanove i sl.)”

Sve mjere navedene u preporukama propisane su Odlukom kojom se utvrđuju Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo koju je Vlada Kantona Sarajevo donijela na 15. sjednici održanoj 11.04.2019. godine (dostupno na linku: <https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2021-10/Standardi%20i%20normativi.pdf>).

Prostorni kapaciteti Odsjeka za geografiju

Red. broj	Prostorija	Trenutna površina
1.	Kancelarijski prostor	23 (12 x 18 m ²) – (11 x 15 m ²) = 381 m ²
2.	Sala za nastavu (201,205,401,611)	305 m ²
3.	Praktikumi za nastavu (419,521,616, 502)	90 m ²
4.	GIS centar + server soba	50 m ² + 15 m ²
5.	Praktikum za GIS	30 m ²

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 74 od 81

6.	Biblioteka	75 m ²
7.	Čitaonica	35 m ²
8.	Sala za sastanke	36 m ²
9.	Centar za primjenjena geografska istraživanja (408-410)	54 m ²
10.	Kartografska zbirka	15 m ²
11.	Geološke prostorije (učionica)	140 m ²
12.	Laboratorija za fizičko-geografska istraživanja (hidrološka, pedološka i klimatološka)	45 m ²
13.	Laboratorija za geološka istraživanja	15 m ²
14.	Prostorija za rentgen i mineraloško-petrografska istraživanja	15 m ²
15.	Institut za regionalno i prostorno planiranje i društvena istraživanja	20 m ²
16.	Prostorija za skladištenje opreme, hemikalija, geoloških uzoraka i potrošnog materijala za laboratorijske analize	30m ²
17.	UKUPNO	1.351 m²

Odsjek za geografiju posjeduje osnovna didaktička pomagala kao što su: table, grafoskopi, panoi za pisanje, vizuelna pomagala poput TV-a, projektori sa platnom, umreženi računari pametne table itd. Također, učionice Odsjeka opremljene su i drugim didaktičkim sredstvima, dok su u prostorijama Biblioteke studentima i nastavnicima na raspolaganju udžbenici, knjige, brošure, praktikumi itd. U proteklom periodu osposobljen je i najmoderniji GIS centar, koji sadrži 20 novih kompjutera, kompletan nov namještaj, kao i drugu tehničku opremu (Tv, ploter A0 format, skener A0 format i kopir aparat). Odsjek raspolaže i profesionalnim dronom za kompleksnija terenska istraživanja. Također, u Fizičko-geografskom laboratoriju Odsjeka za geografiju, Prirodno - matematičkog fakulteta izvršena je instalacija potpuno automatiziranog Kjeldahl sistema proizvođača VELP Scientifica.

Kompletan prostor Odsjeka za geografiju je pokriveni wi-fisignalom, te je dostupan kako za osoblje, tako i za studente Odsjeka za geografiju. Maksimalna brzina na studentskoj wi-fi mrežije 15 Mb po routeru.

Odsjek za geografiju redovno održava i inovira web-stranicu <http://geografija.pmf.unsa.ba/> koja omogućava studentima i ostalim zainteresiranim kandidatima informacije ostudiju, nastavnim planovima, nastavnom osoblju, rasporedu sati, ispitnim terminima i ostalim informacijama u domenu nastavnog procesa, međunarodne saradnje i naučnoistraživačkog rada. Komunikacija studenata sa nastavnim osobljem, osim kabinetskih konsultacija, ostvarena je i puteme-maila. Na taj način pruža stručnu pomoć studentima za savladavanje sadržaja nastavnog predmeta, izradu seminarskih radova, dodiplomskih i završnih radova. Svi potrebni resursi za izvođenje nastave dostupni su i studentima i nastavnicima.

5.3. Dokumentacija o finansijskim sredstvima za izvedbu studijskog programa

Treći ciklus studija je komercijalni studijski program a visina školarine određena je odgovarajućim odlukama vlade Kantona Sarajevo i Univerziteta u Sarajevu. Na osnovu čl. 22. i 24. stav 2. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 24/03 - Prečišćeni tekst), čl. 138. i 139. Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 43/08), na prijedlog Senata Univerziteta u Sarajevu Vlada Kantona Sarajevo, na 20. sjednici održanoj 11. 06. 2009. godine, donijela je Odluku o davanju saglasnosti na visinu participacije cijena usluga, upisnina i drugih troškova studija Univerziteta u Sarajevu, te fakulteta i akademija u njegovom sastavu. Ovom Odlukom, između ostalog, definisan je i okvirni iznos cijene troškova studija za III ciklus u okviru grupacije prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka, kojima pripada i Univerzitet u Sarajevu – Prirodno – matematički fakultet. Odlukom Upravnog odbora Prirodno-matematičkog fakulteta o cijeni III ciklusa studija (U.O. br. 01/04-1535/1-2013 od 01.07.2017), utvrđena cijena koja na Odsjeku za geografiju iznosi 7.000,00 KM po godini studija (ukupno 21.000,00 KM).

Prema Pravilniku o korištenju vlastitih prihoda Univerziteta u Sarajevu (2022. godina) i Pravilniku o korištenju vlastitih prihoda Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta (2023. godina), prihodi od školarina III ciklusa se raspoređuju za sljedeće namjene:

- 1) 5 % sredstava izdvaja se u Fond za razvoj Univerziteta u Sarajevu;
- 2) 40 % sredstava, između ostalog, se izdvaja za nabavku opreme, razvoj i unapređenje nastavno naučnog procesa i poboljšanje materijalne i tehničke opremljenosti kao osnove za realizaciju kvalitetnog nastavnog procesa na Univerzitetu i Prirodno – matematičkom fakultetu, funkcionisanje i rad menadžmenta, administrativno-stručnih službi Fakulteta uključenih u rad III ciklusa te voditelja i sekretara III ciklusa Fakulteta.

Na osnovu Odluke o usvajanju Pravilnika o ostvarivanju i raspolaganju vanbudžetskim prihodima Univerziteta u Sarajevu – Prirodno - matematički fakultet broj: 01/01-268/5-2016 od 02.02.2017. godine, Vijeće III ciklusa/doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno – matematičkog fakulteta donijelo je Odluku o raspodjeli sredstava III ciklusa studija, kojom se utvrđuju osnovni kriteriji za određivanje visine naknada i način raspodjele preostalih 55% prihoda ostvarenog od upisnina i drugih vrsta prihoda na III ciklusu/doktorskom studiju Odsjeka za geografiju na Prirodno – matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Prihodi ostvareni od upisnina na III ciklusu studija raspoređuju se za svaku generaciju studenata posebno a prema članu 8. ovog Pravilnika, na način prikazan u sljedećoj tabeli.

Raspodjela 55% sredstava po uplaćenim školarinama za jednu generaciju studenata

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 76 od 81

	Procenat
Mentorstvo	45 %
Komisija	15 %
Nastava	24 %
Naknada voditelju i sekretaru	10 %
Oglašavanje	6 %

Način raspodjele detaljnije je definisan 2., 3., 4., 5., i 6. članom Odluke o raspodjeli sredstava na III ciklusu/doktorskom studiju Odsjeka za Geografiju.

Vijeća III ciklusa Odsjeka za geografiju na kraju svake godine analizira priliv i utrošak sredstava, stanje finansijske kartice i pravi projekcije za narednu godinu, vodeći računa da svi troškovi moraju biti podmireni i u skladu sa Odlukom i Pravilnikom o ostvarivanju i raspolaganju vanbudžetskim prihodima Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematički fakultet broj: 01/01-268/5-2016 od 02.02.2017. godine. Isplata po osnovu izvođenja nastave vrši se na kraju prve godine studija za svaku generaciju, a po osnovu mentorstva i učešća u radu komisija vrši se nakon što kandidat odbrani doktorsku disertaciju. Odluku o isplati donosi dekan Fakulteta na prijedlog voditelja III ciklusa odsjeka.

Cijena programa i finansijska kalkulacija

Visina školarine po studentu	21.000,00 KM			
	Jedinica	Broj jedinica	Jedinična cijena (KM) bruto	Trošak (bruto) KM
1. Ljudski resursi			bruto	bruto
1.1 Honorari (bruto iznosi)				
1.1.1. Voditelj programa/Akademski koordinator			1155.00	1155.00
1.1.2. Sekretar Vijeća III ciklusa Odsjeka				
1.1.2. Predavači		-	-	-
1.1.2.1. Predavanja	čas	100	27.72	2772.00
1.1.2.2. Vježbe		-	-	-
1.1.3. Mentorstvo za izradu i odbranu završnog rada	student		5197.50	5197.50
1.1.4. Članstvo u komisiji (2 člana po studentu)	student		1732.50	1732.50

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC

za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 77 od 81

1.1.5. Administrator (upisnine, studentska služba, nastava, medicinsko nenastavno osoblje)			693.00	693.00
Ukupno - ljudski resursi			11550.00	11550.00
2. Oprema, nastavni proces	15% ukupnog budžeta		3150.00	3150.00
2.1. Nastavni materijal (knjige, cd, potrošni materijal)	ukupno	-	-	-
2.2. Laboratorije, terenska nastava	ukupno	-	-	-
2.2. Štampanje diploma	komad	-	-	-
Ukupno - oprema, nastavni proces			3150.00	3150.00
3. Ostali projektni troškovi (održavanje, kancelarijski materijal, rad menadžmenta i stručnih službi Fakulteta i Univerziteta ...)	25% ukupnog budžeta		5250.00	5250.00
3.1. Ostale usluge (održavanje, režijski troškovi)			-	-
3.2. Bankovna provizija			-	-
3.3. Promocija programa			-	-
3.4. Doprinos Fondu za razvoj Univerziteta	5 % od ukupnog budžeta		1050.00	1050.00
Ukupno - ostali projektni troškovi			6300.00	6300.00
UKUPNO TROŠKOVI				21000.00
PRIHODI			21000.00	
TOTAL			21000.00	21000.00

Napomena: Radi se o komercijalnom studijskom programu - visina školarine određena je odgovarajućim odlukama vlade KS.

*** tabela je prilagođena Pravilniku o korištenju vlastitih prihoda Univerziteta u Sarajevu i Pravilniku o korištenju vlastitih prihoda Univerziteta u Sarajevu-Prirodno-matematičkog fakulteta**

Sufinansiranje troškova studija

Shodno Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu (doktorski studij), za uposlenike Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta, Univerzitet u Sarajevu – Prirodno-matematički fakultet može finansirati troškove školarine na III ciklusu studija na studijskom programu Turizam maksimalno do iznosa od 50%. Sufinansiranje se realizira na osnovu Odluke o finansiranju koju donosi Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta. Navedena Odluka mora biti obrazložena i sadržavati uslove pod kojima se osoblje Univerziteta finansira. Troškove sufinansiranja studija može snositi i drugi poslodavac, domaći ili međunarodni projekt i druga institucija/izvor finansiranja.

Broj: 01/01-220/2-2024

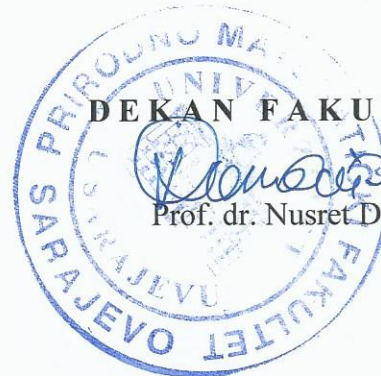
Datum: 01.02.2024. godine

Na osnovu člana 71. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/22) i člana 115. Statuta Univerziteta u Sarajevu, a u skladu sa odredbom člana 7. Pravilnika o postupku predlaganja, ocjene, usvajanja novih i izmjena postojećih studijskih programa i nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu, izdaje se

GARANCIJA

kojom Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet garantuje da će studijski program “Turizam”, studijski program “Zaštita životne sredine” i studijski program “Reginalno i prostorno planiranje” I, II i III ciklusa studija, te studijski program “Nastavnički smjer” I i II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta biti izvedeni do kraja za započetu generaciju studenata.

Ova garancija se izdaje u svrhu upotpunjavanja dokumentacije o finansijskim sredstvima za izvedbu studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu – Prirodno-matematičkom fakultetu.

Prof. dr. Nusret Drešković

Dostaviti:

- Odsjek za geografiju
- Dosije Vijeća
- U predmet
- a/a

5.4. Sadržaj plana osiguranja kvaliteta

Sistem osiguranja kvaliteta na Prirodno-matematičkom fakultetu uređen je Pravilnikom o sistemu osiguranja kvaliteta Prirodno-matematičkog fakulteta i Pravilnikom o sistemu osiguranja i upravljanja kvalitetom Univerziteta u Sarajevu. Tijela Fakulteta odgovorna za uspostavu i provođenje sistema osiguranja kvaliteta su:

- Vijeće Fakulteta,
- Prodekan za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta,
- Odbor za osiguranje kvaliteta.

Navedena tijela međusobno saraduju u provođenju postupaka osiguranja i unapređenja kvaliteta u svim područjima djelovanja Fakulteta. U pojedinim područjima osiguranja kvaliteta učestvuju i druga tijela Fakulteta u okviru svojih nadležnosti.

Sistemom osiguranja i unapređenja kvaliteta upravlja Vijeće Fakulteta koje u okviru svojih nadležnosti donosi:

- odluke o prihvaćanju strategije razvoja, pravilnika, priručnika i procedura za osiguranje i unapređenje kvaliteta u svim područjima djelovanja Fakulteta,
- odluke o prihvatanju periodičnih planova i izvještaja Odbora,
- odluke o prihvatanju izvještaja o provedenoj internoj evaluaciji pojedinih studijskih programa,
- kao i druge odluke, planove, preporuke koje se tiču unapređenja kvaliteta u svim područjima djelovanja Fakulteta.

Prodekan za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta koordinira poslovima iz domena osiguranja kvaliteta, priprema normativne akte kojim se regulira sistem osiguranja kvaliteta na Fakultetu i pokreće inicijative za unapređenje kvaliteta rada.

Odbor za osiguranje kvaliteta Fakulteta, kao savjetodavno tijelo je nadležno da:

- planira strategije razvoja i unapređivanja kvaliteta cjelokupne djelatnosti Fakulteta (definiranje standarda kvaliteta, predlaganje politike i procedura vezanih za sistem kvaliteta, utvrđivanje i razvijanje indikatora kvaliteta uz uvažavanje općeprihvaćenih standarda u visokom obrazovanju);
- predlaže izvještaje o internoj evaluaciji;
- predlaže opće akte i procedure u oblasti osiguranja kvaliteta (analize prolaznosti, vrednovanje nastavnih programa, evaluacija rada akademskog osoblja i drugih zaposlenika i sl.);
- organizira analize uspješnosti studiranja i identifikacije uzorka nekvalitetnog i neefikasnog procesa;
- priprema godišnji izvještaj u skladu sa datim nadležnostima;

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC
za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 79 od 81

- obavlja i druge poslove vezane za osiguranje kvaliteta na osnovu odluke organa Fakulteta.

Osiguranje kvaliteta studijskog programa, III ciklusa/doktorskog studija na Odsjeku za geografiju, Turizam, provodiće gore navedena tijela odgovorna za uspostavu i provođenje sistema osiguranja kvaliteta a u skladu sa dokumentima sistema osiguranja kvaliteta. Osiguranje kvaliteta studijskog programa bazirano je na evaluaciji rada nastavnika i asistenata kao i evaluaciji svakog pojedinačnog kursa. Evaluacija se provodi nakon svakog semestra, a studenti imaju mogućnost da iskažu svoje stavove o sadržaju predmeta, opterećenju na predmetu, kvalitetu izvođenja nastave i organizaciji ispita. Dobiveni rezultati se analiziraju te se nastavnicima dostavljaju izvještaji za svaki predmet pojedinačno. Na osnovu dobivenih rezultata nastavnici vrše potrebne korektivne radnje. Proces prikupljanja i analize podataka, vrednovanje i provođenje korektivnih mjera koordinira Odbor za osiguranje kvaliteta Prirodno-matematičkog fakulteta uz podršku Prodekana za međunarodnu saradnju i kvalitet.

6. KORIŠTENI DOKUMENTI

1. OSNOVA KVALIFIKACIJSKOG OKVIRA U BOSNI I HERCEGOVINI
https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2017-10/Osnove%20kvalifikacijskog%20okvira%20BiH_1.pdf
2. ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU KS
<https://www.unsa.ba/o-univerzitetu/propisi/zakon-o-visokom-obrazovanju-2022-godina>
3. STATUT UNSA 2023.
<https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2023-07/Statut%20Univerziteta%20u%20Sarajevu.pdf>
4. PRAVILNIK O POSTUPKU PREDLAGANJA, OCJENE, USVAJANJA NOVIH I IZMJENA POSTOJEĆIH STUDIJSKIH PROGRAMA I NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU
<https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2021-03/Pravilnik%20postupak%20predlaganja%20studijskih%20programa.pdf>
5. PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU - DOKTORSKI STUDIJ – 2018.
<https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2018-12/Pravila%20III%20ciklus%20studija.pdf>
6. NACRT PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU - DOKTORSKI STUDIJ – 2023.
7. PRAVILNIK O SISTEMU OSIGURANJA I UPRAVLJANJA KVALITETOM
<https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2019-02/Pravilnik%20o%20sistemu%20osiguranja%20i%20upravljanja%20kvalitetom.pdf>
8. PRAVILNIK O STUDENTSKOJ EVALUACIJI RADA AKADEMSKOG OSOBLJA
<https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2018-12/Pravilnik%20evaluacija%20ak.%20osoblja.pdf>
9. STRATEGIJA RAZVOJA UNSA 2017-2023.

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OBRAZAC
za provjeru kompletnosti prijedloga elaborate studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 81 od 81

https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2019-05/Strategija%20razvoja%20UNSA_30042019_lektorisano.pdf

10. PROSTORNI PLAN FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD 2008. – 2028. – NACRT
<https://fmpu.gov.ba/?s=prostorni+plan+federacije+bih+2008.-2028>
11. STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE 2022–2027.
https://fmoit.gov.ba/upload/file/turizam/doc/FINALNA_VERZIJA_STRATEGIJE_RAZVOJA_TURIZMA_BOS.pdf
12. PROSTORNI PLAN KANTONA SARAJEVO ZA PERIOD 2003-2023.
<https://zpr.ks.gov.ba/prostorni-plan-kantona-sarajevo-za-period-2003-2023>
13. PRAVILNIK O KORIŠTENJU VLASTITIH PRIHODA UNIVERZITETA U SARAJEVU (2022. GODINA)
<https://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2022-12/1.1.%20Pravilnik%20o%20koristenju%20vlastitih%20prihodima%20Univerziteta.pdf>
14. PRAVILNIK O KORIŠTENJU VLASTITIH PRIHODA UNIVERZITETA U SARAJEVU – PRIRODNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA (2023. GODINA)
<https://pmf.unsa.ba/wp-content/uploads/2023/05/Pravilnik-o-koristenju-vlastitih-prihoda-UNSA-PMF.pdf>

PRILOG: SPORAZUMI O SARADNJI

Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Nusret Drešković (u daljem tekstu: Fakultet) i

LAKE hospitality društvo za hotelsko-ugostiteljske i druge usluge d.o.o. Sarajevo, HOTEL „Courtyard by Marriott“, Sarajevo, sa sjedištem u Sarajevu, ulica Skenderija 1, JIB 4202087160005, PDV broj 202087160005, zastupan po Belmi Bubici Ljuci, Direktoru društva bez ograničenja ovlaštenja (u daljem tekstu: Hotel)

dana 05.10.2023. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u oblasti realizacije praktične nastave iz nastavnog predmeta iz oblasti „Turizma“ za studente II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine, s ciljem da studenti steknu određena znanja i vještine koja odgovaraju profilu njihovih studija, a koja će moći da primijene u različitim oblastima turističkog privređivanja.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet kao organizaciona jedinica, članica visokoškolske ustanove koja obavlja nastavnu, umjetničku, naučnoistraživačku i umjetničkoistraživačku djelatnost u oblasti jedne ili više srodnih, odnosno međusobno povezanih naučnih disciplina i osigurava njihov razvoj i druge djelatnosti koje proizilaze iz prirode osnovne djelatnosti fakulteta u skladu sa zakonom i statutom, studenti čije interese Fakultet zastupa, te Hotel, saglasni su da međusobno ne mogu isticati niti zahtijevati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Realizacija praktične nastave iz člana 1 ovog sporazuma podrazumijevat će da Hotel utvrđenoj grupi studenata Fakulteta omogući posjetu samom objektu te predavanje sa ciljem upoznavanja historijata Hotela i načina na koje posluje. Studenti će u prostorijama Fakulteta, tokom trajanja zimskog semestra, krairati rad na predloženu temu, nakon čega će isti na kraju semestra prezentovati u prostorijama Hotela.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- dostavljanje spiskova studenata Hotelu koji će obavljati praksu, prije početka obavljanja prakse, kao i podataka o zaduženom nastavniku Fakulteta za provođenje prakse u okviru Hotela,
- usklađivanje programa realizacije praktične nastave sa infrastrukturnim i ljudskim resursima Hotela, uz puno uvažavanje poslovnih obaveza Hotela u odnosu na realizaciju nastavnog programa,
- kontinuirano pratiti realizaciju praktične nastave i ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces praktičnog rada studenata mogao nesmetano nastaviti,
- podrška studentima, za čiji rad u okviru prakse Hotel iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru završnog rada II ciklusa studija, ako su sa tim saglasni Hotel i student, uz uvažavanje da tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potrebne stručne kvalitete za izradu završnog rada.

Član 5.

Obaveze studenata čije interese Fakultet zastupa:

- da svojim aktivnostima u realizaciji praktične nastave neće narušavati radne procese u Hotelu, nići ugrožavati imovinu i ugled Hotela, kao i da će svojim praktičnim aktivnostima dodatno doprinijeti afirmaciji Hotela,
- da za eventualnu nanесenu štetu Hotelu koja nastane kao rezultat realizacije praktične nastave student odgovara lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Hotela:

- prije početka realizacije praktične nastave imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koja mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutaršnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Hotela,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata, unaprijedi saradnju sa Fakultetom, u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Hotela, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju, a u mjeri u kojoj Hotel ocijeni da dijeljenjem takvih informacija neće ugorziti vlastito poslovanje,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se praksa realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Hotel će za vrijeme trajanja praktične nastave od studenata zahtijevati sljedeće:

- redovno učešće u realizaciji praktične nastave i izradu projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavne sadržaje predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa nastavnog predmeta.

Rad studenata kontrolira predmetni nastavnik u saradnji sa mentorom iz Hotela.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da nadgleda izvršenje obaveza koje studenti imaju u toku realizacije nastavnog procesa i prakse u Hotelu, da definira projektne zadatke povezane sa praktičnim radom studenata i da pruža potrebnu podršku za njihovu realizaciju, te da u svrhu realizacije praktičnog dijela nastave u Hotelu, obezbijedi neophodne preduvjete za upoznavanje i praktični rad u oblasti poslovanja Hotela i tehnika poslovnih komunikacija koje Hotel koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studente prilikom dolaska u stručnu posjetu upozna sa pravilima ponašanja i rada u Hotelu, projektnim zadacima koji su od interesa za Hotel i svim drugim poslovnim obavezama koje su sastavni dio realizacije studentske prakse u Hotelu, a u onolikoj mjeri koliko Hotel ocijeni da dijeljenjem ovih informacija neće biti ugroženo poslovanje Hotela.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Hotel radi obavljanja prakse.

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2023./2024.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Hotelu izvodit će se tokom zimskog semestra, dva puta u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Hotela.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po dva primjerka.

**UNIVERZITET U SARAJEVU -
PRIRODNO-MATEMATIČKI
FAKULTET**

Prof. dr Nusret Drešković

09/01-23/14-2023
13.10.2023

**Lake Hospitality d.o.o.
Sarajevo**

Belma Bubica Ljuca

Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Mustafa Memić (u daljem tekstu: Fakultet) i

“Hotel Hills Sarajevo“, Butmirska cesta 18, 71210 Ilidža koju zastupa direktor Nermina Sefer (u daljem tekstu: Hotel)

dana 23.09.2019. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u oblasti realizacije praktične nastave iz nastavnog predmeta iz oblasti „Turizma“ za studente II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine, s ciljem da studenti steknu određena znanja i vještine koja odgovaraju profilu njihovih studija, a koja će moći da primijene u različitim oblastima turističkog privređivanja.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, Hotel i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Hotel će omogućiti posjetu, predavanja i projekte (praksu) utvrđene grupe studenata u stručnim službama i organizacijskim jedinicama Hotela sukladno programu prakse utvrđenom između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- dostavljanje spiskova studenata Hotelu koji će obavljati praksu, prije početka obavljanja prakse, kao i podataka o zaduženom nastavniku Fakulteta za provođenje prakse u okviru Hotela,
- usklađivanje programa realizacije praktične nastave sa infrastrukturnim i ljudskim resursima Hotela, uz puno uvažavanje poslovnih obaveza Hotela u odnosu na realizaciju nastavnog programa,
- kontinuirano pratiti realizaciju praktične nastave i ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces praktičnog rada studenata mogao nesmetano nastaviti,
- podrška studentima, za čiji rad u okviru prakse Hotel iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru završnog rada I i II ciklusa studija, ako su sa tim saglasni Hotel i student, uz uvažavanje da tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potrebne stručne kvalitete za izradu završnog rada.

Član 5.

Obaveze studenata:

- da svojim prisustvom neće narušavati radne procese u Hotelu, niti ugrožavati imovinu i ugled Hotela, kao i da će svojim praktičnim aktivnostima dodatno doprinijeti afirmaciji Hotela,
- da za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Hotela:

- prije početka izvođenja prakse imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Hotela,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom, u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Hotela, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se praksa realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Hotel će za vrijeme trajanja praktične nastave od studenata zahtijevati sljedeće:

- redovan dolazak na praktičnu nastavu i izradu projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavne sadržaje predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa nastavnog predmeta.

Rad studenata kontrolira predmetni nastavnik u saradnji sa mentorom iz Hotela.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da nadgleda izvršenje obaveza koje studenti imaju u toku realizacije nastavnog procesa i prakse u Hotelu, da definiira projektne zadatke povezane sa praktičnim radom studenata i da pruža potrebnu podršku za njihovu realizaciju, te da u svrhu realizacije praktičnog dijela nastave u Hotelu, obezbijedi neophodne preduvjete za upoznavanje i praktični rad u oblasti poslovanja Hotela i tehnika poslovnih komunikacija koje Hotel koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studente prilikom dolaska u stručnu posjetu upozna sa pravilima ponašanja i rada u Hotelu, projektnim zadacima koji su od interesa za Hotel i svim drugim poslovnim obavezama koje su sastavni dio realizacije studentske prakse u Hotelu.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Hotel radi obavljanja prakse.

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2019./2020.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Hotelu izvođiće se tokom zimskog semestra, više puta u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Hotela.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po dva primjerka.

PRIRODNO-MATEMATIČKI

FAKULTET

Prof. dr Mustafa Memić

0101-227/1-2019

23-09-2019

Hotel Hills Sarajevo

RIVIJER
HADŽA

Nermina Sefer

214/2019

Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Mustafa Memić (u daljem tekstu: Fakultet) i

“Malak Hotel d.o.o. Sarajevo“, Hrasnička cesta bb, 71210 Ilidža koju zastupa direktor Orhan Spahić (u daljem tekstu: Hotel)

dana 09.07.2019. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u oblasti realizacije praktične nastave iz nastavnih predmeta iz oblasti „Turizma“ za studente I ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine, s ciljem da studenti steknu određena znanja i vještine koja odgovaraju profilu njihovih studija, a koja će moći da primijene u različitim oblastima turističkog privređivanja.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, Hotel i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Hotel će omogućiti posjetu, predavanja i projekte (praksu) utvrđene grupe studenata u stručnim službama i organizacijskim jedinicama Hotela sukladno programu prakse utvrđenom između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- dostavljanje spiskova studenata Hotelu koji će obavljati praksu, prije početka obavljanja prakse, kao i podataka o zaduženom nastavniku Fakulteta za provođenje prakse u okviru Hotela,
- usklađivanje programa realizacije praktične nastave sa infrastrukturnim i ljudskim resursima Hotela, uz puno uvažavanje poslovnih obaveza Hotela u odnosu na realizaciju nastavnog programa,
- kontinuirano pratiti realizaciju praktične nastave i ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces praktičnog rada studenata mogao nesmetano nastaviti,
- podrška studentima, za čiji rad u okviru prakse Hotel iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru završnog rada I i II ciklusa studija, ako su sa tim saglasni Hotel i student, uz uvažavanje da tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potrebne stručne kvalitete za izradu završnog rada.

Član 5.

Obaveze studenata:

- da svojim prisustvom neće narušavati radne procese u Hotelu, niti ugrožavati imovinu i ugled Hotela, kao i da će svojim praktičnim aktivnostima dodatno doprinijeti afirmaciji Hotela,
- da za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Hotela:

- prije početka izvođenja prakse imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Hotela,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom, u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Hotela, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se praksa realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Hotel će za vrijeme trajanja praktične nastave od studenata zahtijevati sljedeće:

- redovan dolazak na praktičnu nastavu i izradu projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavne sadržaje predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa nastavnog predmeta.

Rad studenata kontrolira predmetni nastavnik u saradnji sa mentorom iz Hotela.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da nadgleda izvršenje obaveza koje studenti imaju u toku realizacije nastavnog procesa i prakse u Hotelu, da definira projektne zadatke povezane sa praktičnim radom studenata i da pruža potrebnu podršku za njihovu realizaciju, te da u svrhu realizacije praktičnog dijela nastave u Hotelu, obezbijedi neophodne preduvjete za upoznavanje i praktični rad u oblasti poslovanja Hotela i tehnika poslovnih komunikacija koje Hotel koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studente prilikom dolaska u stručnu posjetu upozna sa pravilima ponašanja i rada u Hotelu, projektnim zadacima koji su od interesa za Hotel i svim drugim poslovnim obavezama koje su sastavni dio realizacije studentske prakse u Hotelu.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Hotel radi obavljanja prakse.

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2019./2020.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Hotelu izvodit će se tokom zimskog semestra, više puta u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Hotela.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 2 (dva) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po jedan primjerak.

PRIRODNO-MATEMATIČKI

FAKULTET

Prof. dr Mustafa Memić

01/01-1794/1-2019

Malak Regency Hotel

Orhan Spahić

PROT. BR. H-1233/19

Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Nusret Drešković (u daljem tekstu: Fakultet) i

KJP „CENTAR SKENDERIJA“ d.o.o. Sarajevo, Terezije bb, 71000 Sarajevo koju zastupa direktor Amer Kapo (u daljem tekstu: Preduzeće)

dana 15.09.2021. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u oblasti realizacije praktične nastave iz nastavnog predmeta iz oblasti „Turizma“ za studente II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine, s ciljem da studenti steknu određena znanja i vještine koja odgovaraju profilu njihovih studija, a koja će moći da primijene u različitim oblastima turističkog privređivanja.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, Preduzeće i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Preduzeće će omogućiti posjetu, predavanja i projekte (praksu) utvrđene grupe studenata u stručnim službama i organizacijskim jedinicama Preduzeća sukladno programu prakse utvrđenom između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- dostavljanje spiskova studenata Preduzeću koji će obavljati praksu, prije početka obavljanja prakse, kao i podataka o zaduženom nastavniku Fakulteta za provođenje prakse u okviru Preduzeća,
- usklađivanje programa realizacije praktične nastave sa infrastrukturnim i ljudskim resursima Preduzeća, uz puno uvažavanje poslovnih obaveza Preduzeća u odnosu na realizaciju nastavnog programa,
- kontinuirano pratiti realizaciju praktične nastave i ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces praktičnog rada studenata mogao nesmetano nastaviti,

Član 5.

Obaveze studenata:

- da svojim prisustvom neće narušavati radne procese u Preduzeću, niti ugrožavati imovinu i ugled Preduzeća, kao i da će svojim praktičnim aktivnostima dodatno doprinijeti afirmaciji Preduzeća,
- da za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Preduzeća:

- prije početka izvođenja prakse imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove

- pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Preduzeća,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom, u skladu sa svojim interesima,
 - omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Preduzeća, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
 - pružiti potrebnu pomoć studentima da se praksa realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Preduzeće će za vrijeme trajanja praktične nastave od studenata zahtijevati sljedeće:

- redovan dolazak na praktičnu nastavu i izradu projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavne sadržaje predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa nastavnog predmeta.

Rad studenata kontrolira predmetni nastavnik u saradnji sa mentorom iz Preduzeća.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da nadgleda izvršenje obaveza koje studenti imaju u toku realizacije nastavnog procesa i prakse u Preduzeću, da definira projektne zadatke povezane sa praktičnim radom studenata i da pruža potrebnu podršku za njihovu realizaciju, te da u svrhu realizacije praktičnog dijela nastave u Preduzeću, obezbijedi neophodne preduvjete za upoznavanje i praktični rad u oblasti poslovanja Preduzeća i tehnika poslovnih komunikacija koje Preduzeće koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studente prilikom dolaska u stručnu posjetu upozna sa pravilima ponašanja i rada u Preduzeću, projektnim zadacima koji su od interesa za Preduzeće i svim drugim poslovnim obavezama koje su sastavni dio realizacije studentske prakse u Preduzeću.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Preduzeće radi obavljanja prakse.

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2021./2022.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Preduzeću izvodiće se tokom zimskog semestra, više puta u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Preduzeća.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po dva primjerka.

PRIRODNO-MATEMATIČKI

FAKULTET

Prof. dr Nusret Drešković

01/01-2052/1/2021

15-09-2021

KJP CENTAR SKENDERIJA

d.o.o. Sarajevo

Amer Kapo

548/21

20.5.2021

Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Mustafa Memić (u daljem tekstu: Fakultet) i

“Buena Vista d.o.o.“, Branilaca Sarajeva 21, 71000 Sarajevo koju zastupa direktor Omar Ibrahimagić (u daljem tekstu: Agencija)

dana 23.10.2019. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi za realizaciju stručne prakse iz oblasti „Turizma“ za studente I ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine u Agenciji, s ciljem da studenti dobiju određena znanja i vještine koje odgovaraju profilu njihovih studija, a koje će moći da primijene u praksi.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, Agencija i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Agencija će omogućiti boravak – stručne posjete (praksu) utvrđene grupe studenata u stručnim službama i organizacijskim jedinicama Agencije sukladno programu stručnih posjeta (prakse) utvrđenom između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- prije početka obavljanja stručne posjete, dostavljanje popisa studenata koji će boraviti u Agenciji, kao i podataka o odgovornoj osobi Fakulteta za provođenje stručne posjete u okviru Agencije,
- pružanje potrebne pomoći da se stručna posjeta studenata obavi na najcjelishodniji način uz ne remećenje procesa u Agenciji i u skladu sa potrebama studenata,
- kontinuirano pratiti realizaciju stručnih posjeta studenata u Agenciji i, ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces posjete mogao nesmetano nastaviti,
- obezbjeđenje studentima, za čiji rad u okviru stručne posjete Agencija iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru diplomskog i master (završnog) rada ako su sa tim saglasni Agencija i student, a tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potreban nivo (podobnost) za završni rad.

Član 5.

Obaveze studenata:

- svojim radom ne narušavati radne procese u Agenciji, ne ugrožavati imovinu i ugled Agencije i u svojim aktivnostima afirmirati isto,
- za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Agencije:

- prije početka izvođenja stručne posjete imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Agencije,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Agencije, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se stručna posjeta realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Agencija će za vrijeme trajanja nastavnog procesa od studenata zahtijevati slijedeće:

- redovan dolazak na stručne posjete i izradu seminarskih radova kao i projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavni proces i nastavne jedinice predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa.

Studente kontrolira predmetni nastavnik zajedno s mentorom Agencije.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da participira u izvršenju obaveza koje studenti imaju u toku sprovođenja nastavnog procesa i stručne posjete Agenciji i da se u svojstvu instruktora stara da se studentima dodeljuju projektni radovi, da kontroliše njihovo izvršenje, kao i da studentima radi uspješnog izvođenja stručne posjete u Agenciji, budu stavljene na uvid tehnike poslovnih komunikacija, rada i poslovanja koje agencija koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studenta, prilikom dolaska u stručnu posjetu, upozna o radnoj disciplini u Agenciji i da, ako u toku trajanja posjete nastupe nepredviđene okolnosti, odmah obavijesti Fakultet o njihovom nastupanju.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Agenciju radi obavljanja stručne posjete (prakse).

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2019/2020.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Agenciji izvodit će se tokom zimskog semestra u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Agencije.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 2 (dva) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po jedan primjerak.

PRIRODNO MATEMATIČKI

FAKULTET

Prof. dr. Mustafa Memić

0161-2750/1-2019
23-10-2019

BUENA VISTA D.O.O.

BUENA
VISTA

Omar Ibrahimagić

Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Nusret Drešković (u daljem tekstu: Fakultet) i

MAGROS VELETRGOVINA d.d. – Podružnica Swissotel Sarajevo, ulica Vrbanja 1, 71000 Sarajevo, koga zastupa generalni direktor, gđin Murad Abed (u daljem tekstu: Hotel)

dana 14.09.2022. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u oblasti realizacije praktične nastave iz nastavnog predmeta iz oblasti „Turizma“ za studente II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine, s ciljem da studenti steknu određena znanja i vještine koja odgovaraju profilu njihovih studija, a koja će moći da primijene u različitim oblastima turističkog privređivanja.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, Hotel i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Hotel će omogućiti posjetu, predavanja i projekte (praksu) utvrđene grupe studenata u stručnim službama i organizacijskim jedinicama Hotela sukladno programu prakse utvrđenom između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- dostavljanje spisakova studenata Hotelu koji će obavljati praksu, prije početka obavljanja prakse, kao i podataka o zaduženom nastavniku Fakulteta za provođenje prakse u okviru Hotela,
- usklađivanje programa realizacije praktične nastave sa infrastrukturnim i ljudskim resursima Hotela, uz puno uvažavanje poslovnih obaveza Hotela u odnosu na realizaciju nastavnog programa,
- kontinuirano pratiti realizaciju praktične nastave i ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces praktičnog rada studenata mogao nesmetano nastaviti,
- podrška studentima, za čiji rad u okviru prakse Hotel iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru završnog rada I i II ciklusa studija, ako su sa tim saglasni Hotel i student, uz uvažavanje da tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potrebne stručne kvalitete za izradu završnog rada.

Član 5.

Obaveze studenata:

- da svojim prisustvom neće narušavati radne procese u Hotelu, niti ugrožavati imovinu i ugled Hotela, kao i da će svojim praktičnim aktivnostima dodatno doprinijeti afirmaciji Hotela,
- da za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Hotela:

Obaveze Hotela:

- prije početka izvođenja prakse imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Hotela,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom, u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Hotela, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se praksa realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Hotel će za vrijeme trajanja praktične nastave od studenata zahtijevati sljedeće:

- redovan dolazak na praktičnu nastavu i izradu projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavne sadržaje predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa nastavnog predmeta.

Rad studenata kontroliira predmetni nastavnik u saradnji sa mentorom iz Hotela.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da nadgleda izvršenje obaveza koje studenti imaju u toku realizacije nastavnog procesa i prakse u Hotelu, da definiira projektne zadatke povezane sa praktičnim radom studenata i da pruža potrebnu podršku za njihovu realizaciju, te da u svrhu realizacije praktičnog dijela nastave u Hotelu, obezbijedi neophodne preduvjete za upoznavanje i praktični rad u oblasti poslovanja Hotela i tehnika poslovnih komunikacija koje Hotel koristi. Posebne obaveze mentora jesu da studente prilikom dolaska u stručnu posjetu upozna sa pravilima ponašanja i rada u Hotelu, projektnim zadacima koji su od interesa za Hotel i svim drugim poslovnim obavezama koje su sastavni dio realizacije studentske prakse u Hotelu.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Hotel radi obavljanja prakse.

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2022./2023.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Hotelu izvodiće se tokom zimskog semestra, više puta u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Hotela.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po dva primjerka.

PRIRODNO-MATEMATIČKI
FAKULTET

Prof. dr. Nusret Drušković

21.10.2022

Hotel

Gđin Murad Abed

18.10.2022

Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Nusret Drešković (u daljem tekstu: Fakultet) i

“KJP ZOI '84“ OCS d.o.o. Sarajevo, Alipašina b.b., 71000 Sarajevo koju zastupa v.d direktor Edis Baković (u daljem tekstu: Preduzeće)

dana 07.10.2020. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u oblasti realizacije praktične nastave iz nastavnog predmeta iz oblasti „Turizma“ za studente II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine, s ciljem da studenti steknu određena znanja i vještine koja odgovaraju profilu njihovih studija, a koja će moći da primijene u različitim oblastima turističkog privređivanja.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, Preduzeće i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Preduzeće će omogućiti posjetu, predavanja i projekte (praksu) utvrđene grupe studenata u stručnim službama i organizacijskim jedinicama Preduzeća sukladno programu prakse utvrđenom između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- dostavljanje spiskova studenata Preduzeću koji će obavljati praksu, prije početka obavljanja prakse, kao i podataka o zaduženom nastavniku Fakulteta za provođenje prakse u okviru Preduzeća,
- usklađivanje programa realizacije praktične nastave sa infrastrukturnim i ljudskim resursima Preduzeća, uz puno uvažavanje poslovnih obaveza Preduzeća u odnosu na realizaciju nastavnog programa,
- kontinuirano pratiti realizaciju praktične nastave i ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces praktičnog rada studenata mogao nesmetano nastaviti,
- podrška studentima, za čiji rad u okviru prakse Preduzeće iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru završnog rada I i II ciklusa studija, ako su sa tim saglasni Preduzeće i student, uz uvažavanje da tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potrebne stručne kvalitete za izradu završnog rada.

Član 5.

Obaveze studenata:

- da svojim prisustvom neće narušavati radne procese u Preduzeću, niti ugrožavati imovinu i ugled Preduzeća, kao i da će svojim praktičnim aktivnostima dodatno doprinijeti afirmaciji Preduzeća,
- da za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Preduzeća:

- prije početka izvođenja prakse imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Preduzeća,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom, u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Preduzeća, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se praksa realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Preduzeće će za vrijeme trajanja praktične nastave od studenata zahtijevati sljedeće:

- redovan dolazak na praktičnu nastavu i izradu projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavne sadržaje predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa nastavnog predmeta.

Rad studenata kontrolira predmetni nastavnik u saradnji sa mentorom iz Preduzeća.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da nadgleda izvršenje obaveza koje studenti imaju u toku realizacije nastavnog procesa i prakse u Preduzeću, da definiše projektne zadatke povezane sa praktičnim radom studenata i da pruža potrebnu podršku za njihovu realizaciju, te da u svrhu realizacije praktičnog dijela nastave u Preduzeću, obezbijedi neophodne preduvjete za upoznavanje i praktični rad u oblasti poslovanja Preduzeća i tehnika poslovnih komunikacija koje Preduzeće koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studente prilikom dolaska u stručnu posjetu upozna sa pravilima ponašanja i rada u Preduzeću, projektnim zadacima koji su od interesa za Preduzeće i svim drugim poslovnim obavezama koje su sastavni dio realizacije studentske prakse u Preduzeću.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Preduzeće radi obavljanja prakse.

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2020./2021.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Preduzeću izvodice se tokom zimskog semestra, više puta u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Preduzeća.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po dva primjerka.

Prof. dr Nusret Drešković
01/01-2210/1-2020
07-10-2020

Edis Baković
Bros: 2602/20 AR
Datum: 07.10.2020.

Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, ulica Zmaja od Bosne 33-35, koga zastupa Dekan, prof. dr Nusret Drešković (u daljem tekstu: Fakultet) i

TAREQ Hospitality d.o.o. – Podružnica Hotel, Sarajevo (ibis Styles Sarajevo), ulica Džemala Bijedića 169A, 71000 Sarajevo koga zastupa direktor Asmir Hanifić (u daljem tekstu: Hotel)

dana 25.09.2023. godine zaključili su sljedeći

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u oblasti realizacije praktične nastave iz nastavnog predmeta iz oblasti „Turizma“ za studente II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, smjer Turizam i zaštita životne sredine, s ciljem da studenti steknu određena znanja i vještine koja odgovaraju profilu njihovih studija, a koja će moći da primijene u različitim oblastima turističkog privređivanja.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, Hotel i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Hotel će omogućiti posjetu, predavanja i projekte (praksu) utvrđene grupe studenata u stručnim službama i organizacijskim jedinicama Hotela sukladno programu prakse utvrđenom između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- dostavljanje spiskova studenata Hotelu koji će obavljati praksu, prije početka obavljanja prakse, kao i podataka o zaduženom nastavniku Fakulteta za provođenje prakse u okviru Hotela,
- usklađivanje programa realizacije praktične nastave sa infrastrukturnim i ljudskim resursima Hotela, uz puno uvažavanje poslovnih obaveza Hotela u odnosu na realizaciju nastavnog programa,
- kontinuirano pratiti realizaciju praktične nastave i ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces praktičnog rada studenata mogao nesmetano nastaviti,
- podrška studentima, za čiji rad u okviru prakse Hotel iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru završnog rada I i II ciklusa studija, ako su sa tim saglasni Hotel i student, uz uvažavanje da tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potrebne stručne kvalitete za izradu završnog rada.

Član 5.

Obaveze studenata:

- da svojim prisustvom neće narušavati radne procese u Hotelu, niti ugrožavati imovinu i ugled Hotela, kao i da će svojim praktičnim aktivnostima dodatno doprinijeti afirmaciji Hotela,
- da za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze Hotela:

- prije početka izvođenja prakse imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom Hotela,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom, u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija Hotela, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se praksa realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i Hotel će za vrijeme trajanja praktične nastave od studenata zahtijevati sljedeće:

- redovan dolazak na praktičnu nastavu i izradu projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavne sadržaje predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa nastavnog predmeta.

Rad studenata kontrolira predmetni nastavnik u saradnji sa mentorom iz Hotela.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da nadgleda izvršenje obaveza koje studenti imaju u toku realizacije nastavnog procesa i prakse u Hotelu, da definiira projektne zadatke povezane sa praktičnim radom studenata i da pruža potrebnu podršku za njihovu realizaciju, te da u svrhu realizacije praktičnog dijela nastave u Hotelu, obezbijedi neophodne preduvjete za upoznavanje i praktični rad u oblasti poslovanja Hotela i tehnika poslovnih komunikacija koje Hotel koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studente prilikom dolaska u stručnu posjetu upozna sa pravilima ponašanja i rada u Hotelu, projektnim zadacima koji su od interesa za Hotel i svim drugim poslovnim obavezama koje su sastavni dio realizacije studentske prakse u Hotelu.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u Hotel radi obavljanja prakse.

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2023./2024.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta Hotelu izvodice se tokom zimskog semestra, više puta u terminu časova vježbi, a po rasporedu usvojenom na Vijeću Fakulteta na početku akademske godine, saglasno mogućnostima Hotela.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po dva primjerka.

PRIRODNO-MATEMATIČKI
FAKULTET

Prof. dr Nusret Džerković

0101 - 2133/0 - 2023
27.09.2023

TAREQ Hospitality d.o.o. –
Podružnica Hotel. Sarajevo

Asmir Hanifić

Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, ulica Zmaja od Bosne 33-35,
koga zastupa dekan, prof. Dr. Nusret Drešković (u daljem tekstu: Fakultet) i

Turistička zajednica Kantona Sarajevo, ulica Branilaca Sarajevo br. 2, kojeg zastupa
predsjednik prof. Kenan Magoda (u daljem tekstu: Ugovorna strana)

zaključili su sljedeći:

SPORAZUM O POSLOVNOJ SARADNJI

I Predmet Sporazuma

Član 1.

Ovim Sporazumom uređuju se međusobni odnosi u realizaciji saradnje u oblasti nastavnog procesa iz predmeta za studente I i II ciklusa studija Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, smjer Turizam i zaštita životne sredine u *Ugovornoj strani*, s ciljem da studenti dobiju određena znanja i vještine koje odgovaraju profilu njihovih studija, a koje će moći da primijene u praksi.

Član 2.

U izvršavanju preuzetih sporazumnih obaveza u realizaciji predmeta iz člana 1. ovog Sporazuma, Fakultet, *Ugovorna strana* i studenti saglasni su da međusobno ne mogu isticati bilo kakva finansijska, odnosno materijalna potraživanja.

Član 3.

Ugovorna strana će omogućiti boravak – stručne posjete (praksu) utvrđene grupe studenata, učešće u projektnim aktivnostima, sukladno utvrđenom programu stručnih posjeta (prakse) između sporazumnih strana.

II Sporazumne obaveze potpisnika

Član 4.

Obaveze Fakulteta:

- prije početka obavljanja stručne posjete, dostavljanje popisa studenata koji će boraviti u prostorijama *Ugovorne strane*, kao i podataka o odgovornoj osobi Fakulteta za provođenje stručne posjete u okviru prostorija *Ugovorne strane*,
- pružanje potrebne pomoći da se stručna posjeta studenata obavi na najcjelishodniji način uz neremećenje procesa u prostorija *Ugovornoj strani* i u skladu sa potrebama studenata,
- kontinuirano pratiti realizaciju stručnih posjeta studenata u prostorijama *Ugovorne strane* i, ukoliko dođe do nepredviđenih situacija u toku realizacije, preduzimati odgovarajuće mjere kako bi se proces posjete mogao nesmetano nastaviti,
- obezbjeđenje studentima, za čiji rad u okviru stručne posjete prostorijama *Ugovorne strane* iskaže zainteresovanost, da nastave rad u istoj ili sličnoj oblasti, a u okviru diplomskog i master (završnog) rada ako su sa tim saglasni *Ugovorna strana* i student, a tema, sadržaj i način realizacije rada imaju potreban nivo (podobnost) za završni rad.

Član 5.

Obaveze studenata:

- svojim radom ne narušavati radne procese u prostorijama *Ugovorne strane*, ne ugrožavati imovinu i ugled *Ugovorne strane* i u svojim aktivnostima afirmisati isto,
- za eventualnu štetu odgovara student lično,
- studenti su dužni u toku semestra, uz pomoć i uz kontrolu predmetnog nastavnika izraditi projektni rad.

Član 6.

Obaveze *Ugovorne strane*:

- prije početka izvođenja stručne posjete imenovati osobu (mentora) zaduženu za praćenje rada studenata koji mora imati završenu najmanje višu stručnu spremu i koja će obavljati poslove pružanja potrebnih obavijesti i informacija studentima, te njihovo upoznavanje s unutarnjim ustrojstvom i organizacijskom strukturom *Ugovorne strane*,
- nastojati da, u saradnji sa Fakultetom, a kroz rad studenata unaprijedi saradnju sa Fakultetom u skladu sa svojim interesima,
- omogućiti studentima uslove za uvid u tehnike poslovnih komunikacija *Ugovorne strane*, rada i poslovanja koje koristi, kako bi studenti mogli uspješno da se s njima upoznaju,
- pružiti potrebnu pomoć studentima da se stručna posjeta realizuje na najsvrsishodniji način.

Član 7.

Fakultet i *Ugovorna strana* će za vrijeme trajanja nastavnog procesa od studenata zahtijevati slijedeće:

- redovan dolazak na stručne posjete i izradu seminarskih radova kao i projekata zadanih od strane nastavnika, a vezano za nastavni proces i nastavne jedinice predviđene modulom predmeta,
- izvršavanje drugih obaveza iz odgojno-obrazovnog programa. Studente kontrolira predmetni nastavnik zajedno s mentorom *Ugovorne strane*.

Član 8.

Predmetni nastavnik je dužan da participira u izvršenju obaveza koje studenti imaju u toku sprovođenja nastavnog procesa i stručne posjete *Ugovornoj strani* i da se u svojstvu instruktora stara da se studentima dodjeljuju projektni radovi, da kontroliše njihovo izvršenje, kao i da studentima radi uspješnog izvođenja stručne posjete u prostorijama *Ugovorne strane*, budu stavljene na uvid tehnike poslovnih komunikacija, rada i poslovanja koje *Ugovorna strana* koristi.

Posebne obaveze mentora jesu da studenta, prilikom dolaska u stručnu posjetu, upozna o radnoj disciplini u *Ugovornoj strani* i da, ako u toku trajanja posjete nastupe nepredviđene okolnosti, odmah obavijesti Fakultet o njihovom nastupanju.

III Trajanje Sporazuma

Član 9.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjivaće se od dana kada studenti stupe u prostorije *Ugovorne strane* radi obavljanja stručne posjete (prakse).

Primjena ovoga Sporazuma započinje od zimskog semestra akademske godine 2022/2023.

Na osnovu ovog Sporazuma, stručna posjeta *Ugovornoj strani* izvodiće se tokom zimskog i ljetnog semestra u dogovorenim terminima, saglasno mogućnostima *Ugovorne strane*.

IV Završne odredbe

Član 10.

Sporazum se može raskinuti od strane bilo kojeg potpisnika, pismenim obavještenjem u slučaju nemogućnosti njegovog izvršenja i u drugim slučajevima kršenja ovog Sporazuma.

Sporazumne strane su saglasne da se sve druge obaveze koje nisu obuhvaćene ovim Sporazumom, a koje su u skladu sa članom 4., članom 5. i članom 6., mogu sporazumno proširiti budućim aneksima ovog Sporazuma.

Svi sporovi koji mogu nastati u vezi sa interpretacijom ili implementacijom ovog Sporazuma bit će riješeni u dobroj volji i uzajamnom poštovanju potpisnih strana.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 2 (dva) istovjetna primjerka od kojih svaki ima dokaznu snagu originala, a svaka sporazumna strana zadržava po jedan primjerak.

UNIVERZITETU SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI

Prof. dr. Nusret Drešković

Broj: 01/01-3184/1-2022

Datum: 17-11-2022

TURISTIČKA
ZAJEDNICA KANTONA
SARAJEVO

Prof. Kenan Magoda

Broj: 1055-1/22

Datum: 16.11.2022

**MEMORANDUM O POSLOVNO TEHNIČKOJ SARADNJI
PRIVREDNE/GOSPODARSKE KOMORE FEDRACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

i

**UNIVERZITET U SARAJEVU - PRIRODNO MATEMATIČKI FAKULTET
SARAJEVO**

Juli, 2023. godine, Sarajevo

Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Komora) sa sjedištem u Sarajevu, ulica Branislava Đurđeva br. 10/IV koju predstavlja i zastupa potpredsjednik, Mirsad Jašarspahić, dipl.ing.maš.

i

Univerzitet u Sarajevu - Prirodno matematički fakultet Sarajevo, (u daljem tekstu Prirodno matematički fakultet) sa sjedištem u Sarajevu, ulica Zmaja od Bosne 33-35, kojeg predstavlja i zastupa Dekan Fakulteta prof.dr. Nusret Drešković.

Zaključili su dana 20.07. 2023. godine u Sarajevu,

MEMORANDUM O POSLOVNO TEHNIČKOJ SARADNJI

Polazeći od zakonskih i statutarnih nadležnosti Privredne/Gospodarske komore FBiH i to:

- Zastupanje interesa članova pred organima zakonodavne i izvršne vlasti prilikom oblikovanja privrednog sistema, posebno u pripremi zakonodavstva iz oblasti privrede, mjera i mehanizama privrednog sistema i mjera ekonomske politike, te davanje primjedbi i prijedloga organima državne uprave prilikom donošenja propisa od interesa za privredu,
- usklađivanje interesa članova,
- razmjena iskustava među članovima i programsko usmjeravanje i koordinacija aktivnosti privrednih subjekata,
- poslovno savjetovanje-pružanje pomoći prilikom osnivanja novih i transformacije postojećih privrednih društava,
- prezentacija privrede i promocije robe i usluge u zemlji i inostranstvu, organiziranje nastupa na sajmovima, organiziranje prezentacija i promocija, izdavanje promotivnih publikacija i kataloga, prezentiranje privrede posredstvom Interneta, glasila Komore i drugih promotivnih aktivnosti,
- unapređenje poduzetništva i menadžementa, praćenje i prenošenje međunarodnih iskustava u tim oblastima, a naročito menadžementa u oblasti sistema kvaliteta,
- analiza tržišnih mogućnosti i uvjeta privrednog razvitka, poslovno povezivanje i informiranje,
- poticanje istraživanja u oblasti naučnog razvoja, usklađivanje privrednih i društvenih interesa u oblasti ekologije, poticanje društveno odgovornog poslovanja,
- povećanje konkurentnosti privrede stalnim procesima stručnog i poslovnog obrazovanja i profesionalne edukacije,
- organiziranje jedinstvenog informacionog sistema Komore i uspostavljanje i vođenje Privrednog registra,
- vršenje javnih ovlaštenja koja su povjerena Komori odgovarajućim zakonskim i podzakonskim propisima, ovlaštenjima Vlada i drugih institucija,

- izdavanje odgovarajućih potvrda iz domena registra poslovnih subjekata, o bonitetu, o domaćem proizvodu, radnoj snazi, kontingentu i sl.
- poduzimanje mjera za poticanje i razvoj dobrih poslovnih običaja i poslovnog morala,
- obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonima, drugim propisima i drugim aktima,

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH u cilju realizacije ovog Memoranduma će:

- informisati **Prirodno-matematički fakultet** o aktivnostima, prijedlozima i mjerama koje preduzimaju na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, a koje se tiču visokoškolskog obrazovanja,
- dotavljati relevantne informacije o onim aktivnostima koje se na bilo koji način mogu naći u domenu djelovanja **Prirodno-matematičkog fakulteta**,
- koristiti stručna mišljenja, prijedloge, sugestije i zaključke **Prirodno-matematičkog fakulteta** u svrhu poboljšanja saradnje privrede i fakulteta,
- podržati aktivnosti **Prirodno-matematičkog fakulteta** u lobiranju kod domaćih i međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija,
- kod međunarodnih školskih i visokoškolskih institucija (vladinih i nevladinih), te domaćih privrednih subjekata sugerisati saradnju sa **Prirodno-matematičkim fakultetom**,
- prisustvovati skupovima organizovanim od strane **Prirodno-matematičkog fakulteta** na kojima se raspravlja o problematici iz domena obrazovanja, saradnje sa privredom i nadležnim državnim institucijama,
- organizirati i aktivno učestvovati na edukativnim skupovima, u oblasti i temama iz okvira djelovanja **Prirodno-matematičkog fakulteta**,
- podržati **Prirodno-matematički fakultet** u realizaciji ovog Memoranduma u svim njegovim segmentima.

II

Prirodno-matematički fakultet u saradnji sa Privrednom/Gospodarskom komorom Federacije Bosne i Hercegovine, a u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima će:

- učestvovati u izradi zajedničkih projekata kod međunarodnih i domaćih organizacija kada se procijeni da je učešće **Komore** važno,
- informisati **Komoru** o rezultatima i teškoćama u poslovanju, prijedlozima za poboljšanje obrazovnih programa, prijedlozima za orijentaciju privrednog razvoja, kako bi se informacije koristile za definisanje mjera u oblasti tekuće, ekonomske i razvojne politike, i predlaganje propisa i mjera od interesa za privredu,
- učestvovati u zajedničkim delegacijama prilikom posjeta sličnim organizacijama u zemlji i inostranstvu,
- zajednički nastupati i organizovati tematske okrugle stolove za privrednike,
- zajednički učestvovati u izdavačko-informativnim aktivnostima,
- organizovati edukacije, u skladu sa izraženim interesom,
- pružati potporu **Komori** kod nadležnih institucija u cilju iznalaženja sistemskih rješenja iz područja djelovanja **Prirodno-matematičkog fakulteta**, za koje se procijeni da je mišljenje Komore i Prirodno-matematičkog fakulteta važno.

III

Strane potpisnice su saglasne da međusobne obaveze materijalno-finansijske prirode izmiruju svjesno i blagovremeno prema ugovorenim uslovima po svakom konkretnom poslu, na temelju pojedinačnih Ugovora.

IV

Potpisnice ovog Memoranduma su saglasne da se na isti zaključuje na neodređeno vrijeme, s tim da svaka od ovih strana može otkazati primjenu Memoranduma pisanim putem. U ovom slučaju primjena Memoranduma prestaje na 31.12. one godine u kojoj se Memorandum pismo otkáže.

V

Potpisnice ovog Memoranduma saglasne su da će svoje preuzete obaveze maksimalno konkretno i profesionalno izvršavati, u skladu sa dobrim poslovnim običajima. Potpisnice ovog Memoranduma su saglasne da sve eventualne nesporazume rješavaju dogovorom.

VI

Memorandum se zaključuje u četiri (4) istovjetna primjerka od čega svaka od strana potpisnica zadržava po dva (2) ovjereni i potpisani istovjetna primjerka Memoranduma.

Privredna/Gospodarska komora
Federacije BiH

Univerzitet u Sarajevu -
Prirodno-matematički fakultet

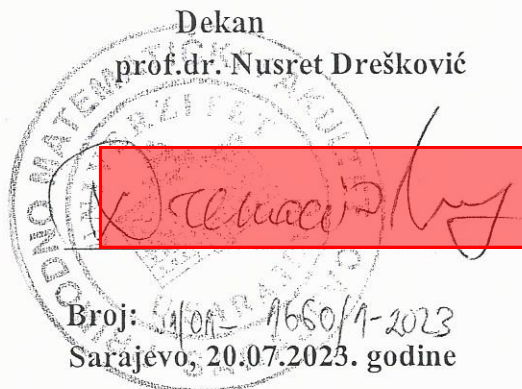
Potpredsjednik
Mirsad Jašarspahić, dipl.ing.maš.

Dekan
prof.dr. Nusret Drešković

Broj: 01-01.1
Sarajevo, 20.07.2023. godine

Broj: 1101-1650/1-2023
Sarajevo, 20.07.2023. godine

Univerzitet u Sarajevu –
 Prirodno-matematički fakultet
 Odsjek za geografiju

Mjesto i datum: 06. 02. 2023., PMF

TEMA SASTANKA:

OSNIVANJE STUDIJSKIH PROGRAMA I INOVIRANJE NASTAVNIH PLANOVA NA ODSJEKU ZA GEOGRAFIJU PRIRODNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA
 – UNIVERZITETA U SARAJEVU

STUDIJSKI PROGRAM: TURIZAM

Sastanku prisustvovali:

Ime i prezime	Institucija	Zvanje/zanimanje	Mail adresa	Kontakt telefon
Edin Hocija	UNSA - PMF	prof. dr.	edin.hocija@pmf.unsa.ba	061/523/092
ADILJAN KASIMOVIC	M-SI TOURS	GLAVNI MENADŽER	adiljan.kasimovic@msitours.com	061/210 000
AMINA ČAHOVIĆ	UNSA - PMF	UNIVERZITETSKA PROFESORICA	amina.cahovic@pmf.unsa.ba	060 326 33 11
AIDA KOČENIĆ	UNSA - PMF	vanjski profesor	aida.kocenic@unsa.ba	063/681-930
AMIRA BANDA	UNSA - PMF	docent	amira.bandaj@pmf.unsa.ba	061/857 547
RANKO MIRCIC	LINSA - PME	r. prof.	r.mircic@gmail.com	061/765 977
HARIS CORIC	MALAKA REGENCY HOTEL	marketing manager	haris.coric@malakaregency.ba	061334883
ORHAN SPAHIC	— —	menadžer	orhan@malakiba	062/222-206
ADILJAN KASIMOVIC	ZMTRAVEZ	DIREKTOR	adiljan.kasimovic@gmail.com	061/456-037
EMINA NIZIC	TURISTIČKA ZAJEDNICA KANTONA SARAJEVO	koordinator	emina.ligata@visitsarajevo.ba	061501 492

Zaključak sa sastanka: prisutni predstavnici turističkog sektora su konstatovali da je trenutni studijski program zadovoljavajući, ali su saglasni sa idejom o formiranju posebnog studijskog programa "turizam" kao i značajnijem inoviranju nastavnih planova na Odsjeku za geografiju u skladu sa potrebama tržišta rada. Preporuke su da se uvede obavezna studijska praksa u turističkim preduzećima kao obavezau predmet, gostujući predavačja ljudi iz privrede, kao i pojedini predmeti: hotelijerstvo, preduzetništvo (odnosno prodajni menadžment); digitalni marketing i novi mediji; obavezau strani jezik (poslovni engleski jezik i po mogućnosti i neke osnove arapskog jezika); kulturni menadžment; event menadžment (sajmovi); menadžment informacionih sistema; kompjuterska logika (govor tijela i druge vještine potrebne za rad u ugostiteljstvu); brza gostinjska agencijski alati i pravila

Univerzitet u Sarajevu –
 Prirodno-matematički fakultet
 Odsjek za geografiju

Mjesto i datum: Sarajevo, 9.2.2023.

TEMA SASTANKA:

OSNIVANJE STUDIJSKIH PROGRAMA I INOVIRANJE NASTAVNIH PLANOVA NA ODSJEKU ZA GEOGRAFIJU PRIRODNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA
 – UNIVERZITETA U SARAJEVU

STUDIJSKI PROGRAM: TURIZAM

Sastanku prisustvovali:

Ime i prezime	Institucija	Zvanje/zanimanje	Mail adresa	Kontakt telefon
RAMO MIRIĆ	PMF	Redovni profesor	rmi@gnail.com	061/765 997
MIRA ČAUŠEVIĆ	PMF	vanredna profesorica	mira.causelice@pmf.unsa.ba	060/326 5911
AIDA FORJENIĆ	PMF	vanredna profesorica	aida.f@pmf.unsa.ba	063/681-935
ŠEFIK GUŠIĆ	SWISSOTEL SARAJEVO	Generalni direktor	s.gusic@swissotel-sarajevo.com	061 819 968
EDIN PREZIĆ	PMF-UNTA	prof. dr. E	edin.prezic@pmf.unsa.ba	069/823 1022

Zaključak sa sastanka:

Hotellima potvrditi rešenja zadržana u segmentu turističkog poslovanja.
 Primeniti i proširiti goštašicu; hoteli, puke; Agencije i reklamiranje; sistari
 reklamiranje i prodaja (reklamiranje i prodaja)
 Reklamiranje i prodaja; sve ove metode segmente poslovanja studentima.

Univerzitet u Sarajevu –
Prirodno-matematički fakultet
Odsjek za geografiju

Mjesto i datum: Sarajevo, 14.02.2023. Kantonalni zavod za zaštitu kult. - hist. i prirodnog naslijeđa Sarajevo

TEMA SASTANKA:

OSNIVANJE STUDIJSKIH PROGRAMA I INOVIRANJE NASTAVNIH PLANOVA NA ODSJEKU ZA GEOGRAFIJU PRIRODNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA
– UNIVERZITETA U SARAJEVU

STUDIJSKI PROGRAM: Turizam i zaštita životne sredine

Sastanku prisustvovali:

Ime i prezime	Institucija	Zvanje/zanimanje	Mail adresa	Kontakt telefon
AMRA BANDA	PMF	docent	amra.bandic@pmf.uns.ba	033/723-803
RANKO MIRIC	PMF	redovni profesor	ranko@zmail.com	033/723-706
aida korjenic	PMF	Naredni profesor	aida.k@pmf.uns.ba	033/723-739
BORIS TRAPARA	ZAVOD ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KANTONA SARAJEVO	direktor javne ustanove	heritsa@spomenici.uns.ba	745-020

Zaključak sa sastanka:

Naredna stranica

Prof. dr. Ranko Miroć
Prof. dr. Aida Korjenić
Prof. dr. Amra Banda

ZAPISNIK SA SASTANKA SA DIREKTOROM ZAVODA ZA ZAŠTITU KULTURNO-HISTORIJSKOG I PRIRODNOG NASLIJEĐA SARAJEVO

- Radno-konsultativnom sastanku je pored profesora, prisustvovao direktor Zavoda, koji je na početku sastanka upoznao članove Komisije sa zadacima, ciljevima i radom ove kantonalne Institucije. Prema izjavi, zaključak je da studenti odbijaju se geografiju sa svojim znanjima i vještinama mogu ravnopravno konkurisati i obavljati sve radne zadatke u okviru djelatnosti ove Institucije.
- U okviru razgovora o Studijskim programima i inoviraju nastavnih planova i programa, Direktor Zavoda je ukazao na nekoliko vrlo važnih aspekata:
- 1) Uočeni i prisutni problem interpretacije sadržaja kod turističkog vođenja, sa posebnim naglaskom na vrlo redukovana znanja u aspektu interpretacije kulturno-historijskog naslijeđa.
 - 2) Sugestija koja proizilazi iz prethodnog je da bi Odsjek za geografiju obavezno morao imati koleginice koji bi tretirali savremena dostignuća u aspektima:
 - Turističko vođenje i animacija
 - Kulturno-historijsko naslijeđe u turizmu
 - Praktična nastava u oblasti kulturnog turizma
 - 3) Direktor Zavoda se u punom kapacitetu stavlja na raspolaganje u svim vidovima saradnje na stručnoj, naučnoj osnovi, kako u pogledu teorijskih sadržaja, tako i u aspektu realizacije praktičnog rada u toku nastavnog procesa
 - 4) Radi karaktera djelatnosti Zavoda, članovi Komisije su istakli da znanje i vještine studenata odsjeka za geografiju koreliraju sa gotovo svim ciljevima koje pred sebe postavlja ova Institucija; od geoinformatičkih i kartografskih znanja do edukacije i izrade različitih elaborata, projekata i studija, što bi u budućoj saradnji Zavodu obezbjedilo stručni i referentni kadar.

Zapisnik sačinio:

U Sarajevu; 14.02.2023.

Ranko Miroć

Prof. dr. Ranko Miroć

RECENZIJE

CURRICULUM

Please insert the name of the curriculum:
Doctoral university study program TURIZAM

CURRICULUM REVIEW

Name of the reviewer: dr. sc. Simon Kerma, vanredni profesor

Institution: University of Primorska, Faculty of Tourism Studies - Turistica (UP FTŠ Turistica)

Mission

Univerzitet u Sarajevu – Prirodno – matematički fakultet se kroz studijski program Turizam brine za razvoj kadrovskog potencijala, stalni rast kvaliteta i unapređenje međunarodne konkurentnosti nastavne i naučne djelatnosti u oblasti turizma. U okviru svoje djelatnosti Fakultet radi na razvijanju vještina učenja i općih stručnih kompetencija koje omogućavaju postdoktorsko usavršavanje i osposobljavanje za naučnoistraživački rad u specijaliziranim oblastima. Jedna od osnovnih misija Fakulteta i studijskog programa jeste da u skladu sa ciljevima programskog djelovanja, čija usklađenost se periodično preispituje kroz vrednovanje komplementarnosti studijskih programa sa potrebama planiranja i razvoja lokalne i šire društvene zajednice, vrši kontinuirano obrazovanje kadra koji će spremno odgovoriti potrebama tržišta iz oblasti turizma.

Values

Doktorski studijski program Turizam Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta pruža studentima najnovija naučna i stručno znanje iz oblasti turizma. Zasnovan je na kvalitetnim i modernim konceptima i kriterijumima za odabir sadržaja u ovoj oblasti. Studijski program je kompletan, sveobuhvatan i usklađen sa odgovarajućim studijskim programima iz ove oblasti iz zemalja članica Evropske unije i svijeta u kojima je Bolonjska deklaracija u procesu implementacije. U studijskom programu poštuje se princip jednosemestralnog studija i prohodnosti studenata. Primjenjuje se ECTS bodovni sistem, uvedeni su uporedivi kriterijumi i metodologije, kao i sistem lako prepoznatljivih i uporedivih diploma kroz dodatak diplomi. Time se realizira jedna od vizija Fakulteta koja se odnosi na integraciju u jedinstveni istraživački prostor Evrope i Evropski prostor visokog obrazovanja. Obezbeđena je konkurentnost studijskog programa uspostavljanjem razmjene studenata i akademskog osoblja i kroz zajedničke međunarodne studijske i istraživačke projekte.

Quality Statements (Note: checkbox where appropriate)	Excellent	Very good	Good	Average	Poor	n/a
PART I - CURRICULUM DEVELOPMENT						
Are institutional goals translated into the academic programs of the institution?	☒	☐	☐	☐	☐	
Is program based on local and regional market needs?	☒	☐	☐	☐	☐	
Is the employability ensured through curriculum design and development?	☒	☐	☐	☐	☐	
Are global trends in higher education reflected in the curriculum?	☒	☐	☐	☐	☐	
Do individual courses focus on experiential learning including practical and work experience?	☐	☒	☐	☐	☐	
Are certain courses aiming to promote ethics, responsibility and sustainability?	☒	☐	☐	☐	☐	
PART II – ACADEMIC FLEXIBILITY						
Is there is the wide range of program options available to students concerning degrees and concentrations?	☒	☐	☐	☐	☐	
Is program available and adapted for international students (exchange and degree)?	☒	☐	☐	☐	☐	
Do interdisciplinary courses exist?	☐	☒	☐	☐	☐	
PART III - CURRICULUM DESIGN AND CONTENT						
How do you rate the sequence of the courses that students studied are in sequence to what students have studied in the previous semester?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the syllabus of the courses concerning the learning outcomes expected out of the course?	☐	☒	☐	☐	☐	
How do you rate the allocation of the credits to the courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the offering of the electives concerning their relevance to the specialization streams?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the adequacy of the Text Books and reference books to the courses?	☐	☒	☐	☐	☐	
Rate the size of the syllabus regarding the load of the student.	☒	☐	☐	☐	☐	
Rate the courses regarding the sequence of offering considering whether the	☒	☐	☐	☐	☐	

preceding courses have been covered.						
How do you rate the loading of the courses in a semester?	☐	☒	☐	☐	☐	
How do you rate the evaluation scheme designed for courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the objectives stated for courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate ILO (knowledge, skills, competencies) expected out of the courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the composition of the courses regarding discipline core, discipline elective, open elective, project etc.?	☒	☐	☐	☐	☐	

General opinion and recommendation:

Doktorski studijski program Turizam Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta je predstavlja nastavak studijskog programa Turizam na I i II ciklusu studija. Struktura i koncepcija studijskog programa osigurava sticanje društveno opravdanih kompetencija koje su u funkciji ne samo nauke kao takve, već i u službi efikasnog i efektivnog poslovanja turističkih kompanija i razvoja turističkih destinacija u Bosni Hercegovini.

Za navedeni studijski program nemam dodatnih preporuka, pozitivno ga ocjenjujem i predlažem njegovo usvajanje i implementaciju.

Suggestions for improvements:

S obzirom da je doktorski studijski program Turizam Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu – Prirodno – matematičkog fakulteta ocijenjen pozitivno i da su predložene visoke ocjene po svakom pitanju, nemam prijedloga za poboljšanje studija.

Date: 07.02. 2024.

Name (please print): Simon Kerma

Signature:

CURRICULUM

Please insert the name of the curriculum:
Studijski program Turizam - III ciklus/Doktorski studij

CURRICULUM REVIEW

Name of the reviewer: Dr. sc. Sabahudin Smajić, vanredni profesor

Institution: Department of Geography, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Tuzla

Mission

Realizirajući naučna istraživanja od interesa za Bosnu i Hercegovinu te na njima osnovano obrazovanje na trećem ciklusu studija, Fakultet stvara visokokvalificirane i cijenjene stručnjake sposobne da odgovore zahtjevima dinamičnog okruženja i potrebama održivog razvoja zajednice u kojoj djeluju. Kroz ovaj studijski program i saradnju sa privredom, mobilnost unutar međunarodne akademske zajednice te dodatne nastavne aktivnosti, Fakultet studentima omogućava profesionalni razvoj s ciljem uspješnog zapošljavanja. Osnovna misija ovog studijskog programa jeste da svojim aktivnostima kontinuirano usmjerava na obrazovanje stručnjaka iz oblasti turizma.

Values

Studijski program Turizam na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta ima za cilj da formira odgovornog naučnika, sposobnog da samostalno sprovodi istraživanja u oblasti turizma koja su u skladu sa najvišim međunarodnim stručnim standardima i potrebama nauke, razvoja privrede i društva. Program osigurava sticanje svih potrebnih kompetencija u oblasti razvoja turističkih destinacija zasnovanih na integralnom pristupu, koji se zasniva na prednostima destinacije (prvenstveno prirodnim i antropogenim resursima destinacije i strateškom partnerstvu najvažnijih stejkholdera). Osmišljavanjem društveno korisnih obrazovnih programa i realizacijom zajedničkih projekata sa privredom kroz naučno-istraživački rad, podstiče se stvaranje novih rješenja i ideja i postaje oslonac održivog razvoja turizma Bosne i Hercegovine zasnovanog na znanju.

Quality Statements (Note: checkbox where appropriate)	Excellent	Very good	Good	Average	Poor	n/a
PART I - CURRICULUM DEVELOPMENT						
Are institutional goals translated into the academic programs of the institution?	☒	☐	☐	☐	☐	
Is program based on local and regional market needs?	☒	☐	☐	☐	☐	
Is the employability ensured through curriculum design and development?	☒	☐	☐	☐	☐	
Are global trends in higher education reflected in the curriculum?	☐	☒	☐	☐	☐	
Do individual courses focus on experiential learning including practical and work experience?	☒	☐	☐	☐	☐	
Are certain courses aiming to promote ethics, responsibility and sustainability?	☒	☐	☐	☐	☐	
PART II – ACADEMIC FLEXIBILITY						
Is there is the wide range of program options available to students concerning degrees and concentrations?	☐	☒	☐	☐	☐	
Is program available and adapted for international students (exchange and degree)?	☒	☐	☐	☐	☐	
Do interdisciplinary courses exist?	☒	☐	☐	☐	☐	
PART III - CURRICULUM DESIGN AND CONTENT						
How do you rate the sequence of the courses that students studied are in sequence to what students have studied in the previous semester?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the syllabus of the courses concerning the learning outcomes expected out of the course?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the allocation of the credits to the courses?	☐	☒	☐	☐	☐	
How do you rate the offering of the electives concerning their relevance to the specialization streams?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the adequacy of the Text Books and reference books to the courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
Rate the size of the syllabus regarding the load of the student.	☒	☐	☐	☐	☐	
Rate the courses regarding the sequence of offering considering whether the preceding courses have been covered.	☒	☐	☐	☐	☐	

How do you rate the loading of the courses in a semester?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the evaluation scheme designed for courses?	☐	☒	☐	☐	☐	
How do you rate the objectives stated for courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate ILO (knowledge, skills, competencies) expected out of the courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the composition of the courses regarding discipline core, discipline elective, open elective, project etc.?	☒	☐	☐	☐	☐	

General opinion and recommendation:

Na osnovu uvida u Elaborat za osnivanje studijskog programa "Turizam" na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematičkom fakultetu, smatram da će se njegovom implementacijom postići obrazovanje naučnih i visokostručnih kadrova iz oblasti turizma, sa kompetentnim znanjima za rad u visokoškolskim i naučnim ustanovama kao i na najvišim privrednim funkcijama. Multidisciplinarno obrazovanje stečeno na ovom doktorskom studiju omogućava doktorantima da razumiju savremene trendove u razvoju turizma te steknu visok nivo kompetencija za izvođenje teorijskih i praktičnih aktivnosti u svim oblicima turizma i u oblasti upravljanja razvojem destinacija.

Positivno ocjenjujem ovaj studijski program i predlažem njegovo usvajanje.

Suggestions for improvements:

Za studijski program Turizam, na III ciklusu studija Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, nemam prijedloga za njegovo poboljšanje.

Date: 07.02.2024.

Name (please print): Prof. dr. Sabahudin Smajić

Signature: _____

Form SP4

How do you rate the loading of the courses in a semester?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the evaluation scheme designed for courses?	☐	☒	☐	☐	☐	
How do you rate the objectives stated for courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate ILO (knowledge, skills, competencies) expected out of the courses?	☒	☐	☐	☐	☐	
How do you rate the composition of the courses regarding discipline core, discipline elective, open elective, project etc.?	☒	☐	☐	☐	☐	

General opinion and recommendation:

Na osnovu uvida u Elaborat za osnivanje studijskog programa "Turizam" na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematičkom fakultetu, smatram da će se njegovom implementacijom postići obrazovanje naučnih i visokostručnih kadrova iz oblasti turizma, sa kompetentnim znanjima za rad u visokoškolskim i naučnim ustanovama kao i na najvišim privrednim funkcijama. Multidisciplinarno obrazovanje stečeno na ovom doktorskom studiju omogućava doktorantima da razumiju savremene trendove u razvoju turizma i te steknu visok nivo kompetencija za izvođenje teorijskih i praktičnih aktivnosti u svim oblicima turizma i u oblasti upravljanja razvojem destinacija.

Positivno ocjenjujem ovaj studijski program i predlažem njegovo usvajanje.

Suggestions for improvements:

Za studijski program Turizam, na III ciklusu studija Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, nemam prijedloga za njegovo poboljšanje.

Date: 07.02.2024.

Name (please print): Prof. dr. Sabahudin Smajić

Signature: _____

DODATNA DOKUMENTACIJA

Broj: 01/06-145-3/2-2023
Sarajevo, 02.02.2023. godine

Na osnovu člana 69. Zakona o visokom obrazovanju («Službene novine Kantona Sarajevo», broj: 36/22) i člana 104. Statuta Univerziteta u Sarajevu, a na prijedlog Vijeća Odsjeka za geografiju od 24.01.2023. godine, Vijeće Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta na 52. elektronskoj sjednici održanoj 02.02.2023. godine, donosi

ODLUKU

I

Imenuje se Komisija za izradu elaborata o osnivanju studijskog programa na I (prvom), II (drugom) i III (trećem) ciklusu studija na Odsjeku za geografiju, smjer Turizam Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta u sljedećem sastavu:

1. **prof. dr. Ranko Mirić**, predsjednik,
2. **prof.dr. Aida Korjenić**, član,
3. **prof.dr. Amra Čaušević**, član.

II

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

DEKAN FAKULTETA

prof. dr Nusret Drešković

Dostaviti:

- Dosije Vijeća
- Odsjek za geografiju
- Članovima Komisije
- Prodekan za nastavu i NiR
- a/a

Odbor za osiguranje kvaliteta
Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

PR		09-02-2024	
Datum prijave		09-02-2024	
Prejeto		Kontrola	
0165-224/2-2024			

Sarajevo, 07.02.2024.

Odbor za osiguranje kvaliteta Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta na sjednici održanoj 07.02.2024. godine, donio je sljedeće

MIŠLJENJE

Daje se pozitivno mišljenje na prijedlog Vijeća Odsjeka za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta za **osnivanje novih nastavnih planova i programa I (prvog), II (drugog) i III (trećeg) ciklusa studija za studijski program "Turizam"** na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta.

Obrazloženje:

Komisije za izradu elaborata o osnivanju studijskih programa na I (prvom), II (drugom) i III (trećem) ciklusu studija Odsjeka za geografiju na nastavnim smjerovima: „Turizam“ imenovane na 52. sjednici Vijeća Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta održanoj 02.02.2023. godine pripremile su elaborate, te su isti verificirani od strane Vijeća Odsjeka za geografiju.

Nastavni plan i program su temeljno usmjereni ka obrazovanju adekvatnog broja kvalificiranih kadrova kroz dodiplomsko obrazovanje, njihovo usavršavanje putem formalnog i neformalnog obrazovanja i sticanja teoretskih i praktičnih znanja tokom studija za rad u turizmu, ugostiteljstvu, hotelskoj industriji i javnom sektoru, kojima se kroz različite nastavne sadržaje nudi sagledavanje temeljnih znanja u ravnoteži sa znanjima i principima uravnoteženog društvenog razvoja.

Novi program studijskog smjera „Turizam“ na Prirodno-matematičkom fakultetu – Odsjeku za geografiju, koncipiran je sa svrhom da se ponude oni nastavni sadržaji, koji će studentima osigurati kvalitetnije komuniciranje sa turističkim tržištem i poslovnim okruženjem, te da se uspješno valorizira i osigura u poslovnom sistemu ili destinaciji za bolju kompetitivnu poziciju. Time se stiču osnovni preduvjeti za realizaciju osnovnih strateških smjernica i ciljeva za razvoj turizma, zadovoljavanje potrebe tržišta rada, koje evidentno zahtijeva sve veći broj stručnih i obrazovanih kadrova koji mogu adekvatno odgovoriti novim izazovima u turističkom sektoru.

Osnovna načela doktorskog studija „Turizam“ su naučno istraživanje i učenje kroz istraživanje, unapređenje naučnog i stručnog rada, inovativnost, primjena najviših međunarodnih akademskih i naučnih standarda i međunarodnih standarda kvaliteta, transparentnosti kao i međunarodna konkurentnost.

Navedeni prijedlog je usklađen sa Standardima i normativima za visoko obrazovanje, te Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Predsjedavajuća
Odbora za osiguranje kvaliteta

Prof. dr. Danijela Vidic

Broj: 01/06-223,224/2-2024
Sarajevo, 08.02.2024. godine

Na osnovu člana 69. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/22) i člana 111. Statuta Univerziteta u Sarajevu, a u skladu sa članom 16. Pravilnika o postupku predlaganja, ocjene, usvajanja novih i izmjena postojećih studijskih programa i nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu, te na prijedlog Vijeća Odsjeka za geografiju od 31.01.2024. godine, Vijeće Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta na 67. sjednici održanoj dana 08.02.2024. godine, donijelo je sljedeću

ODLUKU

I

Utvrđuje se prijedlog osnivanja novih nastavnih planova i programa I (prvog), II (drugog) i III (trećeg) ciklusa studija za studijski program „Turizam“ i studijski program „Zaštita životne sredine“ na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta, koji po tom osnovu čini sastavni dio ove Odluke.

II

Prijedlozi novih nastavnih planova i programa iz tačke I ove Odluke su sastavni dio iste.

III

Odluka se dostavlja Univerzitetu u Sarajevu na nadležno postupanje.

Obrazloženje

Komisije za izradu elaborata o osnivanju studijskih programa na I (prvom), II (drugom) i III (trećem) ciklusu studija Odsjeka za geografiju na nastavnim smjerovima: „Turizam“ i „Zaštita životne sredine“ imenovane na 52. sjednici Vijeća Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta održanoj 02.02.2023. godine pripremile su elaborate, te su isti verificirani od strane Vijeća Odsjeka za geografiju.

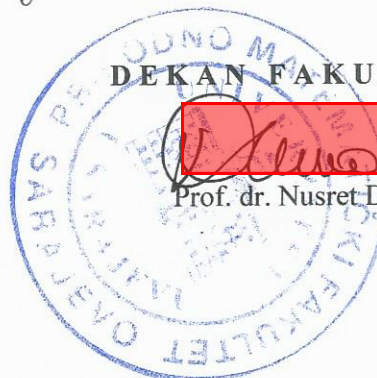
Vijeće Fakulteta podržalo je prijedlog osnivanja novih nastavnih planova i programa na Odsjeku za geografiju, te se donesena Odluka o osnivanju novih nastavnih planova i programa I (prvog), II (drugog) i III (trećeg) ciklusa studija za studijski program „Turizam“ i studijski program „Zaštita životne sredine“ na Odsjeku za geografiju Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta u skladu sa odredbom člana 16. Pravilnika o postupku predlaganja, ocjene, usvajanja novih i izmjena postojećih studijskih programa i nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu, dostavlja Univerzitetu u Sarajevu na dalje postupanje.

Sekretar Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta potvrđuje da je prijedlog Odluke u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima na snazi, te da je Vijeće Univerziteta u Sarajevu - Prirodno-matematičkog fakulteta nadležno za donošenje iste shodno članu 69. Zakona o visokom obrazovanju ("Sl. novine KS", broj: 36/22). *JV*

Akt obradio: Jasmina Mujkić, dipl.iur. *Jasmina Mujkić*

Akt kontrolisao: Jasmina Hasanbegović, dipl.iur. *Jasmina Hasanbegović*

Akt odobrio: prof. dr. Elvedin Hasović *Elvedin Hasović*

DEKAN FAKULTETA

Nusret Drešković
Prof. dr. Nusret Drešković

Dostaviti:

- Služba za nastavu Univerziteta u Sarajevu
- Studentska služba
- Odsjek za geografiju
- Dosije Vijeća
- a/a